

IZVJEŠTAJ O RADU U OBLASTI MEĐUNARODNE SARADNJE UNIVERZITETA U SARAJEVU ZA 2016. GODINU

Impresum

PROREKTORI ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

Prof. Dr. Ugo Vlaisavljević (01.01.2016. – 30.09.2016.)

Prof. Dr. Aleksandra Nikolić (od 01.10.2016. godine)

SLUŽBA ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

dr. Jasna Bošnjović, rukovoditeljica Službe

gđa Ljiljana Šulentić, dipl. ing. arh, stručna saradnica

mr. Adnan Rahimić, stručni saradnik

Ajla Selmanović, volonterka

Mejsun Al-Ghoul, volonterka

Izvještaj je izradila Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu u saradnji sa prodekanima i koordinatorima za međunarodnu saradnju članica Univerziteta u Sarajevu.

DTP: Mr. Adnan Rahimić

Sarajevo, maj, 2017. godine

**IZVJEŠTAJ O RADU U OBLASTI
MEĐUNARODNE SARADNJE
UNIVERZITETA U SARAJEVU
ZA 2016. GODINU**

Sadržaj

1 Strategija internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu	8
2 Međunarodni programi mobilnosti	9
3 Međunarodne akademske mobilnosti.....	11
3.1. OUTGOING.....	11
3.2. INCOMING	13
4 Programske strukture.....	15
4.1. Erasmus+.....	15
4.2. Erasmus+ info dani.....	16
4.3. Izvještaj po ključnim aktivnostima Erasmus+ programa	23
4.3.1. International Credit Mobility	23
4.3.2. Capacity Building.....	24
4.3.3. Strateška partnerstva na svim nivoima obrazovanja, obuke i mladih	34
4.3.4. Joint Master Deegre	34
4.3.5. Jean Monnet	34
4.3.6. Sport	34
4.4. TEMPUS	35
4.4.1. Ukratko.....	35
4.4.2. Aktivnosti u Tempus projektima.....	35
4.5. CEEPUS	37
4.5.1. O programu	37
4.5.2. CEEPUS u brojevima.....	37
4.5.3. CEEPUS mreže u 2016. godini	37
4.6. ERASMUS MUNDUS.....	40
4.6.1. O programu	40
4.6.2. Erasmus Mundus u brojevima.....	40
4.7. MEVLANA	42
4.7.1. O programu	42
4.7.2. Lista potpisanih protokola.....	42
4.7.3. Mevlana u brojevima.....	43
4.8. FULBRIGHT	44
4.9. STRANI STUDENTI tzv. <i>FREEMOVERI</i>	44
4.10. BILATERALNA SARADNJA	44
5 Članstva u mrežama, asocijacijama i drugim međunarodnim organizacijama.....	46
6 Cotutelle – Phd Joint Degree.....	52
7 Međunarodne konferencije, predavanja i posjete.....	52
8 Ljetne škole na Univerzitetu u Sarajevu	56

9 Organizacijske aktivnosti s međunarodnim karakterom.....	57
9.1. Info dani i sastanci.....	57
9.2. Sedmi sajam stipendija.....	58
9.3. Sajam francuskih studija	60
10 Škola japanskog jezika.....	60
11 Usluge podrške Univerziteta u Sarajevu stranim studentima	61
11.1. Dan dobrodošlice za strane studente, nastavnike i saradnike.....	61
11.2. Prijem za 15. generaciju studenata master programa ERMA	62
11.3. Orijentacijski program za domaće studente, nastavnike i saradnike.....	62
11.4. Škola bosanskog/hrvatskog/srpskog jezika za strane studente	63
12 Međunarodne aktivnosti članica Univerziteta u Sarajevu i centralnog odjela	63
12.1. Konfučijev institut Univerziteta u Sarajevu	63
12.2. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija društvenih nauka.....	64
12.3. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija humanističkih nauka	66
12.4. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija medicinskih nauka	72
12.5. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija tehničkih nauka.....	74
12.6. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija prirodnih nauka.....	74
12.7. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija umjetničkih nauka	76

Erasmus Mundus

Erasmus Mundus je program Evropske unije koji omogućava strukturiranu razmjenu studenata, nastavnika i saradnika visokoškolskih institucija zemalja Zapadnog Balkana i partnerskih EU univerziteta u oba smjera, kao i jačanje institucionalnih kapaciteta kroz međuinstitucijsku saradnju.

57

42out

2016

50in

3out

2016

2in

10out

2016

5in

STUDIORUM S

USAR

FULBRIGHT

Fulbrightov program omogućava kontinuiranu razmjenu između visokoobrazovnih institucija Sjedinjenih Američkih Država i naše države.

FREEMOVER

Studenti koji su izrazili interes da semestar ili dva provedu na nematičnom univerzitetu, a koji nisu uključeni u formalni program saradnje.

118
potpisanih
međuinstitucijskih
sporazuma

Bilateralni sporazumi o saradnji koji formaliziraju saradnju među univerzitetima u formi potписанog sporazuma/protokola ili memoranduma predstavljaju platformu za jačanje veza među institucijama i često su preduvjet za zajedničke projekte.

Legenda:

Partnerski sporazumi

Univerziteti

Mobilnost (incoming, outgoing)

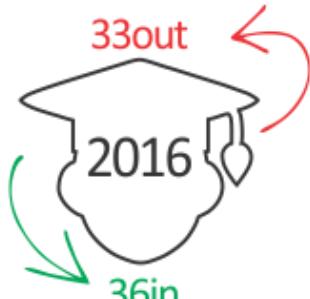
10+
info dana
& sastanaka

3
ljetne
škole

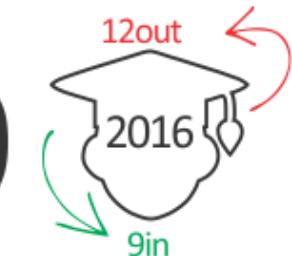

47
otvorenih
CEEPUS
mreža

CEEPUS je centralni evropski program razmjene unutar univerzitetskih studija zemalja Centralne i Istočne Evrope u okviru kojih srodne visokoškolske institucije formiraju tzv. mreže za saradnju i razmjenu studenata, nastavnika i saradnika.

S obzirom na to da Turska ima limitirano pravo učešća u EU fondovima, učešćem u programu razmjene „Mevlana“ omogućeno je stipendiranje boravka studenata i akademskog osoblja iz Turske na visokoobrazovnim institucijama u inostranstvu kao i prijem stranih studenata i nastavnika na turske visokoobrazovne institucije.

Erasmus+

Erasmus+ je program Evropske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za period 2014–2020. godine. Ciljevi programa Erasmus+ su poboljšanje vještina i zapošljivosti, modernizacija obrazovanja te osposobljavanje i zapošljavanje mladih.

2 aktivna projekta

Strateško partnerstvo (SP)

1

Zajednički master studij (JMD)

projektna prijava u okviru otvorenog poziva za 2017. godinu

1

Jean Monnet (JM)

projektna prijava u okviru otvorenog poziva za 2017. godinu

1 aktivan projekt

Izgradnja kapaciteta (CBHE)

Sport

Međunarodna kreditna mobilnost (ICM)

69 potpisanih međuinstitucijskih sporazuma

21

projektna prijava u okviru otvorenog poziva za 2017. godinu

37

projektnih prijava u okviru otvorenog poziva za 2017. godinu

9 aktivnih projekata

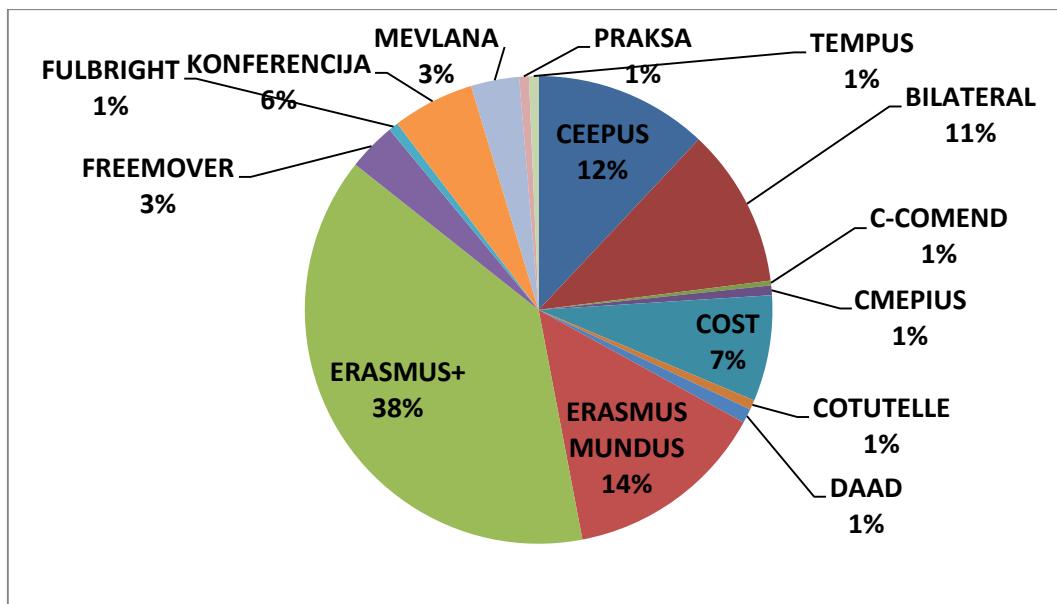
1 Strategija internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu

Obrazovanje ima ključnu ulogu u ekonomskom i društvenom razvoju pojedinca pri čemu internacionalizacija tome značajno pridonosi. Internacionalizacija obrazovanja doprinosi unapređenju njegovog kvaliteta i zapošljivosti mladih na globalnom tržištu rada. Internacionalizacija se spominje u smislu fizičke mobilnosti, akademske saradnje i prenosa akademskog znanja te institucionalnog partnerstva, združenih studija kao i međunarodnog obrazovanja i ostalih oblika prekogranične saradnje. Ona podrazumijeva novu formu komuniciranja i interakcije među zemljama s ciljem usvajanja međukulturalnih znanja i kompetencija. U okviru internacionalizacije segment mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika od iznimne je važnosti iz više razloga: jača kvalitet programa i izvrsnost istraživanja, jača akademsku i kulturnu internacionalizaciju evropskog visokog obrazovanja, saradnju i natjecanje među visokoobrazovnim institucijama. Istovremeno, mobilnost je postala simbol evropskog prostora visokog obrazovanja koji je iniciran da omogući lakšu prepoznatljivost i pokretljivost unutar Europe kao i s ciljem jačanja saradnje evropskih zemalja sa izvanevropskim zemljama. Univerzitet u Sarajevu posjeduje specifičnu snagu koju baštini, prije svega, na svojoj akademskoj tradiciji i akademskoj kulturi djelovanja i otvorenosti prema svijetu, zahvaljujući čemu ni u najtežim vremenima nije prestao djelovati i zbog čega su uvijek postojali načini da se – i u momentima kad je fizičko kretanje bilo nemoguće – osjeti utjecaj i duh međunarodnih aktivnosti. Ova institucija danas ulaže značajne napore kako bi pratila razvoj evropskog prostora visokog obrazovanja i svoje učešće u njemu. Maksimalni napori se ulažu za obezbjeđenje pristupa i učešća u međunarodnim projektima zato što su aktivnosti ove vrste praćene finansijskim podsticajnim mjerama kojima pojedinačne institucije ne bi imale pristup bez udruživanja sa drugim visokoškolskim institucijama niti ih mogu crpiti iz nacionalnih fondova.

Po svojoj prirodi međunarodne aktivnosti su složenije od domaćih. Internacionalizacija nije moguća bez široke paleta usluga podrške. Institucije se razlikuju prema tome šta poduzimaju u pogledu nastave stranih jezika, nastave lokalnog jezika za strane studente, smještaja za strane studente, informacijske i administrativne podrške, savjetovanja itd. Dodatna prepreka je nepostojanje nacionalnih šema mobilnosti i stipendijskih programa. Stoga se djeluje uglavnom prema programskoj strukturi.

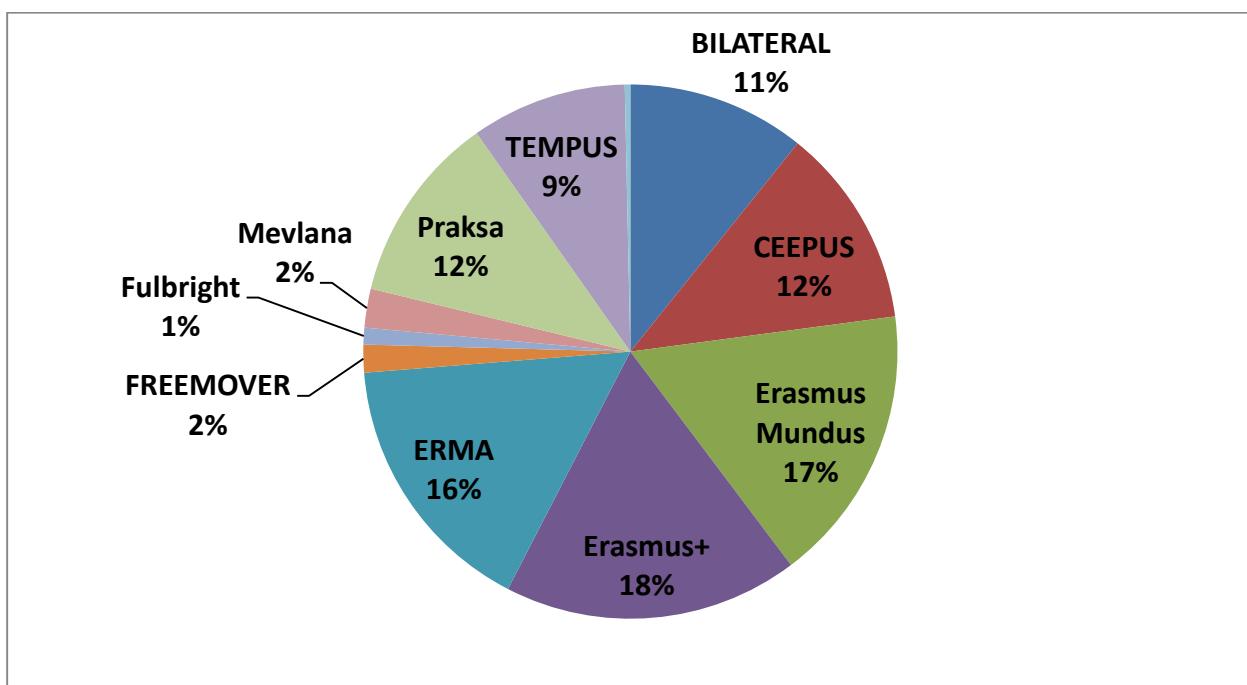
2 Međunarodni programi mobilnosti

Visokoobrazovne institucije značajno se razlikuju prema obimu u kojem su pristupile implementaciji i razvijanju aktivnosti sa međunarodnim karakterom te sistemskim djelovanjem koje se može okarakterizirati kao koherentna i ciljana politika ili čak strategija. Implementacija strategija o međunarodnoj saradnji ovisi o sinergijskom djelovanju programskih i organizacijskih struktura i sadržaja. Programske strukture odnose se na učešće u raznim međunarodnim programima koji mogu uključivati mobilnost studenata i nastavnika, internacionalizaciju kurikuluma, članstvo u mrežama itd. Nekoliko je programa koji su zasigurno najviše povezivali pojedince i institucije zemalja Zapadnog Balkana te doprinijeli provedbi reformi srodnih onima što su na partnerskim visokoškolskim institucijama zemalja članica Evropske unije postale standard. Programi kao što su Erasmus+, Erasmus Mundus, Tempus, CEEPUS uveliko su doprinijeli internacionalizaciji univerziteta te provedbi reformi u skladu sa bolonjskim principima. Učešće u novom programu Erasmus+ doprinijelo je učvršćivanju međunarodne pozicije Univerziteta u Sarajevu u evropskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA). U 2016. godini, mobilnost studenata, nastavnika i saradnika odnosi se na učešće na međunarodnim konferencijama i ljetnim školama kao i na realizaciju mobilnosti posredstvom sporazuma o bilateralnoj saradnji ali je primijećen i uticaj novog programa Erasmus+. Mobilnost u okviru Erasmus+ programa (kreditna mobilnost) pokriva najveći dio međunarodne mobilnosti (čak 38% od ukupne mobilnosti). Povod za ove odlaske su mogućnosti akademske i administrativne razmjene sa partnerskim univerzitetima iz „programske“ zemalja. Zatim slijede mobilnosti u okviru programa Erasmus Mundus i CEEPUS. Naredna je bilateralna saradnja čiji su povod za mobilnost bili zajednički projekti, učešće na konferencijama, gostujuća predavanja ili istraživanja.

Dijagram 1: Međunarodna mobilnost sa Univerziteta u Sarajevu izvan granica Bosne i Hercegovine u 2016. godini

Kada je riječ o dolascima stranih studenata, nastavnika i saradnika na Univerzitet u Sarajevu, za razliku od 2015. godine gdje su najviše bile zastupljene mobilnosti zasnovane na bilateralnoj međunarodnoj saradnji, u 2016. godini je najviše mobilnosti ostvareno preko programa iz EU fondova: Erasmus+ i Erasmus Mundus. Značajan je doprinos stranih studenata i predavača u okviru programa „Evropskog regionalnog magistarskog studija iz ljudskih prava i demokratije u jugoistočnoj Evropi“ koji Univerzitet u Sarajevu realizuje sa Univerzitetom u Bolonji u Centru za interdisciplinarne studije. 12% od ukupne mobilnosti u toku 2016. godine na Univerzitetu u Sarajevu odnosi se na studentsku razmjenu za kliničku praksu, a u okviru projekta razmjene unutar Međunarodne federacije udruženja studenata medicine (IFMSA) i Komiteta za profesionalne razmjene (SCOPE).

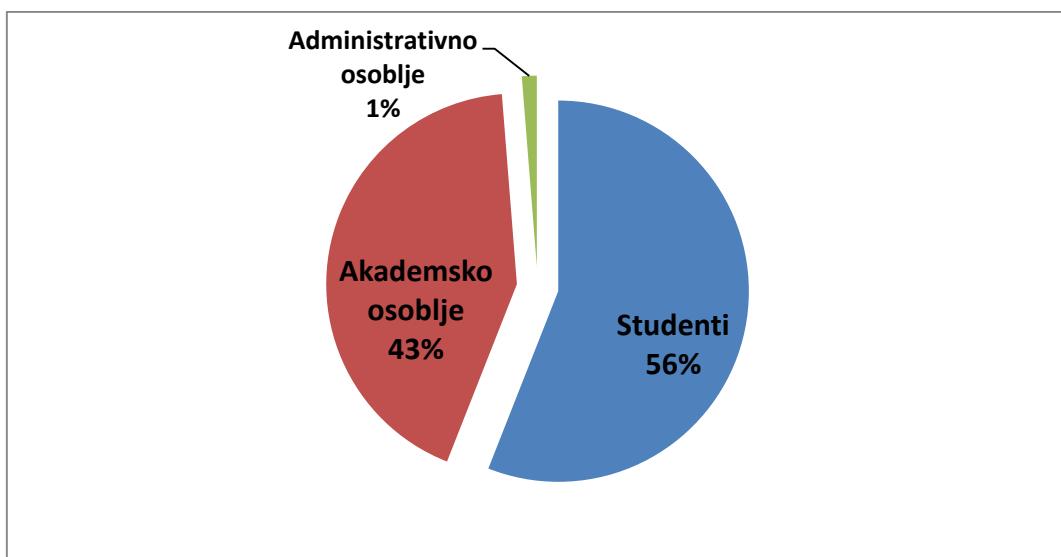
Dijagram 2: Boravci stranih studenata, nastavnika i saradnika na Univerzitetu u Sarajevu

3 Međunarodne akademske mobilnosti

3.1. OUTGOING

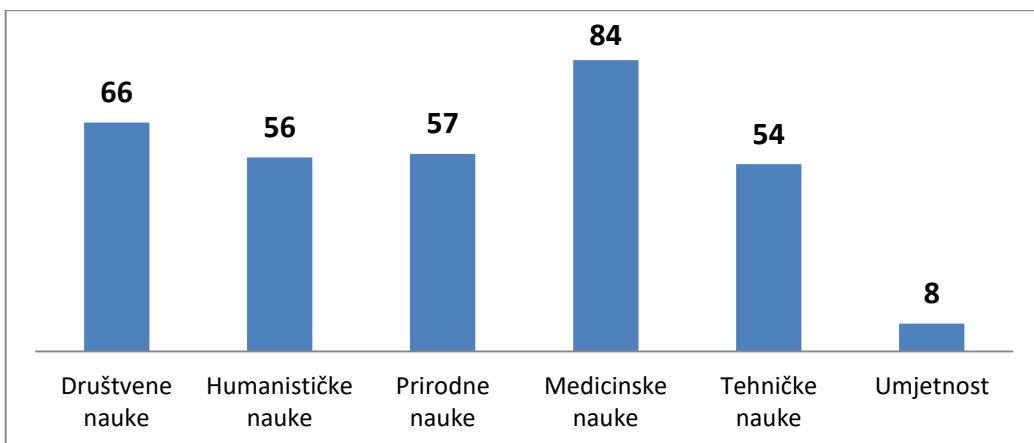
U sljedećem dijagramu prikazano je učešće naših studenata, nastavnika i saradnika u akademskoj razmjeni ali i u događajima sa međunarodnim karakterom (seminari, simpoziji, kongresi, info dani, festivali, izložbe) ovisno o akademskim oblastima.

U toku 2016. godine, a na osnovu podataka dobijenih od organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu, **328** studenata, nastavnika i saradnika sa Univerziteta u Sarajevu je učestvovalo u raznim programima mobilnosti te u posjetama partnerskim visokoobrazovnim institucijama izvan granica Bosne i Hercegovine. U poređenju sa prethodnom godinom, može se primijetiti da je veći odnos u mobilnosti studenata (čak 56%) u odnosu na mobilnost akademskog/administrativnog osoblja (44%). U statističku analizu mobilnosti akademskog osoblja uključili smo asistente, više asistente, postdoktorante, docente, profesore, akademike.

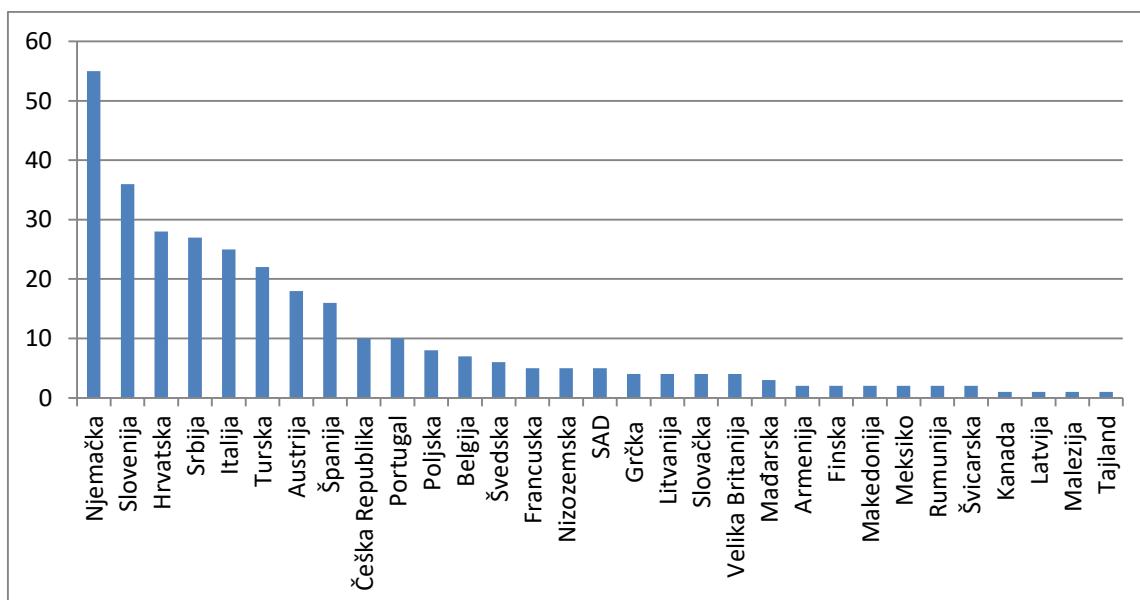
Dijagram 3: Odnos broja studenata, akademskog i administrativnog osoblja Univerziteta u Sarajevu koji su učestvovali u događajima sa međunarodnim karakterom u 2016. godini

Kada je riječ o akademskoj mobilnosti (studiranje, predavanje), studenti i akademsko osoblje grupacija društvenih i medicinskih nauka čine najveći udio u ukupnom broju (višemjesečna akademska razmjena kroz programe mobilnosti Erasmus Mundus, Erasmus+, CEEPUS, „Mevlana“, bilateralna saradnja), dok je najmanje mobilnosti obavljeno u grupaciji umjetnosti.

Grafikon 1: Učešće studenata i akademskog osoblja Univerziteta u Sarajevu u međunarodnoj akademskoj mobilnosti u 2016. godini prema grupaciji nauka kojoj pripadaju

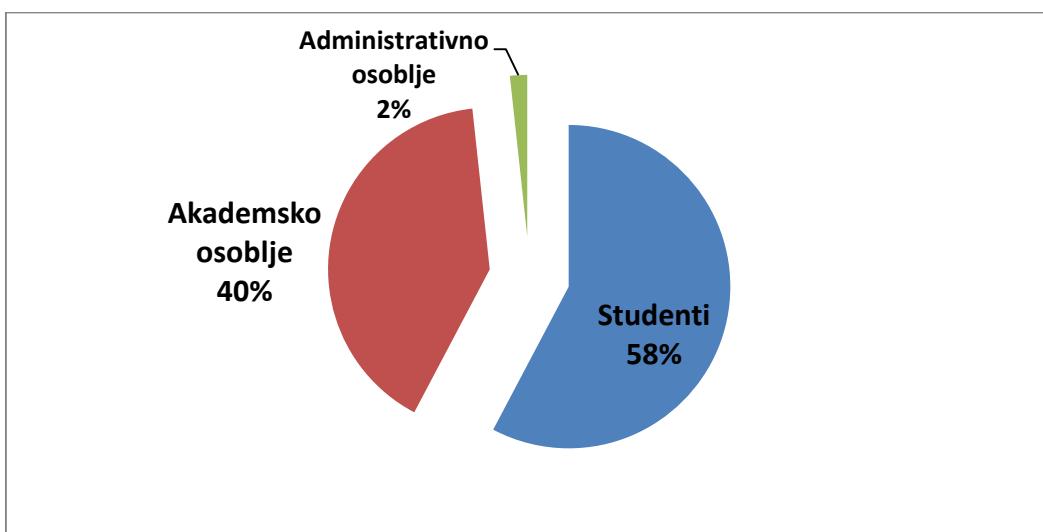
Studenti, nastavnici i saradnici Univerziteta u Sarajevu su kroz svoju akademsku/administrativnu mobilnost najviše posjećivali zemlje članice Evropske unije (Njemačku, Hrvatsku, Italiju, Austriju, Češku Republiku i druge). Od susjednih zemalja, najviše akademske mobilnosti je realizirano na partnerskim univerzitetima u Srbiji i Hrvatskoj.

Grafikon 2: Lista zemalja koje su bile „domaćin“ studentima, nastavnicima i saradnicima Univerziteta u Sarajevu

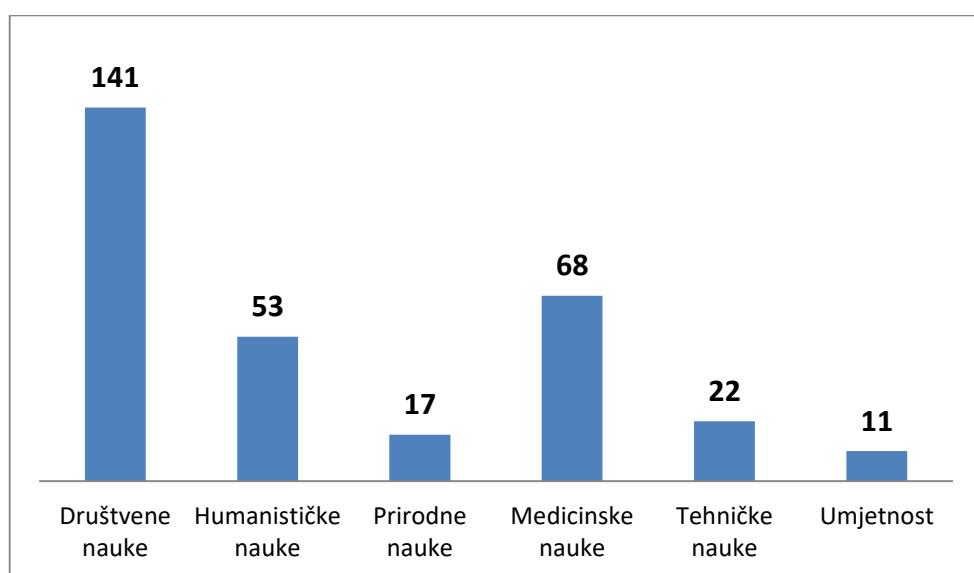
3.2. INCOMING

Na osnovu podataka zaprimljenih od podorganizacionih jedinica univerziteta u Sarajevu, ova institucija je bila domaćin za **312** studenata, nastavnika i saradnika koji su na naš univerzitet došli u toku 2016. godine u okviru akademске razmjene ili radi učešća u događajima sa međunarodnim karakterom.

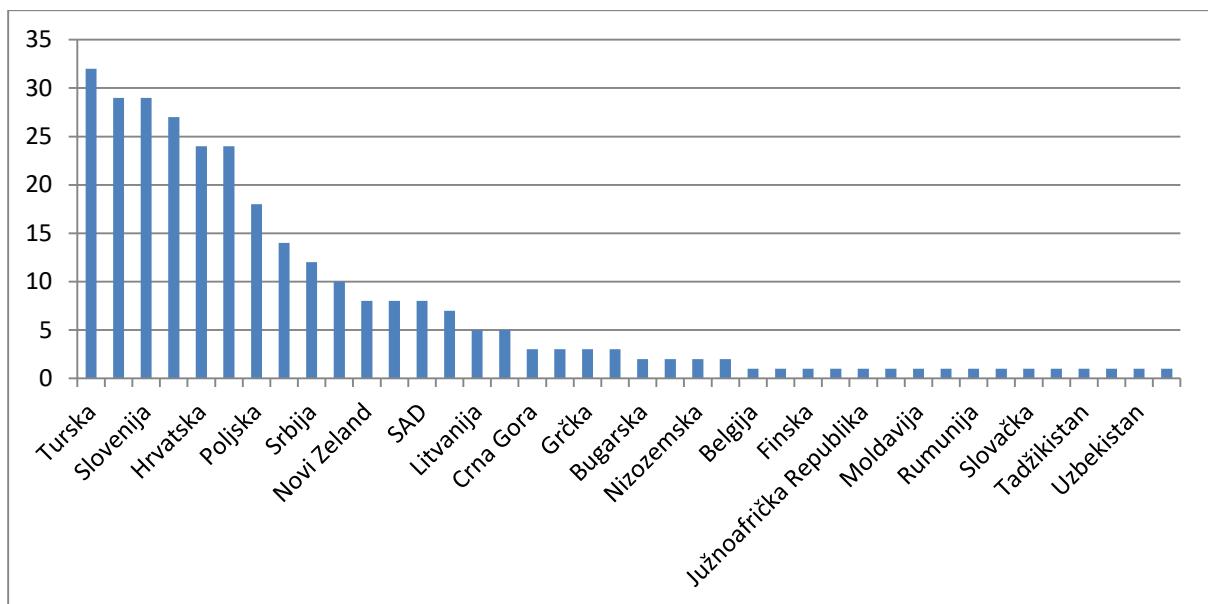

Dijagram 4: Odnos broja gostujućih studenata, nastavnika i saradnika koji su posjetili Univerzitet u Sarajevu u toku 2016. godine

U okviru akademske mobilnosti strani studenti i akademsko osoblje su najviše boravili na organizacionim jedinicama koje pripadaju Grupaciji društvenih nauka i to najviše na Ekonomskom fakultetu i Centru za interdisciplinarnе studije.

Dijagram 5: Učešće stranih studenata, akademskog i administrativnog osoblja u međunarodnoj mobilnosti u 2016. godini prema grupaciji nauka

Grafikon 3: Države svijeta iz kojih su realizirane međunarodne posjete studenata, nastavnika, saradnika i osoblja na Univerzitetu u Sarajevu u 2016. godini

4 Programske strukture

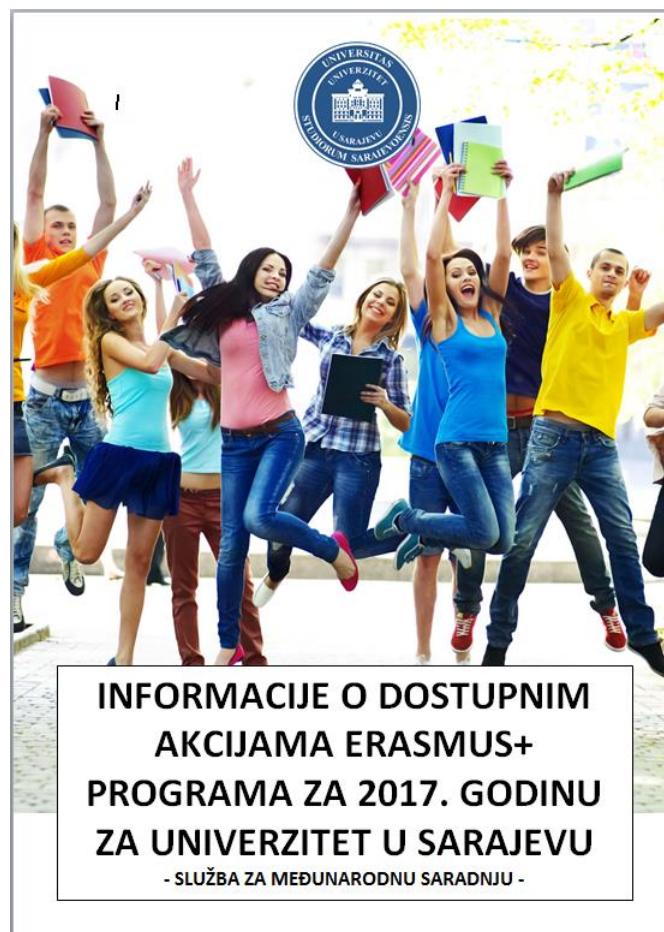
4.1. Erasmus+

Erasmus+ je program Evropske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za period 2014–2020. godine. Ciljevi programa Erasmus+ su poboljšanje vještina i zapošljivosti, modernizacija obrazovanja te osposobljavanje i zapošljavanje mlađih. Program će trajati sedam godina, a za njega je predviđen budžet u iznosu od 14,7 milijardi eura – to je 40% više od trenutačne potrošnje, iz čega se jasno vidi predanost Evropske unije ulaganjima u ta područja. Programom Erasmus+ povezuje se sedam postojećih programa Evropske unije u područjima obrazovanja, osposobljavanja, mlađih i sporta.

S obzirom na promjenu u menadžmentu Rektorata Univerziteta u Sarajevu od oktobra 2016. godine, Služba za međunarodnu saradnju je izvršila izmjenu podataka o legalnom predstavnikom (rektoru) univerziteta u tzv. portal za učesnike pri Izvršnoj agenciji za obrazovanje, kulturu i vizuelne komunikacije u Briselu. Ova agencija administrira sve projekte finansirane iz EU fondova te je promjena bila neophodna radi funkcionisanja svih tekućih projekata i prijavljivanja novih. Posao je obavljen u saradnji sa službom za opšte poslove.

U cilju što bolje pripreme za prijavu na otvorene konkurse u okviru Erasmus+, ali i drugih programa koji se finansiraju iz EU fondova, Služba za međunarodnu saradnju je pripremila informaciju o dostupnim akcijama Erasmus+ programa za 2017. godinu, namijenjenu za organizacione jedinice našeg univerziteta. Informacija je predstavljena na tematskoj sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu, a koja je dalje distribuirana na sve organizacione jedinice. Informacija sadrži podatke o Erasmus+ programu, rokovima i načinu prijave za pojedine ključne aktivnosti, te je izrađen popratni materijal (**Informacije o dostupnim akcijama Erasmus+ programa za 2017. godinu za Univerzitet u Sarajevu**) kako bi se olakšala komunikacija sa Rektoratom radi dostavljanja obaveznih potpisa i pečata Univerziteta u Sarajevu u toku prijave. Pored informacije o Erasmus+

programu, predstavljene su instrukcije za prijavljivanje za programe IPA, Horizont2020 i CEEPUS.

4.2. Erasmus+ info dani

S ciljem daljnje promocije programa Erasmus+, Univerzitet u Sarajevu je i u toku 2016. godine organizirao seriju informativnih sastanaka kao mjeru podrške mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika, kao i podrške nastavnicima i saradnicima za pisanje projektnih prijava u okviru Erasmus+ programa:

- 31.03.2016. - Info dan o Erasmus+ konkursima**

Info dan o Erasmus+ konkursima (međunarodna kreditna mobilnost) održan je na Univerzitetu u Sarajevu u četvrtak 31. marta 2016. godine. Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu je tom prilikom predstavila aktuelne konurse u okviru Erasmus+ programa koji se odnose na međunarodnu razmjenu studenata, nastavnika i saradnika te zainteresirane informirala o načinu prijavljivanja i prikupljanja potrebnih dokumenata.

- 17.06.2016. - Informativni sastanak održan je za studente, nastavnike i saradnike Univerziteta u Sarajevu - dobitnika stipendija: Erasmus Mundus i Erasmus+**

Na osnovu raspisanih konkursa u toku akademske 2015/2016. godine odabrani su studenti, nastavnici i saradnici Univerziteta u Sarajevu, tj. stipendisti ovih programa, da dio svoje akademske edukacije odnosno akademskog/administrativnog rada provedu na partnerskim univerzitetima u zemljama članicama Evropske unije. Tim povodom Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu je organizirala informativni sastanak sa stipendistima, gdje su im predstavili sva potrebna akademska i administrativna prava, obaveze i odgovornosti, a koje ih očekuju prije, u toku i nakon mobilnosti. Ovo je ujedno bila prilika da se stipendisti međusobno upoznaju i razmijene dosadašnja iskustva o programima mobilnosti. Spomenuta služba je

pripremila promotivni materijal sa svim potrebnim informacijama, a nakon prezentacije održana je i sesija pitanja i odgovora koji nisu bili pokriveni ovom prezentacijom.

- **18.10.2016. – Održan radno-konsultativni sastanak**

Održan je konsultativni sastanak prorektorice Nikolić sa prodekanima/koordinatorima za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajeva. Organizator ovog događaja je Služba za međunarodnu saradnju na čelu sa novom prorektoresom, prof. dr. Aleksandrom Nikolić. Tema sastanka je bila upoznavanje prodekana/koordinatorka sa novom prorektoresom, te dogovori u vezi sa različitim aktivnostima iz oblasti međunarodne saradnje koje su trenutno aktuelne. Na sastanku je predstavljena redizajnirana web stranica www.erasmus-unsa.ba koja nudi pristupačniji put do različitih informacija o međunarodnoj saradnji našeg univerziteta.

- **19.10.2016. - Održan nacionalni Erasmus+ informativni dan u Bosni i Hercegovini**

Događaj je organizirala Nacionalna Erasmus+ kancelarija u Bosni i Hercegovini u saradnji sa Delegacijom Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Univerzitetom u

promocije mogućnosti za oblast visokog obrazovanja u okviru Erasmus+ programa. Poseban naglasak informativnog dana bio je na predstavljanju poziva za dostavu projektnih prijedloga u oblasti visokog obrazovanja za 2017. godinu, uključujući projekte jačanja kapaciteta u visokom obrazovanju, međunarodne kreditne mobilnosti, zajedničke masterske programe, Jean Monnet aktivnosti te ostale mogućnosti u oblasti visokog obrazovanja. Događaj je osmišljen kako bi predstavio ključne dijelove Erasmus+ programa raznim korisnicima u oblasti visokog obrazovanja, uključujući visokoškolske ustanove, studente, nadležna ministarstva i druge aktere. Pregled općih karakteristika Erasmus+ programa i rezultate Erasmus+ poziva predstavio je gospodin Suad Muhibić, direktor Nacionalne Erasmus+ kancelarije u BiH, te istakao da je Erasmus+ najvažniji program Evropske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Da se sve svodi na obrazovanje i da bez njega nema napretka, naglasio je i NJ. E. gospodin Lars-Gunnar Wigemark u svom obraćanju, te dodao: „Želimo da pomognemo Bosni i Hercegovini na njenom putu ka Evropskoj uniji, tako da ulaganje u obrazovanje smatramo iznimno važnim.“ Istakao je i da je ovo njegova prva posjeta Univerzitetu u Sarajevu kojom je htio ukazati na značaj učešća Univerziteta u Sarajevu u Erasmus+ programu i uopće na važnost učešća visokoobrazovnih institucija iz Bosne i Hercegovine. Kada je riječ o prioritetnim akademskim poljima, ambasador Wigemark je kao jedan od uspješnijih projekata spomenuo projekat iz oblasti arheologije (Tempus BIHERIT), premda ta oblast nije bila u vrhu prioriteta, te uputio poziv svim zainteresiranim da se prijave na dostupne projekte. U toku informativnog dana prisutni su imali priliku čuti izlaganja o sljedećim temama:

- Erasmus+ ključna akcija 2: Izgradnja kapaciteta u oblasti visokog obrazovanja (CBHE) – Franco Burgio, EACEA
- Erasmus+ ključna akcija 2: CBHE finansijski uvjeti – Suad Muhibić, Nacionalna Erasmus+ kancelarija u BiH
- Erasmus+ ključna akcija 1: Međunarodna kreditna mobilnost (ICM) – Nena Marković, Nacionalna Erasmus+ kancelarija u BiH
- Erasmus+ ključna akcija 1: Zajednički masterski studij (JMDs) – Suad Muhibić, Nacionalna Erasmus+ kancelarija u BiH
- Jean Monnet (JM) aktivnosti: Kako funkcionira i kako aplicirati? – Franco Burgio, EACEA
- iskustva iz ključne akcije 2: Izgradnja kapaciteta u oblasti visokog obrazovanja – prof. dr. Branko Vučijak, Univerzitet u Sarajevu
- iskustva iz ključne akcije 1: Međunarodna kreditna mobilnost – mr. sc. Adnan Rahimić, Univerzitet u Sarajevu

Stečena iskustva tokom realizacije Tempus projekta „Competency Based Curriculum Reform in Nursing and Caring in Western Balkan Universities“ predstavila je prof. dr. Maja Račić sa Univerziteta u Istočnom Sarajevu, a o učešću u Erasmus+ programu i iskustvu Univerziteta u Granadi (Španija) govorio je profesor Jose Angel Ruiz Jimenez. Iskustva studenata učesnika razmjene unutar ključne akcije 1 Erasmus+ ICM prisutnima su prezentirali Dejan Zonjić i Paul Butcher.

- **08.11.2016. - Održan međunarodni Erasmus+ informativni dan.**

S ciljem približavanja informacija o programu Erasmus+, trenutno otvorenim konkursima, procesu prijavljivanja i prikupljanja dokumenata te ostalih potrebnih informacija za uspješno prijavljivanje, Služba za međunarodnu saradnju je organizirala međunarodni informativni dan za studente, nastavnike i saradnike

Univerziteta u Sarajevu koji je održan u utorak **08.11.2016.** godine. Tom prilikom je prisutne pozdravila prof. dr. Aleksandra Nikolić, prorektorica za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, te istakla značaj internacionalizacije Univerziteta i intenziviranja mobilnosti. Pored predstavnika Službe za međunarodnu saradnju, informativnom danu su prisustvovali i predstavnici partnerskih EU univerziteta: Tehničkog univerziteta u Rigi (Latvija), Univerziteta u Groningenu (Holandija) i Univerziteta u Granadi (Španija), koji su kroz svoje prezentacije upoznali prisutne sa studijskim mogućnostima ovih univerziteta. Naš univerzitet je tada bio jako prisutan u medijima kako tog dana, tako i u posebnom prilogu koji je emitovan u sklopu emisije Pozitivno na Federalnoj televiziji gdje je gostovala prof. dr. Aleksandra Nikolić.

- **09.11.2016. – Sastanak svih koordinatora aktuelnih međunarodnih projekata na Univerzitetu u Sarajevu**

S ciljem prezentacije projekata i projektnih aktivnosti te dogovora u vezi sa saradnjom organizacionih jedinica i Rektorata Univerziteta u Sarajevu, **9. novembra 2016.** godine održan je sastanak proektora Univerziteta u Sarajevu i voditelja međunarodnih projekata Univerziteta. Sastanak su organizovale Službe za naučnoistraživački/umjetničkoistraživački rad i Služba za međunarodnu saradnju.

Sastanku su prisustvovali prof. dr. Izet Rađo, prorektor za naučnoistraživački/umjetničkoistraživački rad, prof. dr. Aleksandra Nikolić, prorektorica za međunarodnu saradnju, prof. dr. Aida Hodžić, prorektorica za nastavu i studentska pitanja, i prof. dr. Maida Čohdar-Husić, prorektorica za kvalitet. Sastanku je prethodilo sakupljanje potrebnih dokumenata o svakom projektu, te izrada prezentacija i popisnih formulara za čije je izvršenje bila zadužena Služba za međunarodnu saradnju i Služba za

naučnoistraživački/umjetničkoistraživački rad. Pripremljeni su pojedinačni registratori za 18 međunarodnih projekata. Sastanak je otvorio prorektor prof. dr. Izet Rađo koji je, uz riječi dobrodošlice prisutnima, istakao da je ovo prilika za razmjenu iskustava i dobre prakse pri implementaciji međunarodnih projekata, te izrazio podršku pri administriranju budućih projektnih aktivnosti.

Voditelji projekata su predstavili ciljeve kao i realizirane i planirane aktivnosti pri implementaciji sljedećih projekata:

1. **iMARECULTURE** - Advanced VR, iMmersive serious games and Augmented Reality as tools to raise awareness and access to European underwater Cultural Heritage – prof. dr. Selma Rizvić, Elektrotehnički fakultet;
2. **euroPS** - Razvoj nastavnog plana i programa master studija iz politologije „Evropske studije i višerazinsko upravljanje“ (Curriculum Development joint European Political Science MA) – doc. dr. Nedžma Džananović Miraščija, Fakultet političkih nauka;
3. **Re@WBC** - Jačanje istraživačkog potencijala u visokom obrazovanju za napredan razvoj regiona ZB (Enhancement of HE research potential contributing to further growth of the WB region) – prof. dr. Senada Kalabušić, Prirodno-matematički fakultet;
4. **Trans2Work** - "Iz-škole-na-posao" – Tranzicija studenata s invaliditetom od visokog obrazovanja do tržišta rada u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. (School-to-Work Transition for Higher education students with disabilities in Serbia, Montenegro and Bosnia & Herzegovina) – prof. dr. Lejla Kafedžić, Filozofski fakultet;
5. **STINT** - Jačanje internacionalizacije visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini (Strenghtening of Internationalisation in BiH higher education) – Adnan Rahimić, stručni saradnik za međunarodnu saradnju, Rektorat UNSA;
6. **GEOWEB** - Modernizacija izučavanja geodezije u zapadnom Balkanu s naglaskom na kompetencije i ishode učenja (Modernising geodesy education in Western Balkan with focus on competences and learning outcomes) – doc. dr. Medžida Mulić, Građevinski fakultet;
7. **LNSS** - Umrežena biblioteka – službe podrške: Modernizacija biblioteka u zemljama zapadnog Balkana kroz razvoj osoblja i reformu bibliotečkih usluga (Library Network Support Services: libraries in Western Balkan countries through staff development and reforming library services) – doc. dr. Lejla Hajdarpašić, Filozofski fakultet;
8. **REBUS** - Spreman-za-biznis - integracija i ocjenjivanje praktičnih poduzetničkih vještina u inženjeringu i ICT studijama (Ready for BUSiness - Integrating and validating practical entrepreneurship skills in engineering and ICT studies) – prof. dr. Branko Vučijak, Mašinski fakultet;
9. **NatRisk-WeB** Razvoj master plana za upravljanje rizicima od prirodnih katastrofa u zemljama zapadnog Balkana (Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkans Countries) – prof. dr. Emina Hadžić, Građevinski fakultet;
10. **BESTSDI** - Akademска evolucija западног Балкана и професионална обука за одрживост инфраструктуре просторних података (Western Balkan Academic Education

Evolution and Professional's Sustainable training for Spatial Data Infrastructures) – doc. dr. Slobodanka Ključanin, Građevinski fakultet;

11. **SPORTGO** - Kako voditi sportski klub do uspješne budućnosti (How to lead a sport club to a successful future) – Aela Ajdinović, stručni saradnik za međunarodnu saradnju, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja;
12. **AtLETyC** - Edukacija sportaša u poduzetništvu – Novi pristup dvojnoj karijeri (Athletes Learning Entrepreneurship - a new Type of Dual Career Approach) – Aela Ajdinović, stručni saradnik za međunarodnu saradnju, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja
13. **MATCH** - Prilike za socijalnu inkluziju (MATCH Social Inclusion opportunities) – Aela Ajdinović, stručni saradnik za međunarodnu saradnju, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja;
14. **OneHealth** - Javno zdravstvo u državama ZB - unapređenje sektora i razvoj "One Health" visokoobrazovne i naučnoistraživačke arhitekture (Public Health in The WB – Improvement in the Field of Public Health and Development of a "One Health" Educational and Scientific Architecture in WB countries) – prof. dr. Aida Hodžić, Veterinarski fakultet;
15. **StudAVP** - Razvoj visokog obrazovanja i društva stvaranjem kolaborativnog okruženja u umjetničkoj oblasti i medijima kroz regionalno studentsko partnerstvo u produkciji audio/video sadržaja (Creating a collaborative environment in the field of arts and media through regional student partnership in production of audio/video content) – nije bilo predstavnika
16. **LifeADA** - Cjeloživotno obrazovanje za održivu poljoprivrodu Alpsko-dunavskojadranskog područja (Lifelong learning for sustainable agriculture in Alps-Danube-Adriatic Region) – prof. dr. Nedžad Karić, Poljoprivredno-prehrabreni fakultet.

- **29.11.2016. - Posjeta predstavnika Nacionalne kancelarije za Erasmus+ program u vezi sa učešćem u projektima akademске razmjene.**

U toku 2016. godine, Univerzitet u Sarajevu je bio partner u 69 međuinstitucijska projekta u okviru ključne akcije 1 – projekti mobilnosti studenata i nastavnog osoblja s ciljem izvođenja nastave te mobilnost nastavnog i nenastavnog osoblja u cilju usavršavanja. Nacionalna kancelarija za Erasmus+ program je, prema nalogu Generalnog direktorata za obrazovanje i kulturu, održala sastanak sa predstvincima Službe za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, prodekanima i koordinatorima za međunarodnu saradnju na našem univerzitetu te sa studentima i nastavnicima koji su učestvovali u razmjeni ili će tek učestvovati. U ovu svrhu bilo je

potrebno ispuniti određene upitnike te pozvati studente i nastavnike koji učestvuju ili su učestvovali u mobilnosti, te ispuniti tabelu po njihovom modelu o dostupnim mobilnostima. U okviru Erasmus+ programa na našem univerzitetu u zimskom semestru 2016/2017. godine je boravilo 47 studenata i nastavnika sa partnerskih univerziteta, dok se 85 naših studenata i nastavnika nalazilo na EU univerzitetima. Projekti mobilnosti su zasnovani na principima akademskih razmjena uspostavljenim u programu Erasmus i Erasmus Mundus koji su prethodili programu Erasmus+. Ovi projekti su bilateralni jer obuhvataju saradnju institucija iz dvije zemlje.

4.3. Izvještaj po ključnim aktivnostima Erasmus+ programa

4.3.1. International Credit Mobility

Međunarodna kreditna mobilnost podrazumijeva određeni period studiranja ili prakse u inostranstvu (u skladu sa tekućim studijskim programom na domaćem univerzitetu). Nakon završetka studenti se vraćaju na svoj matični univerzitet kako bi završili studij. Univerzitet u Sarajevu je u 2016. godini imao **69¹ potpisanih i odobrenih međuinstitucijskih sporazuma** i to 36 sporazuma na univerzitskom i 33 sporazuma na fakultetskom nivou. Na osnovu tih odobrenih sporazuma stvoreni su uvjeti za akademsku i administrativnu mobilnost u ljetnom semestru akademske 2015/2016. i zimskom semestru 2016/2017. godine. U toku 2016. godine, 53 studenata, nastavnika i saradnika sa univerziteta iz Erasmus+ „programskih“ zemalja je posjetilo Univerzitet u Sarajevu, dok je 116 studenata, nastavnika i saradnika sa Univerziteta u Sarajevu posjetilo partnerske univerzitete u „programskim“ zemljama Erasmus+ programa.

S obzirom da ne postoji *unificiran* datum prijavljivanja na konkurse i dostavljanja dokumentacije za međunarodnu kreditnu mobilnost, Služba za međunarodnu saradnju je organizovala više poziva u toku 2016. godine koji su sadržavali poziv za apliciranje za

¹ Erasmus+ partneri u međunarodnoj kreditnoj mobilnosti: AUSTRIJA: Univerzitet u Grazu | ČEŠKA REPUBLIKA: Univerzitet Masaryk u Brnu, Charles univerzitet u Pragu | DANSKA: Kraljevska muzička akademija u Kopenhagenu | FINSKA: Univerzitet Jyväskyla, Univerzitet u Helsinkiju | FRANCUSKA: Univerzitet u Poitersu, Rochele business škola, Rennes business škola, Univerzitet u Artois, univerzitet „Diderot“ u Parizu | GRČKA: Aristotelov univerzitet u Solunu | HRVATSKA: Veleučilište Velika Gorica, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Rijeci | ITALIJA: Politehnički univerzitet u Bariju, Univerzitet u Bolonji, Univerzitet „La Sapienza“ u Rimu, Konzervatorij „Giuseppe Tartini“ u Trstu, Politehnički univerzitet delle Marche u Ankoni, Univerzitet u Paviji, Tuscia univerzitet | LATVIJA: Univerzitet u Latviji, Tehnički univerzitet u Rigi | LITVANIJA: Vytautas Magnus Univerzitet, Litvanijski sportski univerzitet | MAĐARSKA: Univerzitet u Segedinu, Univerzitet u Pećeu | NIZOZEMSKA: Univerzitet u Groningenu, Erasmus univerzitet u Roterdamu | NJEMAČKA: Univerzitet u Heidelbergu, Tehnički univerzitet u Braunschweigu, Međunarodni psihoanalitički univerzitet u Berlinu, Coburg univerzitet za primjenjene nauke, Univerzitet u Saarlandu, Univerzitet u Marburgu, Weihenstephan-Triesdorf univerzitet primjenjenih nauka, Nüertingen-Geislingen univerzitet primjenjenih nauka, Univerzitet u Würzburg, Humboldt univerzitet u Berlinu, Univerzitet u Štutgartu | POLJSKA: Univerzitet „Adam Mickiewicz“ u Poznanu, Univerzitet u Varšavi, Varšavska škola za ekonomiju, Univerzitet Silesia u Katowicama | PORTUGAL: Univerzitet u Portu, Univerzitet Nova Lisboa, Politehnički instituti (konzorcij), Politehnički institut Vianna do castelo, Univerzitet u Lisabonu | RUMUNIJA: Univerzitet „Alexandru Ioan Cuza“ u Jašiju, „Spiru Haret“ Univerzitet u Bukureštu | SLOVAČKA: Univerzitet Matej Bel, Banska Bistrica | SLOVENIJA: Univerzitet u Mariboru, Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Primorskoy | ŠPANIJA: Univerzitet u Granadi, Univerzitet u Barseloni, Univerzitet u Almeriji, Univerzitet u Jaenu | ŠVEDSKA: Univerzitet u Lundu, Univerzitet u Malardalenu | TURSKA: Tehnički univerzitet „Middle East“ (METU), Ankara, Yildiz tehnički univerzitet | VELIKA BRITANIJA: Univerzitet Middlesex, Buckinghamshire New univerzitet.

Erasmus+ stipendije. Tako je početkom ljetnog semestra 2015/2016. godine raspisano 20 konkursa za dvosmjernu mobilnost (sa Univerziteta u Sarajevu na univerzitete iz programskih zemalja i obrnuto) za zimski semestar 2016/2017. godine. U zimskom semestru 2016/2017. godine raspisano je 28 konkursa za ljetni semestar iste akademske godine. Konkursi su objavljeni na web stranici www.erasmus-unsa.ba, a isti su bili distribuirani preko društvenih i medijskih kanala Univerziteta u Sarajevu, te pripadajućih mu organizacionih jedinica. Mnogi konkursi su ponavljeni zbog nedostatka prijava.

Krajem 2016. i početkom 2017. godine trajao je konkurs organiziran od Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizuelne djelatnosti i kulturu (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency – EACEA) za dodjelu grantova za različite ključne aktivnosti, te smo zaprimili više incijativa za zajedničko prijavljivanje za EU grant u okviru Erasmus+, a za ostvarivanje mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika. Služba za međunarodnu saradnju je obradila čak **21** predmetni sporazum sa sljedećim univerzitetima: Univerzitet Claude Bernard u Lyonu 1, Francuska, Politehnički univerzitet u Bukureštu, Rumunija, Univerzitet u Grazu, Austrija, Univerzitet u L'Aquilli, Italija, Univerzitet u Bolonji, Italija, Univerzitet u Temišvaru, Rumunija, Univerzitet u Radbaundu, Nizozemska, Univerzitet u Parizu Diderot, Francuska, Ondokuz Mayıs Univerzitet, Turska, Univerzitet u Napulju, Italija, Abo akademija, Finska, Univerzitet u Jaenu, Španija, Univerzitet u Malardalenu, Švedska, Sveučilište u Splitu, Hrvatska, La Sapienza univerzitet u Rimu, Italija, Univerzitet u Barceloni, Španija, Univerzitet u Portu, Portugal, Politehnički univerzitet u Bariju, Italija, Univerzitet u Lihtenštajnu, Lihtenštajn, Univerzitet u Poznanu, Poljska, Matej Bel univerzitet, Slovačka. Potrebno je naglasiti da ovaj broj nije konačan, jer se univerziteti iz programskih zemalja mogu prijavljivati za grantove po regionima, te nakon dobijanja određenog granta mogu, bez prethodne najave poslati zahtjev za saradnju u okviru međunarodne kreditne mobilnosti.

4.3.2. Capacity Building

Projekti izgradnje kapaciteta u oblasti visokog obrazovanja nadograđuju se na uspjehe prethodnih programa (Alfa, Edu-link i Tempus) čiji su ciljevi: podrška modernizaciji, dostupnosti i internacionalizaciji visokog obrazovanja u partnerskim zemljama, promoviranje saradnje između programskih zemalja i kvalificiranih partnerskih zemalja (kao i između prihvatljivih partnerskih zemalja međusobno), promoviranje dobrovoljnog približavanja sa kretanjima u visokom obrazovanju u EU i promoviranje kontakata između ljudi, interkulturne svijesti i razumijevanja. U okviru prvog konkursa iz 2015. konkursa za Univerzitet u Sarajevu odobreno je šest, a u okviru drugog konkursa iz 2016. godine odobrena su 3 Capacity Building projekata čije je implementacija otpočela i trajala u toku 2016. godine:

- 1) Curriculum Development joint European Political Science MA (euroPS)**
koordinator: Univerzitet u Salzburgu (Austrija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet političkih nauka (2015)
- 2) Enhancement of HE research potential contributing to further growth of the WB region (Re@WBC)**
koordinator: Univerzitet u Nišu (Srbija)

- partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 3) School- to-Work Transition for Higher education students with disabilities in Serbia, Montenegro and Bosnia & Herzegovina (Trans2Work)**
koordinator: Univerzitet Makedonija (Grčka)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 4) Strenghtening of Internationalisation in BiH higher education (STINT)**
koordinator: Katolički univerzitet u Leuvenu (Belgija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 5) Modernising geodesy education in Western Balkan with focus on competences and learning outcomes (GEOWEB)**
koordinator: Kungliga Tekniska Högskolan – KTH (Švedska)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Građevinski fakultet (2015)
- 6) Library Network Support Services: libraries in Western Balkan countries through staff development and reforming library services**
koordinator: Tehnološki institut u Limericku (Irska)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 7) Ready for BUSiness - Integrating and validating practical entrepreneurship skills in engineering and ICT studies (REBUS)**
koordinator: Univerzitet u Sarajevu (Mašinski fakultet) (2016)
- 8) Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkans Countries (NatRisk WeB)**
koordinator: Univerzitet u Nišu (Srbija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Građevinski fakultet (2016)
- 9) Western Balkan Academic Education Evolution and Professional's Sustainable training for Spatial Data Infrastructures (BESTSDI)**
koordinator: Sveučilište u Zagrebu (Hrvatska)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Građevinski fakultet /Poljoprivredno-prehrambeni fakultet (2016)

4.3.2.1. Aktivnosti u okviru Erasmus+ Capacity Building projekata

U toku 2016. godine, u okviru izgradnje kapaciteta implementirano je više projektih aktivnosti i održano nekoliko konzorcijskih sastanaka:

GEOWEB

Početni sastanak partnera na projektu GEOWEB održan je na Univerzitetu u Sarajevu 8–10. marta 2016. godine. GEOWEB je projekat modernizacije geodetskog obrazovanja u zemljama Zapadnog Balkana sa naglaskom na kompetencije i ishode učenja. Projekat je finansiran iz programa ERASMUS+ i provodi se u tri balkanske države: Bosni i Hercegovini, Srbiji i Albaniji, te tri države Evropske unije: Švedskoj, Austriji i Španiji. Projekat je fokusiran na: modernizaciju kurikuluma uvođenjem novih predmeta, aktivnosti opremanja univerzitskih laboratorijskih načina učenja, uspostavljanje saradnje između univerziteta u regiji i osnivanje regionalnog udruženja geodeta. Koordinator projekta je Kraljevski institut za tehnologiju iz Švedske, a među 13 univerziteta partnera u

projektu, učesnici iz Bosne i Hercegovine su Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Univerzitet u Tuzli i Univerzitet u Sarajevu. U petak 1. 7. 2016. godine na Univerzitetu u Sarajevu, Građevinskom fakultetu i Odsjeku za geodeziju upriličena je prva monitoring posjeta projekta Erasmus+ iz programa izgradnje kapaciteta u visokom obrazovanju pod nazivom „Modernizacija geodetskog obrazovanja u zemljama Zapadnog Balkana s fokusom na kompetencije i ishode učenja (GEOWEB), a u cilju sagledavanja planiranih i provedenih aktivnosti projekta. U monitoringu su učestvovali: Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizuelne komunikacije i kulturu (EACEA) iz Brisela, koju je predstavljao projektni menadžer Franco Burgio, te Nacionalni ured Erasmus+ za Bosnu i Hercegovinu. Otvaranje laboratorijskih opremljenih iz ovog projekta održao se na Odsjeku za geodeziju Građevinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (Stjepana Tomića 1/IV) 24. 11. 2016. godine. Nove laboratorijske opreme su opremljene sredstvima u iznosu od oko 51.000 eura. Sredstva su utrošena za kupovinu moderne geodetske opreme (GPS/GNSS trofrekventni prijemnici satelitskih signala za precizno pozicioniranje, softver za obradu podataka satelitskih opažanja/mjerena, totalnu stanicu, niveler najveće tačnosti uz neophodni pribor) kao i 10 PC + server uz adekvatne softvere. Studentima prvog, drugog i trećeg ciklusa studija geodezije na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu ove laboratorijske će omogućiti praktičan rad u procesu obrazovanja na značajno višoj razini od dosadašnje. Posebna novina je da će studenti primjenjivati prednosti metoda e-učenja u kombinaciji s klasičnim metodama.

Trans2Work

Projekat „Tranzicija studenata s invaliditetom od visokog obrazovanja do tržišta rada u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori“ (akronim: Trans2work) je podržan od strane Evropske komisije i sufinansiranje ERASMUS+ od 15. oktobra 2015. do 14. oktobra 2018. Projektni konzorcij čine 23 partnera iz Evropske Unije, Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Koordinator na ovom projektu je Univerzitet Makedonija iz Soluna (Grčka). Cilj projekta je razviti i unaprijediti kvalitet i relevantnost procesa tranzicije od fakulteta do zaposlenja visokoobrazovanih studenata s invaliditetom u Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini. Projekat Trans2Work osmišljen je da: (a) unaprijedi i pripremi institucije visokog obrazovanja da podrže studente s invaliditetom u njihovom prelasku od visokoškolskog obrazovanja do tržišta rada, u skladu sa standardima i politikom Evropske Unije, (b) poveže institucije visokog obrazovanja s radnim okruženjem koje je prilagođeno osobama s invaliditetom, (c) prilagodi tranzicijske mogućnosti i vještine s praksom i politikom Evropske Unije; (d) pripremi poslodavce za bolje razumijevanje potreba zaposlenih osoba s invaliditetom u cilju kreiranja i ponude odgovarajućih radnih mjesta.

U periodu od 15.10.2015. do 31.12.2016. godine realizirane su mnogobrojne aktivnosti u okviru Projekta. U ovom periodu: organizirano je pet (5) sastanaka partnera, sve aktivnosti unutar radnog paketa 1 (WP1) su završene, započete su aktivnosti unutar radnih paketa 2 i 4

(WP2 i WP4), jedan dokument unutar radnog paketa 3 (WP3) je finaliziran (Policy Plan), a ostala tri dokumenta su u procesu izrade (Program stažiranja - Internship program, Vodič za poslodavce i Tranzicijski kurikulum za visokoškolske ustanove), kreirana dva biltena (Newsletter-a), kreiran i štampan promotivni materijal (flajeri, posteri i baneri), urađen prevod dijela sadržaja sa WEB stranice o Projektu na znakovni jezik, realizirane su brojne diseminacijske aktivnosti, nekoliko aktivnosti je realizirano u vezi sa pitanjima kvalitete, itd. Radna grupa Univerziteta u Sarajevu (UNSA) je učestvovala u svim dosadašnjim aktivnostima u Projektu, izuzev u realizaciji sastanka u Beogradu (kick-off Meeting) koji je održan u oktobru 2015. godine i početnim koracima u kreiranju upitnika za studente s invaliditetom, zaposlene s invaliditetom i za poslodavce. U nastavku kratke informacije o nekim sastancima organiziranim na UNSA i nekoliko fotografija.

U petak 18. marta 2016. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu održan je sastanak bh. partnera uključenih u Projekat. Sastanak je organiziran s ciljem međusobnog upoznavanja predstavnika bh. partnera, diskusije o do tada provedenim aktivnostima u okviru projekta.

Diseminacijska aktivnost Info dan koja je realizirana u četvrtak 28. aprila 2016. godine u prostorijama Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu imala je za ciljeve: upoznati studente s projektom "Trans2Work", upoznati studete s aktivnostima Ureda za podršku studentima s posebnim potrebama (osnovanog tokom realizacije EQOOPP projekta), te razmijeniti iskustva i izazove u procesu stjecanja visokoškolskog obrazovanja/studiranja osoba s invaliditetom. Gosti na ovom događaju su bili: voditeljica Ureda za podršku studentima s posebnim potrebama na Univerzitetu u Sarajevu, mr.sc. Mirne Marković i

Vedin Hajduković, profesor pedagogije i odgajatelj u Centru za slijepе i slabovidne osobe. Svoja Iskustva i izazove s kojima se susreću u procesu studiranja podijelile su studentice s invaliditetom koje trenutno studiraju na Univerzitetu u Sarajevu. Mr. Marković je naglasila važnost Ureda kao dobrog infrastrukturnog prostora za podršku studentima, ali i važnost jačanja kapaciteta

Ureda i nastavnog osoblja na visokoškolskim institucijama kako bi pružili maksimalnu podršku studentima s posebnim potrebama u ostvarenju njihovih punih potencijala. Vedin Hajduković obratio se skupu govoreći o svojim iskustvima tokom studija na Filozofskom fakultetu, naglašavajući sve poteškoće i prepreke na koje je nailazio u procesu traženja zaposlenja kao osoba s potpunim oštećenjem vida.

U utorak, 10. maja 2016. godine, realizirana je diseminacijska aktivnost - okrugli stol s ciljem predstavljanja Projekta akademskom osoblju, studentima, poslodavcima i predstavnicima nevladinog sektora, razmjene iskustava i mišljenja o potrebi i mogućnostima povezivanja visokoškolskog obrazovanja i tržišta rada, te prijedlozima za aktivnosti i mjere unutar WP3. Osim akademskog osoblja i studenata, okruglom stolu su prisustvovali i predstavnici poslodavaca: BH Telecoma, Regulatorne agencije za komunikacije BiH i Programa podrške marginaliziranim grupama, te predstavnici partnera iz BiH: predstavnici Univerziteta u Istočnom Sarajevu i „Profil MC“ d.o.o. Posebni gosti i predavači na Okruglom stoli su bili profesori iz Finske, prof. dr Matti Kourelatti i dr. Erja Kautto-Knape, koji su

podijelili iskustvo iz njihove zemje u oblasti tranzicije i zapošljavanja visokoobrazovanih osoba sa invaliditetom.

Univerzitet u Sarajevu je od 13. do 15. juna 2016. godine bio domaćin sastanka konzorcija ovog projekta. Sastanku su prisustvovali predstavnici 22 partnerske organizacije iz sedam zemalja, a tokom trećeg dana sastanka održan je monitoring realizacije projekta od Nacionalnog Erasmus+ ureda u Bosni i Hercegovini (NEOBiH). Tokom prva dva dana sastanka urađena je rekapitulacija realiziranih aktivnosti u prvih šest mjeseci projekta te priprema prvog polugodišnjeg izvještaja, a također se razgovaralo i o planiranim aktivnostima za narednih šest mjeseci.

U srijedu, 7. decembra 2016. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu održan je okrugli sto o zapošljavanju visokoobrazovanih osoba sa invaliditetom. Okrugli sto je organizirao Univerzitet u Sarajevu u saradnji sa Profil Management Consultingom iz Sarajeva, jednim od partnera u projektu, u cilju predstavljanja aktivnosti u projektu sa fokusom na poslodavce. Posebna vrijednost Okruglog stola je broj poslodavaca koji su prisustvovali događaju, te izrazili spremnost za učešćem u narednim aktivnostima u Projektu, kao što je npr. Mobilnost studenata. Osim toga, vrijedan rezultat Okruglog stola je i uspostavljanje saradnje sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i prijedlozi za ponovnim aktiviranjem baze osoba s invaliditetom koja bi koristila, između ostalog, da poslodavci mogu lakše doći do osoba s invaliditetom kao potencijalnim uposlenicima.

LNSS

Početni sastanak partnera Erasmus+ projekta „Library Network Support Services (L NSS): Modernising libraries in Western Balkan countries through staff development and reforming library services (CBHE 561987)“, a kojim koordinira Tehnolški institut iz Limericka, Irska, održan je u periodu od 7. do 10. marta 2016. godine u Brašovu (Rumunija). Temeljni ciljevi L NSS projekta su: strukturirati strategiju razvoja bibliotečkog osoblja fokusiranu na poboljšanje standarda i kvalitete biblioteka u zemljama zapadnog Balkana, a kako bi se poboljšala kvaliteta bibliotečkih usluga i visokog obrazovanja općenito, te njihova važnost za tržište rada i društvo, unaprijediti upravljanje i dostupnost biblioteka u pomenutim zemalja kroz strateško planiranje i razvoj politika, uspostaviti i održavati bibliotečku mrežu s ciljem širenja, održivosti i iskorištavanja rezultata Projekta u budućnosti, na nacionalnoj i regionalnoj razini. Na početnom sastanku koordinatori projekta sa Tehnološkog instituta u Limericku su, između ostalog, prezentirali temeljne radne pakete projekta, posebno akcentirajući: L NSS trening, razvoj mrežnih modula, te kampanju Library National Awareness Days.

Pored pomenutog sastanka, u periodu od 06. do 9. juna 2016. godine u Bihaću, Bosna i Hercegovina, predstavnici Univerziteta u Sarajevu prisustvovali su prvim sastancima Didaktičke radne grupe (DWG), te Radne grupe za trening u bibliotekama (LTWG), na kojima su se dogovorile procedure oko definiranja harmoniziranih sadržaja programa informacijske pismenosti, te smjernica za razvoj programa obučavanja bibliotečkog osoblja. 18. i 19. oktobra 2016. godine u organizaciji Univerziteta u Sarajevu, u prostorijama Centra za interdisciplinarne studije, održan je dvodnevni sastanak Radne grupe za online module (OMWG) na kojem su prezentirani rezultati opsežnog L NSS istraživanja realiziranog u

zemljama zapadnog Balkana, te dogovorene aktivnosti u vezi sa održavanjem Library National Awareness Day na svim partnerskim univerzitetima zemalja zapadnog Balkana. Drugi sastanak Radne grupe Upravnog odbora Projekta, a kojem su predstavnici Univerziteta u Sarajevu prisustvovali, održan je u periodu od 28. februara do 4. marta 2017. godine u Dresdenu (Njemačka). Na sastanku se posebna pažnja posvetila odabiru i strukturi LNSS online modula, te su dogovorene procedure jednosedmičnih treninga bibliotečkog osoblja u 2017. godini.

STINT

Univerzitet u Sarajevu je partner u Erasmus+ Capacity building projektu pod nazivom „STINT: osnaživanje internacionalizacije bh. visokog obrazovanja“, čiji je koordinator KU Leuven iz Belgije. Pored koordinatora, EU partneri su Buckinghamshire New univerzitet (Velika Britanija) i Politehnički univerzitet u Portu (Portugal), a iz BiH partneri su svih 8 javnih univerziteta, te predstavnici vlasti iz oblasti obrazovanja (ministarstva obrazovanja oba entiteta, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta i Centar za informisanje i priznavanje kvalifikacija u visokom obrazovanju). Učešće sa UNSA vrše

Služba za međunarodnu saradnju (u oblasti internacionalizacije) i Služba za pravne poslove i priznavanje (u oblasti priznavanja). U prvoj godini realizacije, Univerzitet u Sarajevu je učestvovao u izradi upitnika za studente, prodekanе međunarodne saradnje, te sekretare i osobe odgovorne na UNSA za priznavanje diploma,

a u cilju što jasnijeg određivanja stanja, prednosti i nedostataka internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu. Anketa je trajala od septembra do kraja oktobra 2016. godine, nakon čega su predstavnici službe uradili SWOT analizu (na osnovu datih odgovora) za internacionalizaciju. SWOT analiza je pripremljena, te pretvorena u narativni izvještaj i power point prezentaciju i prezentirana je pred partnerima na sastanku u Velikoj Britaniji na konzorcijskom sastanku u High Wycombeu u periodu od 30. 11. do 04. 12. 2016. godine. Na sastanku je prezentiran izvještaj koji reflektira rad tokom prve godine projekta, predstavljene su SWOT-analize (snage, slabosti, šanse i prijetnje) Univerziteta u Sarajevu u području internacionalizacije i priznavanja kvalifikacija, kao i prijedlozi zakonodavnih dokumenata u oblasti internacionalizacije. Predstavljene SWOT-analize dobijene su na osnovu obimnog anketiranja studenata te akademskog i administrativnog osoblja, koji su odgovorni za međunarodnu saradnju na svojoj instituciji, a koji su doprinijeli procesu prikupljanja informacija o stanju internacionalizacije u BiH. Objedinjavanjem ovih analiza dobila se jasnija slika stanja internacionalizacije visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, te su prikazani vanjski i unutrašnji faktori kako bi se utvrdilo stanje i odredio najbolji način definiranja buduće faze ovog projekta – izrada strategija internacionalizacije, pravilnika o mobilnosti i zajedničkog modela priznavanja kvalifikacija u Bosni i Hercegovini.

U četvrtak 30. juna 2016. godine na Univerzitetu u Sarajevu je održan monitoring realizacije projekta od Nacionalnog Erasmus+ ureda u Bosni i Hercegovini (NEOBiH) i Izvršne agencije za audiovizuelne komunikacije i kulturu (EACEA) iz Brisela. Ciljevi ovog sastanka su bili: upoznavanje sa dosadašnjim aktivnostima, razmjena informacija o rezultatima projekta, dogovori o aktivnostima koje slijede te razmatranje mogućnosti održivosti projekta po njegovom okončanju. U sklopu STINT projekta, planirana je nabavka opreme, te je naša služba uradila listu opreme koja će se nabaviti (tehnička oprema i ozvučenje sale Senata) te lista knjiga i publikacija, sve u vrijednosti koja je predviđena za UNSA. Stupanjem na dužnost novog prorektora za međunarodnu saradnju, izvršena je izmjena kontakt osobe ispred Univerziteta u Sarajevu u ovom projektu.

Re@WBC

U okviru Erasmus+ projekta „Jačanje naučnoistraživačkog potencijala doprinoseći dalnjem rastu regije zapadnog Balkana“ (Enhancement of HE Research Potential Contributing to Further Growth of the WB Region – Re@WBC) u petak 21. oktobra 2016. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu organizirana je monitoring posjeta predstavnika Erasmus+ kancelarije u BiH. Cilj ovog sastanka je bio upoznavanje sa dosadašnjim projektnim aktivnostima, razmjena informacija i dogovor o aktivnostima koje slijede. Učesnike monitoring posjete u uvodnom dijelu pozdravila je prof. dr. Maida Čohodar-Husić, prorektorica za kvalitet. Glavni cilj projekta je doprinos poboljšanom upravljanju ljudskog istraživačkog potencijala na univerzitetima regije zapadnog Balkana u skladu sa nacionalnim i EU strategijama za istraživače. Pri postizanju ovog cilja kombinirat će se top-down i bottom-up pristupi. Naime, procedure i prakse za upravljanje ljudskim resursima na partnerskim univerzitetima poboljšat će se kako bi zadovoljile evropske standarde, bit će uspostavljen kontinuirani proces obuke i informiranja mladih istraživača o stručnim sposobljavanjima i mogućnostima razvoja karijere. Ispunjeno ciljeva osigurat će se u obliku niza podzakonskih akata univerziteta relevantnih za upravljanjem ljudskim istraživačkim potencijalom kao i povećanom razinom stručnog usavršavanja istraživača.

4.3.2.2. Erasmus+ poziv za dostavljanje projektnih prijava za 2017. godinu

U okviru poziva za dostavu prijava za Capacity Building projekte u okviru Erasmus+ programa za 2017. godinu, Služba za međunarodnu saradnju je obradila 37 predmeta na osnovu pristiglih prijava i dokumentacije od strane podorganizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu za ovu ključnu aktivnost, te obezbijedila potrebne administrativne radnje u cilju što bolje i kvalitetnije prijave. Prijavljeni su sljedeći projekti:

- 1) Western Balkans Urban Agriculture Initiative (BUGI)**
koordinator: Univerzitet u Sarajevu (Poljoprivredno-prehrabreni fakultet)
- 2) PROject Management Platform and Training (PROMPT)**
koordinator: Univerzitet u Sarajevu (Mašinski fakultet)
- 3) Wheels Towards Creative Economies in WB: Building Competences for Youth in Event Management Industry (YouEvent)**
koordinator: Univerzitet u Sarajevu (Fakultet sporta i tjelesnog odgoja)
- 4) Competencies in Sport (CIS)**
koordinator: Univerzitet u Sarajevu (Fakultet sporta i tjelesnog odgoja)

- 5) Sustainable Pedagogical And Collaborational Environment Integrated Technology (SpaceIT)**
koordinator: Norveški univerzitet za nauku i tehnologiju (Norveška)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Mašinski fakultet
- 6) Employability and Entrepreneurship in Sustainable Tourism in Western Balkan Countries for the EUSAIR Cohesion Enhancement (EEST NEXT)**
koordinator: Univerzitet u Bolonji (Italija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Ekonomski fakultet
- 7) Green Infrastructure Learning Network (GENIAL)**
koordinator: Nurtigen-Geislingen Univerzitet primjenjenih nauka (Njemačka)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Šumarski fakultet
- 8) Innovative 3D ICT Teaching and Training Modules on Risk and Accidents Management (3DTEACH)**
koordinator: Aristotet Univerzitet u Solunu (Grčka)
partner Univerziteta u Sarajevu: Mašinski fakultet
- 9) Building Capacity for Cooperative Education of HEIs in Western Balkan Countries (COOP-E)**
koordinator: Univerzitet u Mariboru (Slovenija)
partner Univerziteta u Sarajevu: Mašinski fakultet
- 10) Development of capacities for monumental Preservation in Difficult Socioeconomic Environment (DeCaMoP)**
koordinator: Univerzitet za Kontinuirano Obrazovanje Krems (Austrija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Arhitektonski fakultet
- 11) Harmonization and Innovation in PhD Study Programmes for Plant health in Sustainable Agriculture (HarISA)**
koordinator: Sveučilište u Zagrebu (Hrvatska)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet
- 12) Social Innovation in the Balkans Area (SIBA)**
koordinator: Univerzitet "Caledonian" u Glazgovu (Velika Britanija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat
- 13) EQUITY IN HIGHER EDUCATION Edu (eQUALITY)**
koordinator: Univerzitet u Tuzli (Bosna i Hercegovina)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Pedagoški fakultet
- 14) Fostering Entrepreneurship Towards Better Employability in Higher Education in Music in the Western Balkans (FORTE)**
koordinator: Univerzitet umjetnosti u Beogradu (Srbija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Muzička akademija
- 15) Next Destination Balkans: Agritourism Landscapes Development (LANDS)**
koordinator: Koledž za poljoprivredu i tehnologiju prehrane u Prokuplju (Srbija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet
- 16) Boosting the Telecommunications Engineer Profile to Meet Modern Society and Industry Needs (BENEFIT)**
koordinator: Alpen-Adria Univerzitet u Klagenfurtu (Austrija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Elektrotehnički fakultet

17) Building circular economy capacity in WBC (Cebuild)

koordinator: Univerzitet u Kragujevcu (Srbija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Mašinski fakultet

18) Strengthening cooperation between universities and labour market (UNIMACOP)

koordinator: KU Univerzitet u Leuvenu (Belgija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat

19) Establishing Doctoral Studies in Sport Education using QA instruments (EDSSE)

koordinator: Litvanijski sportski univerzitet, (Litvanijska)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja

20) Improvement of quality in academic research through development of Bosnian and Herzegovinian University library network (IQReNet)

koordinator: Univerzitet u Bergenu (Norveška)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat

21) Development of a digital scientific repository for the former Yugoslav region (YuSRep)

koordinator: Univerzitet u Malti (Malta)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Elektrotehnički fakultet

22) Strengthening and improving implementation of ICT based practices in higher education process at western Balkan countries (STRIM)

koordinator: Univerzitet u Paderbornu (Njemačka)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Elektrotehnički fakultet

23) Soil Erosion and Torrential Flood Prevention: Curriculum Development at the Universities of Western Balkan Countries (SETOF)

koordinator: Univerzitet u Beogradu, (Srbija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Šumarski fakultet

24) Development of master curriculum in chemistry toward improved communicational, educational, scientific and entrepreneurial skills for enhancing employability in Western Balkan Countries (Ch4Ent)

koordinator: Univerzitet u Nišu, (Srbija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

25) Establishing job market oriented WBC bioscience research and educational capacity toward excellence in harmony with EU goals (WbiosCi)

koordinator: Univerzitet u Novom Sadu, (Srbija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Medicinski fakultet

26) Conceptual Framework for Sustainable Curriculum Modernization: Eco Tourism and Nature-Based Sustainable Resources Management (MARES)

koordinator: Buckinghamshire New Univerzitet (Velika Britanija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Ekonomski fakultet

27) Embedding intercultural learning, diversity and human rights in higher education (Learn 2B Human)

koordinator: Univerzitet na Peloponezu, (Grčka)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Pedagoški fakultet

28) The Western Balkan Higher Education Curricula Upgrade (WBHECU)

koordinator: Univerzitet La Sapienza u Rimu, (Italija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Arhitektonski fakultet

29) Dual curricula - study and work practice in Animal Sciences (DOES)

koordinator: Savojski univerzitet primjenjenih nauka, (Finska)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

30) Research Hub to build capacity in agricultural and food Business research (RhuBus)

koordinator: Univerzitet u Bolonji, (Italija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

31) Modernization of courses and teaching methods in the field of Telecommunications in Bosnia and Herzegovina, Albania and Serbia (COMMBAS)

koordinator: Univerzitet u Nišu, (Srbija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Elektrotehnički fakultet

32) Strengthening Practical Education on Faculties of Agriculture (SPEFA)

koordinator: Češki univerzitet prirodnih nauka u Pragu, (Češka Republika)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

33) Improving the Traffic Safety in the Western Balkan Countries through Curriculum Innovation and Development of Undergraduate and Master Studies (TRAFSAFE)

koordinator: Univerzitet u Prištini, sa sjedištem u Kosovskoj Mitrovici, (Kosovo)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet za saobraćaj i komunikacije

34) MSc in Sustainable Food Production Systems (STEPS)

koordinator: Poljoprivredni univerzitet u Tirani, (Albanija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

35) Higher education enterprise platform for fostering, modernisation and sustainable growth in natural stone industry in Western Balkans (BKSTONE)

koordinator: Univerzitet u Elbasanu, (Albanija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Građevinski fakultet

36) Making the knowledge, competences, skills and employment works: linking quality of higher education with the labor market (KNOCOSKEM)

koordinator: Univerzitet Sv. Ćiril i Metodije, (Makedonija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja

37) Healthy URBan Environment strengthen the Bologna process by exchanging competence and skill in architecture and civil engineering course (HURBE)

koordinator: Univerzitet La Sapienza u Rimu, (Italija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Arhitektonski fakultet

4.3.3. Strateška partnerstva na svim nivoima obrazovanja, obuke i mladih

Ova ključna aktivnost Erasmus+ programa omogućava saradnju sa organizacijama aktivnim u području obrazovanja, obuke, rada s mladima ali i firmama, javnim tijelima te organizacijama iz civilnog sektora kako bi razvile inovativna, primjenjiva rješenja koja doprinose podizanju kvaliteta učenja, predavanja, rada s mladima i modernizaciji institucija. U okviru prvog konkursa za ovu ključnu aktivnost Univerzitetu u Sarajevu je odobren jedan projekat, a u okviru poziva za 2016. godinu odobren je još jedan projekat, oba za Fakultet sporta i tjelesnog odgoja:

a. **Kako voditi sportski klub do uspješne budućnosti (SPORTGO)**

koordinator: Univerzitet primijenjenih nauka u Grazu(Austrija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja (2015)

b. **MATCH Social Inclusion opportunities (MATCH)**

koordinator: CESIE (Italija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja (2016)

U okviru poziva za dostavu prijava za strateško partnerstvo u okviru Erasmus+ programa za 2017. godinu, Služba za međunarodnu saradnju nije zaprimila nijednu aplikaciju.

4.3.4. Joint Master Deegre

U okviru poziva za dostavu prijava za Zajednički master studij u okviru Erasmus+ programa imali smo jednu prijavu: **Joint Master in European History (JMEuHis)**, čiji koordinator je Humboldt univerzitet u Berlinu, (Njemačka), a partner sa Univerziteta u Sarajevu - Filozofski fakultet.

4.3.5. Jean Monnet

U okviru poziva za dostavu prijava za strateško partnerstvo u okviru Erasmus+ programa za 2017. godinu, Služba za međunarodnu saradnju je zaprimila jednu prijavu i to za **Jean Monnet modul**, a aplikant je bio Poljoprivredno-prehrambeni fakultet.

4.3.6. Sport

Aktivnostima u području Erasmus+ projekata iz oblasti sporta podupiru se partnerstva čiji su ciljevi: borba protiv dopinga na lokalnoj razini, posebno u rekreativnim okruženjima kao što su amaterski sport i fitnes; neprofitna evropska sportska događanja na kojima su određene organizacije zadužene za pripremu, organizaciju i praćenje određenog događanja; jačanje baze dokaza za izradu politika putem studija; prikupljanje podataka, ankete, mreže; konferencije i seminari kojima se širi dobra praksa iz zemalja učesnika u programu i sportskih organizacija i jačanje mreža na razini EU kako bi nacionalni članovi tih mreža imali koristi od sinergija i razmjena s partnerima; razgovor s mjerodavnim evropskim učesnicima; podrška sportskim predsjedničkim događanjima koja organiziraju države članice EU koje imaju semestar predsjedništva EU. U okviru prvog konkursa za ovu ključnu aktivnost Univerzitetu u Sarajevu je odobren jedan projekat u 2015. godini:

a. Edukacija sportista u poduzetništvu: Novi pristup dvojnoj karijeri (AtLETyC)

koordinator: FH Joaneum, Graz (Austrija)

partner sa Univerzitetom u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja (2015)

U okviru poziva za dostavu prijava za strateško partnerstvo u okviru Erasmus+ programa za 2017. godinu, Služba za međunarodnu saradnju nije zaprimila nijednu aplikaciju.

Za svaki navedeni projekat imenovan je voditelj iz reda akademskog osoblja koji se stara o implementaciji aktivnosti i u saradnji sa stručnim službama našeg univerziteta provodi aktivnosti projektnog menadžmenta.

4.4. TEMPUS²

4.4.1. Ukratko

Osnovni cilj Tempus programa bilo je pružanje podrške partnerskim zemljama u procesu modernizacije sistema visokog obrazovanja, a u skladu sa principima Bolonjskog procesa i Lisabonske strategije. Program je promovirao saradnju u oblasti visokog obrazovanja između Evropske unije i partnerskih zemalja koje su uključene u Tempus program. Krajem 2013. godine odobreni su posljednji projekti iz Tempus programa, s obzirom da je početkom provođenja Erasmus+ programa Tempus postao njegov integrativni dio kroz ključnu aktivnost *Capacity Building*. U 2016. godini naš univerzitet je uspješno završio implementaciju nekoliko projekata te poslao finalne izvještaje Izvršnoj agenciji.

4.4.2. Aktivnosti u Tempus projektima

Revizija Tempus projekta BIHERIT

U periodu od 14-16.11.2016. godine održana je revizija Tempus projekta „BIHERIT: Reforma nastavnog programa iz oblasti naslijeđa BiH“ čiji kordinator je bio Univerzitet u Sarajevu, a koji je trajao u periodu od 15.10.2012. do 14.10.2014. godine, sa budžetom iznosio 601.772,28 EUR. EACEA (Izvršna agencija za obrazovanje i audio-vizuelnu komunikaciju) je angažovala britansku revizorsku kuću MOORE STEPHENS - Revizija i Računovodstvo d.o.o. za revizorski pregled dokumenata koje Univerzitet u Sarajevu posjeduje, a koji se odnose na plaćanje različitih kategorija u okviru Tempus pravila (troškovi rada osoblja, putni troškovi, nabavka opreme, štampanje i drugi troškovi). Izvršna agencija je mjesec dana ranije obavijestila o datumu dolaska i dostavila listu dokumentacije koju je bilo potrebno pripredjeti te smo u skladu sa svakodnevnim obavezama pregledali dokumentaciju i pripremali one dokumente koje su naveli kao strateške. Pred dolazak revizorke, Služba za međunarodnu saradnju je pripremala i pregledala svoju dokumentaciju u vezi ovog projekta. Revizorka je boravila u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu gdje joj je na raspolaganju bila dokumentacija koju čuva Služba za međunarodnu saradnju i Služba za računovodstvo i

² U periodu od 1996. do 2015. godine, uključujući i pripremnu fazu TEMPUS-a, Univerzitet u Sarajevu je učestvovao u 103 TEMPUS projekata, od toga kao partner u 83, kao akademski koordinator u 16 i kao grantholder u 4 projekta.

finansije. Djelatnici Službe za međunarodnu saradnju su bili na potpunom raspolaganju za sva pitanja o projektu, kao i o procesu nabavke opreme, organizovanja štampanja knjiga, plaćanja i komunikacije sa partnerima, kao i informacije o komunikaciji sa Izvršnom agencijom i obavljenim monitoring sastancima u okviru trajanja projekta i nakon toga. Također, zbog opsežnosti revizorske procedure i pružanja informacija, djelatnici službe u saradnji sa prorektorem Nikolić i kolegama sa Filozofskog fakulteta je komunicirala sa ostalim partnerima u svrhu dostavljanja tražene dokumentacije od strane revizorke.

Održana završna regionalna konferencija u okviru projekta DEPOCEI

U petak 8. aprila 2016. godine u svečanoj sali Univerziteta u Sarajevu održana je završna regionalna konferencija u okviru projekta DEPOCEI (Development of Policy-Oriented Training Programmes in the Context of the European Integration / Razvoj programa obuke u oblasti evropskih politika u kontekstu evropskih integracija). Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu partner je u zajedničkom projektu DEPOCEI koji se finansirao sredstvima Evropske unije putem TEMPUS programa u troipogodišnjem trajanju (od decembra 2012. do 16. aprila 2016. godine). Nositelj projekta je Univerzitet u Beogradu (Fakultet političkih nauka), a ostali partneri su Univerzitet u Nišu (Pravni Fakultet), Univerzitet u Tuzli (Pravni Fakultet), Univerzitet Crne Gore (Fakultet političkih nauka), Univerzitet Alicante iz Španije, Univerzitet Roehampton iz Velike Britanije, Politehnički institut Leiria iz Portugala, NISPACEE (nevladina organizacija iz Slovačke) i nevladina organizacija Beogradska otvorena škola (ukupno 10 partnera: 8 univerziteta i 2 NVO).

Glavni ciljevi projekta su: povećanje razumijevanja i znanja o javnim politikama EU u zemljama korisnicama projekta (BiH, Crna Gora i Srbija), izgradnja kapaciteta na univerzitetima partnerima za istraživanje i provođenje treninga, razvoj specijaliziranih trening kurseva za državne službenike, poduzetnike i aktiviste NVO sektora, te doprinos cjeloživotnom učenju uopće u navedenim zemljama.

Interdisciplinarni master-studij pod nazivom Jedinstveno zdravlje (1HEALTH)

Svečana ceremonija početka nastave Interdisciplinarnog master-studija pod nazivom Jedinstveno zdravlje, koji je razvijen kroz Tempus projekat 1HEALTH, jučer je obilježena u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu, koji je i nosilac studija, dok je organizator Centar za interdisciplinarne studije Univerziteta u Sarajevu. Nihad Fejzić, dekan Veterinarskog fakulteta i rukovodilac studija, istakao je da koncept Jedinstvenog zdravlja i njegova primjena predstavljaju globalno prihvaćenu akciju za rješavanje rastućih problema u širenju postojećih i pojavi novih bolesti koje su zajedničke ljudima i životinjama, pitanjima sigurnosti hrane i otpornosti bakterija na antibiotike. Univerzitet u Sarajevu je uvođenjem interdisciplinarnog master-studija iz jedinstvenog zdravlja postao jedan od vodećih svjetskih univerziteta koji je ovaj razvojni koncept implementirao u jedinstven edukacijski paket, u ovoj fazi ponuđen bh. stručnjacima, a u sljedećim generacijama i polaznicima iz cijelog svijeta. Studij je predstavljen i u okviru međunarodnog Kongresa One World - One Health - One Vision koji je održan u Sarajevu od 14. do 16. oktobra 2015. godine. Studentima prve generacije Interdisciplinarnog master-studija Jedinstveno zdravlje jučer su uručeni indeksi, a predavanja, koja će biti na engleskom zvanično počinju od petka.

4.5. CEEPUS

4.5.1. O programu

CEEPUS je centralni evropski program razmjene unutar univerzitetskih studija zemalja Centralne i Istočne Evrope u okviru kojih srodne visokoškolske institucije formiraju tzv. mreže za saradnju i razmjenu studenata, nastavnika i saradnika. Trenutno učestvuje 14 zemalja članica: Albanija, Austrija, Bugarska, Hrvatska, Češka Republika, Mađarska, Makedonija, Crna Gora, Poljska, Rumunija, Srbija, Slovačka i Slovenija. Sam program je nastao 1993. godine, a Bosna i Hercegovina učestvuje od 2007. godine. Glavni cilj aktuelnog CEEPUS III programa jeste kreiranje univerzitetskih mreža koje će, radeći na zajedničkim programima, stići pravo na zajedničke diplome. Ostali ciljevi su doprinos izgradnji visokog obrazovanja i upotreba regionalne akademске mobilnosti kao strateškog programa za implementaciju bolonjskih ciljeva. Ovo je jedini program međunarodne razmjene čija implementacija je u nadležnosti gore navedenih državnih tijela i za čije stipendije se planiraju i odvajaju sredstva iz državnog odnosno entitetskih budžeta. Nisu planirana sredstva za organizaciju funkcioniranja mreža već isključivo za stipendijske iznose i putne troškove učesnika. Dok sa akademске strane postoji značajan interes za saradnjom u regiji centralne i istočne Evrope, postoji velika poteškoća u kašnjenju u isplatama stipendija za odobrene boravke, što izaziva nezadovoljstvo kod studenata i nastavnika koji dolaze na naš univerzitet. Univerzitet nije u mogućnosti utjecati na dinamiku isplate sredstava od Ministarstva obrazovanja i nauke Federacije Bosne i Hercegovine.

4.5.2. CEEPUS u brojevima

U 2016. godini na Univerzitetu u Sarajevu je boravilo ukupno **36** studenta i nastavnika, dok je **33** studenata i nastavnika otišlo na partnerske univerzitete preko CEEPUS programa. Program je u nadležnosti Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine odnosno entitetskih ministarstava.

4.5.3. CEEPUS mreže u 2016. godini

Univerzitet u Sarajevu je bio partner u sljedećim aktivnim CEEPUS mrežama u 2016. godini:

Redni broj	Šifra	Naziv	Partner na Univerzitetu u Sarajevu
1.	CIII-AT-0042-12	Image Processing, Information Engineering & Interdisciplinary	Klinika za radiologiju
2.	CIII-AT-0042-12	Image Processing, Information Engineering & Interdisciplinary	Klinika za dječiju kirurgiju
3.	CIII-AT-0068-11	Amadeus	Ekonomski fakultet
4.	CIII-AT-0502-06	Bioethics	Katolički bogoslovni fakultet
5.	CIII-CZ-0212-09	Education of Modern Analytical and Bioanalytical Methods	Prirodno-matematički fakultet

6.	CIII-HR-0107-09	VetNEST (Veterinary Network for Student and Staff Transfer) - Extended	Veterinarski fakultet
7.	CIII-HR-0108-09	Concurrent Product and Technology Development - Teaching, Research and Implementation of Joint Programs Oriented in Production and Industrial Engineering	Mašinski fakultet
8.	CIII-HR-1005-01	Educational Systems in Central Europe	Pedagoški fakultet
9.	CIII-HU-0028-09	Active Methods in Teaching and Learning Mathematics and Informatics	Prirodno-matematički fakultet
10.	CIII-PL-0114-10	New directions for forestry sciences in Central Europe	Šumarski fakultet
11.	CIII-RO-0016-11	Psychosomatic medicine: a multidisciplinary approach to improve the managing skills of healthcare providers	Medicinski fakultet
12.	CIII-RO-0066-11	New cooperation initiatives in the central european professional music training	Muzička akademija
13.	CIII-RS-0065-10	Intelligent Automation for Competitive Advantage Technical Characteristics Researching of Modern Products in Machine Industry (Machine Design, Fluid Techniques and Calculations) with the Purpose of Improvement Their Market Characteristics and Better Placement on the Market	Mašinski fakultet
14.	CIII-RS-0304-08	Building Knowledge and Experience Exchange in CFD	Mašinski fakultet
15.	CIII-RS-1012-01	GEOREGNET	Mašinski fakultet
16.	CIII-SI-0111-10	ARHEOPED	Prirodno-matematički fakultet
17.	CIII-SI-0113-09	Applications of Rapid Manufacturing in Biomedical Fields	Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu
18.	CIII-SI-0206-09	Ars-Techne: Design and Development of Multifunctional Products	Mašinski fakultet
19.	CIII-SI-0217-09	Novel diagnostic and therapeutic approaches to complex genetic disorders	Akademija likovnih umjetnosti
20.	CIII-SI-0611-05	A.L.I.C.E.	Farmaceutski fakultet
21.	CIII-SI-0719-04	ADRIART.CE	Akademija likovnih umjetnosti
22.	CIII-SI-0816-03	Training and research in environmental chemistry and toxicology	Akademija likovnih umjetnosti
23.	CIII-SI-0905-02	Pedagogy and Andragogy in South-East Europe (PASEE)	Farmaceutski fakultet
24.	CIII-SI-0906-01	Image Processing, Information Engineering & Interdisciplinary Knowledge Exchange	Filozofski fakultet
25.	CIII-AT-0042-12	Amadeus	Klinika za radiologiju
26.	CIII-AT-0068-12	Bioethics	Ekonomski fakultet
27.	CIII-CZ-0212-10	Education of Modern Analytical and Bioanalytical Methods	Katolički bogoslovni fakultet
28.	CIII-HR-0107-10	VetNEST (Veterinary Network for Student and Staff Transfer) - Extended	Prirodno-matematički fakultet
29.			Veterinarski fakultet

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

30.	CIII-HR-0108-10	Concurrent Product and Technology Development - Teaching, Research and Implementation of Joint Programs Oriented in Production and Industrial Engineering	Mašinski fakultet
31.	CIII-HR-1005-02	Educational Systems in Central Europe	Pedagoški fakultet
32.	CIII-HU-0028-10	Active Methods in Teaching and Learning Mathematics and Informatics	Prirodno-matematički fakultet
33.	CIII-PL-0114-11	New directions for forestry sciences in Central Europe	Šumarski fakultet
34.	CIII-RO-0016-12	Psychosomatic medicine: a multidisciplinary approach to improve the managing skills of healthcare providers	Medicinski fakultet
35.	CIII-RO-0066-12	New cooperation initiatives in the central european professional music training	Muzička Akademija
36.	CIII-RS-0065-11	Intelligent Automation for Competitive Advantage	Mašinski fakultet
37.	CIII-RS-0304-09	Technical Characteristics Researching of Modern Products in Machine Industry (Machine Design, Fluid Technics and Calculations) with the Purpose of Improvement Their Market Characteristics and Better Placement on the Market	Mašinski fakultet
38.	CIII-RS-1012-02	Building Knowledge and Experience Exchange in CFD	Mašinski fakultet
39.	CIII-RS-1112-01	Applied Hydroinformatics	Gradviniki fakultet
40.	CIII-SI-0111-11	GEOREGNET	Prirodno-matematički fakultet
41.	CIII-SI-0113-10	ARHEOPED	Filozofski fakultet
42.	CIII-SI-0217-10	Ars-Techne: Design and Development of Multifunctional Products	Akademija likovnih umjetnosti
43.	CIII-SI-0611-06	Novel diagnostic and therapeutic approaches to complex genetic disorders	Farmaceutski fakultet
44.	CIII-SI-0719-05	A.L.I.C.E.	Akademija likovnih umjetnosti
45.	CIII-SI-0816-04	ADRIART.CE	Akademija likovnih umjetnosti
46.	CIII-SI-0905-03	Training and research in environmental chemistry and toxicology	Farmaceutski fakultet Fakultet zdravstvenih studija
47.	CIII-SI-0906-02	Pedagogy and Andragogy in South-East Europe (PASEE)	Filozofski fakultet

4.6. ERASMUS MUNDUS

4.6.1. O programu

Erasmus Mundus³ je program Evropske unije koji omogućava strukturiranu razmjenu studenata, nastavnika i saradnika visokoškolskih institucija zemalja Zapadnog Balkana i partnerskih EU univerziteta u oba smjera, kao i jačanje institucionalnih kapaciteta kroz međuinstitucijsku saradnju. Ciljevi ovog programa su intenziviranje akademske, kulturne, političke i ekonomske saradnje između zemalja članica Evropske unije i zemalja Zapadnog Balkana, jačanje kapaciteta međunarodne saradnje univerziteta zemalja Zapadnog Balkana kroz razmjenu iskustava i znanja u organizaciji programa mobilnosti za studente, nastavnike i saradnike ciljem studiranja, zajedničkog izvođenja nastave, obuke, istraživanja i prenosa „know-how“ i inovacija, te intenziviranje akademskih, jezičkih kao i društvenih i interkulturnih kompetencija studenata, nastavnika i saradnika. Ovaj program je finansiran od Evropske komisije i namijenjen je zemljama koje ne ostvaruju pravo učešća u krovnom Erasmus programu. Erasmus Mundus je također jedan od programa koji je postao integrativni dio Erasmus+ programa kroz ključnu aktivnost broj 1: *međunarodna kreditna mobilnost*. Krajem 2013. godine odobreni su grantovi za posljednje projekte u okviru ovog programa čija će implementacija trajati do 14. jula 2018. godine.

4.6.2. Erasmus Mundus u brojevima

Kroz Erasmus Mundus projekte Univerzitet u Sarajevu ostvaruje saradnju sa 57⁴ institucijama na kojima naši studenti, nastavnici i saradnici mogu realizirati studijski ili stručni boravak tokom svog rada i/ili obrazovanja.

---

³Od 2008. godine naš univerzitet je ravnopravni partner Erasmus Mundus programa i u tom kontekstu je učestvovao u svih 19 dosadašnjih odobrenih projekata čiji akronimi su: JoinEU-SEE I-V, BASILEUS I-V, EM2STEM, ERAWEB I-II, EUROWEB I-II, SIGMA (Agile), GREENTECH i SUNBEAM

⁴AUSTRIJA: Univerzitet u Gracu, Univerzitet u Salzburgu, Univerzitet za zdravstvene studije i medicinsku informatiku u Halu | BELGIJA: Univerzitet u Gentu, Univerzitet u Antwerpenu, Univerzitet u Leuvenu | BUGARSKA: Univerzitet Sv. Kliment Ohridski u Sofiji, Univerzitet za hemijsku tehnologiju i metalurgiju u Sofiji | ČEŠKA REPUBLIKA: Masaryk univerzitet u Brnu | DANSKA: Univerzitet u Arhusu | FINSKA: Lapeeranta tehnološki univerzitet, Univerzitet Åbo akademija u Turku | FRANCUSKA: Univerzitet u Nici, Univerzitet u Montpellieru | GRČKA: Institut za tehnološko obrazovanje „Alexander“ u Solunu, Univerzitet Ionaninna | HOLANDIJA: Univerzitet u Tilburgu, Univerzitet Vrije u Amsterdamu, Univerzitet Twente, Holandski univerzitet za zdravstvene studije | HRVATSKA: Sveučilište u Osijeku, Sveučilište u Splitu. Sveučilište u Zadru | ITALIJA: Univerzitet La Sapienza u Rimu, Univerzitet u Bolonji, Katolički univerzitet svetog srca, Milano, Univerzitet u Torinu, Univerzitet L'Aquila, Univerzitet u Miljanu, Politehnički univerzitet Delle Marche, Ankona, Foscari univerzitet u Veneciji, Univerzitet u Urbinama | NJEMAČKA: Univerzitet u Heidelbergu, Slobodni Univerzitet u Berlinu, Humboldtov univerzitet u Berlinu, Univerzitet Ludwig-Maximilian u Minhenu, Univerzitet u Paderbornu | POLJSKA: Univerzitet u Varšavi, Tehnološki univerzitet u Vroclavu, Ekonomski univerzitet u Katowicama | PORTUGAL: Univerzitet Nova Lisaboa, Univerzitet u Portu | RUMUNIJA: Politehnički univerzitet u Bukureštu | SLOVENIJA: Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Mariboru, Univerzitet u Primorskoj | ŠPANIJA: Univerzitet u Deustu, Univerzitet u Granadi, Univerzitet Balearskih otočja, Univerzitet Pompeu Fabra, Barcelona, Univerzitet u Vigu, Univerzitet u Leonu | ŠVEDSKA: Lund univerzitet, Univerzitet Malardalen u Västerasu | VELIKA BRITANIJA: Univerzitet Cardiff Metropolitan, City Univerzitet u Londonu, Univerzitet u Vestminsteru.

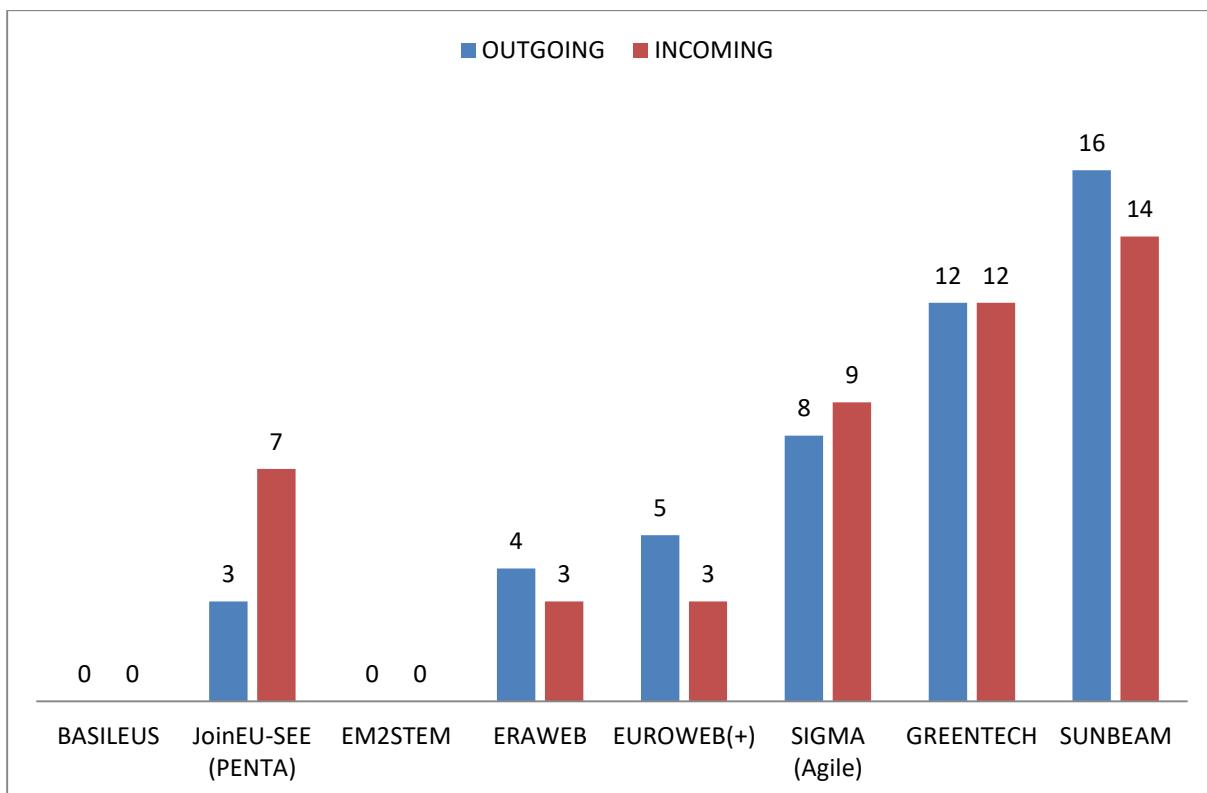

Mapa zemalja članica Evropske unije – učesnica u Erasmus Mundus projektima

U toku 2016. godine, ukupno u obje akademske godine (2015/2016. i 2016/2017.), primili smo **50** studenta, nastavnika i saradnika sa partnerskih EU univerziteta, dok su **42** studenta, nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu u okviru akademske i administrativne mobilnosti realizirali mobilnost na partnerskim EU univerzitetima.

Krajem 2016. godine, u okviru Erasmus Mundus programa otvoren je konkurs za akademsku i administrativnu mobilnost kroz projekat EUROWEB+ i GREENTECH u akademskoj 2017/2018. godini. Služba za međunarodnu saradnju je raspisala konkurs (Euroweb+ rok do 20.01.2017. godine i Greentech rok do 16.03.2017. godine). Na više promotivnih aktivnosti, info sesija i kroz izradu brošura, ova Služba je promovirala otvorene konkurse u okviru ovog programa.

Sljedeća tabela prikazuje pregled mobilnosti kroz Erasmus Mundus program na Univerzitetu u Sarajevu u 2016. godini:

Grafikon 4: Incoming⁵ i outgoing⁶ studenti, nastavnici i saradnici u kalendarskoj 2016. godini

4.7. MEVLANA

4.7.1. O programu

S obzirom na to da Turska ima limitirano pravo učešća u EU fondovima, učešćem u programu razmjene „Mevlana“ omogućeno je stipendiranje boravka studenata i akademskog osoblja iz Turske na visokoobrazovnim institucijama u inostranstvu kao i prijem stranih studenata i nastavnika na turske visokoobrazovne institucije. Uvjet za realizaciju programa je potpisivanje protokola o razmjeni između institucija koje ga žele realizirati.

4.7.2. Lista potpisanih protokola

Br.	Naziv univerziteta	Web adresa	Datum potpisivanja	Napomena
1.	Trakijski univerzitet	www.trakya.edu.tr	27.01.2014.	važi do 2019.
2.	Univerzitet „Ondokuz Mayıs“	www.omu.edu.tr	26.03.2013.	važi do 2018.
3.	Univerzitet Kirikkale	www.kku.edu.tr	30.04.2013.	za Veterinarski fakultet, važi do 2018.
4.	Univerzitet Bartın	www.bartin.edu.tr	04.03.2014.	za FASTO, važi do 2018.

⁵ Incoming – strani studenti, nastavnici i saradnici koji dolaze iz inostranstva.

⁶ Outgoing – domaći studenti, nastavnici i saradnici koji odlaze u inostranstvo.

5.	Tehnički univerzitet Karadeniz	www.ktu.edu.tr	14.04.2014.	važi do 2018.
6.	Univerzitet Uludag	www.uludag.edu.tr	27.03.2015.	važi do 2019.
7.	Univerzitet Dicle	www.dicle.edu.tr	01.03.2015.	važi do 2020.
8.	Univerzitet Dumluipinar	www.dpu.edu.tr	29.12.2014.	važi do 2019.
9.	Univerzitet Marmara	www.marmara.edu.tr	07.04.2015.	važi do 2020.

Na konkurs, koji je raspisan u februaru 2016. godine, javio se veliki broj turskih studenata (što dosad nije bio slučaj) i veliki broj naših nastavnika, dok je broj studenata UNSA bio nešto manji u odnosu na turske. Vijeće za visoko obrazovanje i dalje ima restrikciju kada su u pitanju nastavnici i istraživači iz Turske tako da u 2016. godini nije bilo mobilnosti turskih nastavnika u okviru programa MEVLANA i tako je ostalo i u konkursu za akademsku 2017/18. godinu. Isto važi i za restrikciju oblasti u okviru kojih se može vršiti razmjena. Bosna i Hercegovina je od 2016. godine na listi zemalja sa kojima se mobilnost realizira samo u okviru humanističkih i društvenih nauka.

4.7.3. Mevlana u brojevima

4.7.3.1. Akademsko osoblje Univerziteta u Sarajevu

Za akademsku 2016/17. godinu apliciralo je 24 nastavnika i saradnika od kojih je jedan aplicirao na dva univerziteta. Ukupan broj aplikacija nastavnog osoblja Univerziteta u Sarajevu je 25, a odobreno ih je 9. Najviše aplikacija odnosilo se na Univerzitet Ondokuz Mayis (ukupno 7), na Univerzite Marmara i Kirikkale poslane su po 4 aplikacije, na univerzitete Izmir Katib Celebi i Trakya po 3, a na univerzitete Uludag, Akdeniz i Afyon po jedna. Najviše aplikacija je prihvatio Univerzitet Ondokuz Mayis 4, zatim Univerzitet Marmara 3, Univerzitet Trakya 2 i Univerzitet Ardeni 1.

4.7.3.2. Studenti Univerziteta u Sarajevu

Za akademsku 2016/2017. godinu apliciralo je 9 studenata od kojih je jedan aplicirao na tri univerziteta, a drugi kandidat na dva, tako da je ukupan broj aplikacija 12. Od tog broja stipendije su odobrene za 3 aplikacije. Najviše se prijavilo studenata koji studiraju turski jezik i književnost i takvih aplikacija je bilo ukupno 6. Kada su u pitanju univerziteti, najveći interes je iskazan za Univerzitet Ondokuz Mayis (sa ukupno 6 aplikacija), zatim sa po 2 aplikacije Univerzitet Uludag i Univerzitet Trakya a po jedna aplikacija se odnosila na

Univerzitet Dulumpinar i na Univerzitet Marmara. Najviše aplikacija je odobrio Univerzitet Trakya – dva studenta, dok je Univerzitet Uludag prihvatio jednu aplikaciju.

4.7.3.3. Studenti turskih univerziteta

Za akademsku 2016/2017. godinu 22 studenta se prijavilo za akademsku mobilnost na Univerzitet u Sarajevo. Od tog broja, naši fakulteti su prihvatili 9 studenata ili 40,9%, 8 studenata je odustalo (36,4%), a odbijeno je ih 5 (22,7%). Ove godine se po prvi put prijavili studenti iz Kirgistana, Tadžikistana i Gruzije. Najveći broj aplikacija stigao je sa Univerziteta Akdeniz, ukupno 10, od kojih je stipendiju koristilo dva kandidata. Slijedi Univerzitet Erciyes sa 4 kandidata (sva četiri prihvaćena na UNSA), te Univerzitet Dulumpinar i Univerzitet Trakya sa po tri kandidata. Po jedan kandidat je dolazio sa Bartin univerziteta i Univerziteta Marmara. Sa Univerziteta Dulumpinar prihvaćen je jedan kandidat a sa Univerziteta Trakya dva kandidata. Na UNSA je ukupno uspješno studiralo 8 kandidata što predstavlja 36,36% od ukupnog broja najavljenih kandidata.

4.8. FULBRIGHT

Fulbrightov program omogućava kontinuiranu razmjenu između visokoobrazovnih institucija **Sjedinjenih Američkih Država** i naše države. U proteklim godinama nekoliko desetina nastavnika našeg univerziteta boravilo je na američkim univerzitetima, a približan broj američkih nastavnika posjetio je naše fakultete i akademije. U toku 2016. godine **dva** nastavnika su dobili Fulbright stipendije za boravak na univerzitetima u Sjedinjenim američkim državama. S druge strane, **tri** predstavnika akademskog osoblja sa visokoobrazovnih institucija iz Sjedinjenih Američkih Država su putem iste stipendije boravili na organizacionim jedinicama Univerziteta u Sarajevu: Fakultet političkih nauka, Pravni fakultet i Fakultet islamskih nauka.

4.9. STRANI STUDENTI tzv. FREEMOVERI

Tokom proteklog perioda zaprimljeno je više zahtjeva stranih studenata koji su izrazili interes da semestar ili dva provedu na našem univerzitetu, a koji nisu uključeni ni u jedan program saradnje. Pripremljen je prijavni obrazac u skladu sa praksom EU univerziteta.⁷ Posebnu pažnju naš univerzitet poklanja studentima osobama koje se nalaze izvan Bosne i Hercegovine uslijed agresije na Bosnu i Hercegovinu. Njihov zahtjev da dio svog studija proveđe na ovoj instituciji obrađuje se po hitnoj proceduri i, zahvaljujući spremnosti naših fakulteta i akademija, primaju se po hitnom postupku. U 2016. godini primili smo **5** studenata, a poslali **10** osoba: 1 studenta i 9 nastavnika na univerzitete širom svijeta.

4.10. BILATERALNA SARADNJA

Bilateralni sporazumi formaliziraju saradnju među univerzitetima u formi potpisano sporazuma/protokola ili memoranduma predstavljaju platformu za jačanje veza među

⁷<http://www.erasmus-unsa.ba/download/>.

institucijama i često su preduvjet za zajedničke projekte. Mnogi od njih su uspostavljeni znatno prije negoli su nastali formalni načini saradnje kroz EU i druge međunarodne programe i značajno su doprinijeli jačanju imidža našeg univerziteta na međunarodnoj sceni. Uz tradicionalne sporazume, u posljednjih nekoliko godina možemo pratiti rastući trend uspostavljanja konkretne saradnje sa univerzitetima iz Turske kroz organizaciju zajedničkih konferencija, posjete nastavnika, saradnika i studenata. Prepreka za potpuniju realizaciju ovih sporazuma su nedovoljna finansijska sredstva.

Ukupan broj važećih sporazuma o međunarodnoj saradnji iznosi **118**.⁸

Albanija: Univerzitet u Skadru / **Austrija:** Univerzitet „Karl-Franz“ u Grazu, Univerzitet „Leopold-Franz“ u Innsbrucku, Univerzitet primijenjenih nauka u Salzburgu (za ALU i ASU), Univerzitet Alpen-Adria u Klagenfurtu / **Bosna i Hercegovina:** Internacionali univerzitet u Sarajevu / **Bugarska:** Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski“, Sofija / **Crna Gora:** Univerzitet Crne Gore, Podgorica / **Finska:** Univerzitet Istočne Finske, Univerzitet Jyväskyla / **Francuska:** Univerzitet u Avignonu, Univerzitet „Sophia Antipolis“ u Nici, Univerzitet Paris 8/ **Grčka:** Univerzitet u Patri / **Hrvatska:** Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Zadru / **Italija:** Univerzitet u Bolonji, Fakultet političkih nauka – Forli kampus, Univerzitet Molise, Univerzitet „La Sapienza“ u Rimu, Univerzitski institut arhitekture, Venecija, Univerzitet u Trstu, Univerzitet Bicocca u Milanu, Univerzitet Modene i Reggio Emilie, Politehnički univerzitet u Torinu, Politehnički univerzitet Delle Marche, Ankona, Univerzitet u Tusciji / **Kosovo:** Univerzitet AAB u Prištini / **Mađarska:** Univerzitet u Pečuhu / **Makedonija:** Univerzitet „Sv. Ćirilo i Metodije“ u Skoplju, Državni univerzitet u Tetovu, Univerzitet „Goce Delčev“, Štip, Prvi privatni univerzitet FON / **Norveška:** Univerzitet u Oslo, Norveški univerzitet za nauku i tehnologiju(NTNU), Trondheim / **Njemačka:** Tehnički univerzitet u Aalenu, Univerzitet „Fridrich-Alexander“ u Erlangenu, Nürnberg, Univerzitet u Tübingenu, Tehnički univerzitet u Cottbusu, Univerzitet u Kassel, Univerzitet „Julius Maximilians“ u Würzburgu, Univerzitet u Stuttgartu / **Poljska:** Varšavska škola za ekonomiju – SGH, Univerzitet u Wroclawu, Tehnički univerzitet u Poznanu / **Rumunija:** Univerzitet u Bukureštu, Univerzitet Valahia, Targoviste / **Rusija:** Univerzitet „Sergej Jesenjin“ u Rjaznu, Moskovska medicinska akademija(MMA), Državna medicinska akademija u Iževsku / **Slovačka:** Univerzitet u Trnavi / **Slovenija:** Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Mariboru, Univerzitet u Primorskoj / **Srbija:** Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Nišu / **Španija:** Univerzitet u Granadi, Univerzitet u Barseloni / **Švicarska:** Univerzitet u Ženevi / **Švedska:** Univerzitet u Malmeu, Univerzitet Umea / **Turska:** Tehnički univerzitet Yildiz u Istanbulu, Univerzitet Fatih, Istanbul, Univerzitet EGE, Izmir, Univerzitet „Sulejman Demirel“, Isparta, Univerzitet u Istanbulu, Trakijski univerzitet, Univerzitet Hacettepe, Ankara, Tehnički univerzitet u Istanbulu (za CIS), Univerzitet „19. maj“, Samsun, Univerzitet za trgovinu, Istanbul, Nacionalna policijska akademija Turske, Univerzitet Ataturk, Erzurum, Univerzitet u Sinopu / **Ukrajina:** Državni univerzitet u Harkovu, Državni institut za željeznički saobraćaj u Donecku (za Fakultet za saobraćaj i komunikacije).

⁸ Više informacija dostupno na: www.unsa.ba.

Univerzitska partnerstva izvan Evrope:

SAD: Univerziteti u državi Ohio: Univerzitet u Daytonu, Sinclair Community College, Državni univerzitet Wright, Centralni državni univerzitet, Univerzitet Wittenberg, Univerzitet Loyola, Chicago, Univerzitet South Caroline, Aiken, Univerzitet Missouri – St. Louis, Državni univerzitet Arizone / **Kanada:** Univerzitet Zapadni Ontario, Univerzitet New Brunswick **Egipat:** Univerzitet Ain Shams, Kairo, Univerzitet u Kairu / **Sudan:** Univerzitet Karary, Kartum / **Ujedinjeni Arapski Emirati:** Univerzitet Zayed, Kanadski univerzitet, Dubai(za Ekonomski fakultet), Univerzitet u Šarži / **Indija:** Univerzitet Guru Gobind Singh Indraprashta, Delhi / **Irak:** Univerzitet u Babilonu / **Iran:** Univerzitet „Imam Sadik“ / **Japan:** Univerzitet Meiji, Tokio, Univerzitet Sofija / **Jordan:** Univerzitet WISE / **Kina:** Univerzitet za pravo i ekonomiju Zhongnan, Univerzitet Nankai, Tianjin, Sjeverozapadni pedagoški univerzitet / **Kuvajt:** Univerzitet u Kuvajtu / **Pakistan:** Nacionalni univerzitet za nauku i tehnologiju u Islamabadu / **Saudijska Arabija:** Univerzitet King Saud, College of Science / **Sirija:** Univerzitet u Aleppu – koledž za farmaciju.

5 Članstva u mrežama, asocijacijama i drugim međunarodnim organizacijama

Članstvo u mrežama jača evropske istraživačke institucije i doprinosi razvoju međunarodnog profila institucije. Univerzitet u Sarajevu je član brojnih mreža. Prijedlog za pristupanje nekoj od mreža ili asocijacija daje menadžment, a konačnu odluku donosi Senat. Neke mreže su produkt međunarodnih obaveza koje je potpisala Bosna i Hercegovina (Deklaracija u Raveni – UniADRION, Unija za Mediteran – EMUNI i sl.). Univerzitet u Sarajevu je, nažalost, limitiran finansijski da bi bio u mogućnosti redovno izvršavati obaveze prema svim mrežama čiji je član, tako da je u toku kritička analiza ove oblasti sa stanovišta prioriteta Univerziteta u Sarajevu.

Logo	Organizacija	Skraćenica	Web adresa
 EUA-CDE EUA Council for Doctoral Education	Evropska asocijacija univerziteta	EUA	www.eua.be
	Dunavska rektorska konferencija	DRC	www.drc-danube.org
 IUC <small>INTER-UNIVERSITY CENTRE DUBROVNIK</small>	Internacionalni univerzitski centar u Dubrovniku	IUC Dubrovnik	www.iuc.hr

Globalna
univerzitetska
mreža za inovacije

GUNI

www.guninetwork.org

Euromediterranski
univerzitet

EMUNI

www.emuni.si

Mreža univerziteta
Jadransko-jonske
regije

UniADRION

www.uniadrion.net

Federacija
univerziteta
islamskog svijeta

FUWI/ISECO

www.fuiw.org

Rektorska
konferencija Alpe-
Adria

AARC

www.alps-adriatic.net

Univerzitska
agencija
frankofonije

AUF

www.auf-org

Adriatic Linked
Universities

ALUm

www.alum-net.org

Konzorcij
univerziteta za
područje Afrike i
Mediterana

C.U.A.M.

www.cuam.eu

EVOLution of
TREEs (za
Šumarski fakultet)

EVOLTREE

www.evoltree.eu

Balkanska
univerzitska
asocijacija

BUA

www.baunas.org

O ORGANIZACIJAMA I MREŽAMA

Evropska asocijacija univerziteta – EUA

Sa 850 članova u 47 zemalja, EUA je najveća i najopsežnija organizacija koja predstavlja evropske univerzitete. Na univerzitete članice EUA upisano je 17 milijuna studenata. Kao glas evropskih univerziteta EUA podupire i vodi naprijed interes pojedinih institucija i sektora visokog obrazovanja u cjelini. Osnovana je 2001. godine kao rezultat spajanja Asocijacije evropskih univerziteta (CRE) i Konfederacije Unije evropskih rektorskih konferencija.

Datum učlanjenja: Univerzitet u Sarajevu je postao član EUA od osnivanja 2001. godine, dok je članica Asocijacije evropskih univerziteta i Konfederacije Unije evropskih rektorskih konferencija postala još 1984. godine.

EUA potpunosti podupire vrijednosti i načela zapisana u povelji Magna Charta Universitatum, potpisanoj u Bolonji 1988. godine od strane 388 rektora univerziteta širom svijeta, među kojima i tadašnjeg rektora Univerziteta u Sarajevu.

Dunavska rektorska konferencija - DRC

Univerzitet u Sarajevu postao je član na Godišnjoj konferenciji održanoj u Zagrebu 29.09. – 01.10.2005. godine. Domaćin konferencije je bilo Sveučilište u Zagrebu. Tadašnji rektor Univerziteta u Sarajevu, prof. dr. Hasan Muratović, predstavio je kandidaturu Univerziteta u Sarajevu na čarteru za prijem novih članica. Organizaciju su 1983. godine osnovali univerziteti iz Linca, Beča, Ulma i Budimpešte. DRC predstavlja mrežu gotovo 70 univerziteta u Podunavlju. Aktivnosti su vezane za poboljšanje visokog obrazovanja u oblastima nastave i istraživanja u regiji, a posebno unapređenje univerziteta članica uspostavom i olakšavanjem bilateralnih i multilateralnih međusobnih kontakata. U ranim godinama DRC je služila kao forum za artikulaciju i pokretanje niza zajedničkih istraživačkih projekata, kao što su "Ekologija Dunava" i "Plavi Dunav". U posljednjih nekoliko godina znatno se proširila a porastao je i broj tema kojima se bavi. Naglasak je na značaju multilateralne suradnje u regiji i izričito podržao osnivanje Centralno-evropskog programa razmjene za univerzitetske studije. U novije vrijeme DRC je odlučila da stvari osnove za formiranje mreža ujedinjujući obrazovanja i nauku među članicama mreže u cilju osnivanja DRC doktorskih studija. DRC je pridruženi član Evropske univerzitetske asocijациje (EUA).

Međuuniverzitetski centar u Dubrovniku - IUC

Nastao je iz želje da se ojača ulogu znanstvenika u građenju mostova između naroda i između kultura, između ideologija i političkih sistema. Od mnogobrojnih univerziteta koji predstavljaju osnivače, broj univerziteta koji su formalno povezani sa IUC porastao na više od 250 prije izbijanja balkanskih ratova. Nakon rata broj članica pao je na oko 170. Uz jaku konkureniju, glavni cilj je da nivo programskih aktivnosti u tečajevima i konferencijama ostaje visok kao što je uvijek bio. Centar djeluje kroz organiziranja akademskih programa koji se sastoje od tečajeva i konferencija koji obuhvataju široki spektar različitih akademskih disciplina, od područja humanističkih i društvenih nauka, prirodnih nauka i medicine. Nismo aktivni u radu ovog Centra posljednjih godina.

Globalna univerzitetska mreža za inovacije

Globalna univerzitetska mreža za inovacije (GUNI) je međunarodna mreža osnovana 1999. godine, a uz potporu UNESCO-a, Univerziteta Ujedinjenih naroda (UNU) i Katalonske asocijacije javnih univerziteta (ACUP), koja je sjedište predsjedništva i sekretarijata. Sjedište je u Barceloni. GUNI je kreirana u okviru UNITWIN / UNESCO Chairs programa nakon UNESCO-ve Svjetske konferencije o visokom obrazovanju (WCHE) 1998. godine (UNESCO Chairs program čine UNESCO, UNU i Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)). GUNI ima regionalne uredske u Aziji i na Pacifiku, Latinskoj Americi i na Karibima, Sub-saharskoj Africi, arapskim državama, u Europi i Sjevernoj Americi (SAD i Kanada). Izvršni komitet je odobrio aplikaciju Univerziteta u Sarajevu 2. decembra 2005. godine i od tada smo punopravna članica. Na naš zahtjev dostavili su nam certifikat o članstvu 2009. godine. GUNI mreža trenutno se sastoji od 210 članica iz 78 zemalja, uključujući UNESCO predsjedništvo za visoko obrazovanje, institucije visokog obrazovanja, istraživačke centre i mreže vezane za inovacije i socijalni angažman visokog obrazovanja. Od mandata rektora Muratovića nije nikо išao na konferencije i nema evidencije o aktivnostima UNSA u okviru mreže.

Euro-mediteranski univerzitet – EMUNI

Od svog osnivanja 2008. godine, Euro-mediteranski univerzitet (EMUNI), jedan od prioritetnih projekata Unije za Mediteran, postao je međunarodna institucija koja okuplja stručno znanje i iskustvo euro-mediteranskih zemalja i na taj način doprinosi na značajan način da se stvori jedinstven, integrirani euro-mediteranski prostor visokog obrazovanja i istraživanja. Univerzitet u velikoj mjeri posluje u svom sjedištu u Piranu gdje su ispunjeni prostorni uvjeti za neke od njegovih aktivnosti. EMUNI univerzitet može provesti studijske aktivnosti svih studijskih područja, razvrstanih u skladu s međunarodnom klasifikacijom ISCED. EMUNI organizira provedbu studijskih programa, koji su akreditirani na partnerskim univerzitetima u Sloveniji i drugim zemljama članicama. Također provodi istraživačke aktivnosti na svim znanstvenim područjima istraživanja, razvrstane u skladu s međunarodnom klasifikacijom Frascati. Univerzitet u Sarajevu postao je punopravni član 25.11.2009. godine na Generalnoj skupštini održanoj u Sussu, Tunis.

Mreža univerziteta Jadransko-jonske regije - UniAdrion

UniAdrion je mreža univerziteta osnovana s ciljem stvaranja stalne vezu između univerziteta i istraživačkih centara u Jadransko-jonskoj regiji sa sjedištem u Ankoni, Italija. Univerzitetska mreža je rođen u okviru Jadransko-jonske inicijative, kao što je utvrđeno u povodu Međunarodne konferencije pod nazivom "Kultura kao most - postdiplomska suradnja u Jadransko-jonskom bazenu" održane 2000. godine u Raveni, Italija. UniAdrion promovira saradnju između univerziteta i istraživačkih centara uglavnom kroz realizaciju didaktičkih inicijativa poput treninga, mastera, istraživačkih projekata. Univerzitet u Sarajevu je član od osnivanja, a zvanično je potvrdio članstvo pismom rektora po zahtjevu dana 25.05.2016. godine kada je i uvedena simbolična članarina. Cilj UniAdriiona je saradnja između univerziteta i istraživačkih centara u svrhu jačanja međunarodne saradnje i pogoduje razvoju kulture, nauke, obuke i istraživanja u zemljama jadransko-jonskog bazena. Saradnja u UniAdrion mreži fokusira se naročito, ali ne isključivo, na nekoliko tema uključujući: okoliš

(posebno morska i obalnih područja), i održivi razvoj; očuvanje, dokumentiranje i promociju kulturne baštine; kulturni turizam; komunikacije, luke i trgovinske odnose; organizacija i upravljanje UniAdrion asocijacije. Ima za cilj poduprijeti provedbu Europskih integracija i proširenje EU-a, kako bi se poboljšali sigurnosni standardi i poštovanje zakona, promocija jednakih mogućnosti za muškarce i žene i širenje kulture mira. UniAdrion doprinosi provedbi Europske strategije za Jadransko-jonsku regiju (odobreno od strane Europskog vijeća 2014.). Univerzitet u Sarajevu je presjedavao UniAdrion mrežom u periodu 2014-2015. godine.

Federacija univerziteta islamskog svijeta – FUWI /ISESCO

Na prijedlog Stalnog odbora OIC za znanstvenu i tehnološku suradnju a pod okriljem Islamske organizacije za obrazovanje, nauku i kulturu – ISESCO, osnovana je Federacija univerziteta u islamskom svijetu (FUIW). Konstitutivna konferencija Federacije održana je 1987. u Rabatu, Kraljevina Maroko. Statut Saveza propisuje da njegove stalne sjedište mora biti pod upravom ISESCO-a. ISESCO je dužan obezbijediti finansijska i pravna sredstva Federaciji i implementirati ih u skladu sa svojim propisima. FUIW je samostalno pravno tijelo sastavljeno univerziteta u islamskom svijetu, bilo javnih ili privatnih.

Univerziteti povezani Jadranskim morem – ALUm

Mreža uvezanih univerziteta iz područja jadranske regije (The Adriatic Linked Universities - ALUm) je osnovana 9. maja 2012. godine kao ujedinjena saradnička mreža univerziteta, istraživačkih centara i specijalizovanih naučnih institucija, fondacija, agencija, javnih ili privatnih, putem opštih ili posebnih sporazuma. Projekat ALUm bi trebao u načelu doprinijeti definisanju novih istraživačkih projekata između univerziteta posredstvom uvođenja šire akademske/nastavne ponude koja će omogućiti pomjeranje granica stručnog znanja, usavršiti kulturni i stručni razvoj koji se odnosi na sva pojedinačna područja. Članstvo UNSA je pravno legalizovano potpisivanjem sporazuma. Na sjednici Akademskog Senata Univerziteta u Sarajevu, održanoj 29.01.2014. godine odobreno je pristupanje Univerziteta u Sarajevu ovoj mreži. Akademski odbor ALUma je odobrio pristup Univerzitetu u Sarajevu na Trećoj zvaničnoj ALUm konferenciji. ALUM Univerzitet Jean Monnet je zvanično sjedište ALUma.

Konzorcij univerziteta Afrike i Mediterana – C.U.A.M.

Na sjednici Akademskog Senata Univerziteta u Sarajevu, održanoj 29.01.2014. godine odobreno je pristupanje Univerziteta u Sarajevu ovom konzorciju. Članstvo je pravno legalizovano potpisivanjem „Protokola o pristupanju u članstvo CUAM-a i međunarodnoj univerzitetskoj saradnji za ostvarivanje nastavno-naučnih ciljeva“. Saradnja se odvijati u skladu sa odredbama Protokola. Pošto članstvo u ovoj organizaciji ne iziskuje finansijska sredstva, partnerski univerzitet nije obavezan plaćati članarinu i ostale vidove naknade za učešće u CUAM-u, koji u potpunosti preuzima sve troškove vlastitog rada i upravljanja. Protokol je potписан na neodređeno vrijeme. Članstvom u CUAM-u partnerski univerzitet stječe pravo na podršku za Erasmus i ostale međunarodne programe; za partnerstvo u međunarodnim projektima; na mogućnost objavljivanja članaka i knjiga u Italiji; učešće na konfrenCIjama i predavanjima, itd.

Agencija frankofonih univerziteta – AUF

Agencija frankofonih univerziteta (AUF) je međunarodno udruženje. Ona okuplja univerzitete i veleučilišta, univerzitske mreže i naučno-istraživačke centre pomoću francuskog jezika širom svijeta. Uz mrežu od 817 članova u 106 zemalja, jedno je od najvećih udruženja visokoškolskih ustanova i istraživačkih na svijetu. Ujedno je i operator za visoko obrazovanje i istraživanje Samita frankofonije. Kao što se provodi u svom području nadležnosti, odluke donosi Skupština šefova država i vlada zemalja koje dijele francuski jezik. Univerzitska agencija za frankofoniju u skladu sa svojim načelima i ciljevima okuplja institucije visokog obrazovanja i istraživačke institute iz cijelog svijeta koji, na osnovu člana 1. Statuta usvojenog na Generalnoj skupštini u Kvebeku 18.05.2001, „dijelom ili u potpunosti“ djeluju na francuskom jeziku. Univerzitet u Sarajevu postao je članica 15. maja 2014. godine.

Djelovanje AUFa je trostruko:

- okuplja svjetske frankofone univerzitete za saradnju
- podržava akademske institucije i njihove aktere nudeći studentima, nastavnicima i istraživačima usluge kao što su financiranje mobilnosti, pružanje stepena na programa online ili podršku za istraživačke projekte i pomaže institucije članice u modernizaciji.
- sudjeluje u velikim međunarodnim projektima s velikim organizacijama na kojima se govori o međunarodnim pitanjima vezanim za razvoj visokog obrazovanja: omasovljjenja obrazovanja, vrednovanju i rangiranje univerziteta, pristupu žena visokom obrazovanju, korištenje digitalnog obrazovanje, itd. Glavni prioritet je promocija francuskog jezika i digitalno obrazovanje.

Od momenta učlanjena Univerzitet je dobio niz informacija koje se odnose na mobilnost. Najveće mogućnosti od članstva dobija Katedra za romanistiku jer je na Univerzitetu u Sarajevu mali broj frankofonih nastavnika i istraživača.

EVOLTREE – Evropska istraživačka grupa

Predstavlja mrežu koja se isključivo bavi pitanjem očuvanja evropskih šuma. Kontakt je Šumarski fakultet Univerziteta u Sarajevu za čiju aktivnost je i potpisana pristupnica. Mrežu čine eminentne institucije i naučni instituti koji se bave problemom očuvanja šumskih područja Evrope.

Rektorska konferencija Alpen – Adria – AARC

Na redovnom godišnjem zasjedanju Rektorske konferencije univerziteta Alpsko-jadranske regije (Alps-Adriatic Rectors' Conference – AARC), održanom od 20. do 22. maja 2015. godine na Univerzitetu Alpen-Adria u Klagenfurtu (Austrija), Univerzitet u Sarajevu postao je punopravni redovni član Rektorske konferencije. Rektorska konferencija univerziteta Alpsko-jadranske regije predstavlja mrežu koju čini više 47 univerziteta i visokih škola u Alpsko-jadranskoj regiji. Osnovana je 1979. godine s ciljem jačanja akademske saradnje i poboljšanja cjelokupnog razvoja u Alpsko-jadranskoj regiji. Rektorska konferencija univerziteta Alpsko-jadranske regije promovira dijalog među visokoobrazovnim institucijama Alpsko-jadranske regije u području obrazovanja i istraživanja. Također, podupire saradnju nastavnika i studenata u različitim akademskim područjima te surađuje sa renomiranim institucijama Evropske unije u području naučnih istraživanja i u različitim ciklusima sistema visokog

obrazovanja, uključujući cjeloživotno učenje. Cilj njenog osnivanja bio je da omogući saradnju između univerziteta i kolega i da se iskoriste različite mogućnosti dostupne za naučnu, kulturnu i budućnosti okrenutu saradnju. Dana 5. novembra 2015. godine potpisana je 1 memorandum o saradnji između DRC i AARC.

BUA – Balkanska asocijacija univerziteta

Balkanska asocijacija univerziteta je nezavisna asocijacija balkanskih univerziteta. Univerzitet u Sarajevu je potpisao konstitutivni akt. Prvi mandat predsjednika asocijacije imao je Univerzitet Trakije, Turska. Asocijaciju čine 36 univerziteta osnivač među kojima i Univerzitet u Sarajevu. Asocijacija je osnovana 2014. godine.

6 Cotutelle – Phd Joint Degree

Ova saradnja omogućava dvojno mentorstvo pri izradi doktorske teze. Ambasada Francuske raspisuje konkurs za dodjelu stipendija za ovu vrstu saradnje, a svi projekti do sada realizirani kao i oni u toku i u pripremi odnose se na saradnju sa univerzitetima u Francuskoj.

Sporazumima koji se dostavljaju za dvojno mentorstvo poštuje se zakonska regulativa EU iz te oblasti kao i zakonodavstvo zemlje sa kojom se realizira projekt. Svaki takav projekt podrazumijeva sklapanje ugovora univerziteta sa fakultetom. Ugovor se pravi zavisno od toga kakve su obaveze navedene u sporazumu, gdje se vrši odbrana teze, da li odbrani prisustvuju samo mentor ili ima više članova komisije i sl.

U toku 2016. godine dvoje studenata je iskoristilo ovu priliku i otišlo na Tehnološki univerzitet u Compiegnu, Francuska:

1. Emina Hadžalić sa Građevinskog fakulteta, PhD
2. Emir Karavelić sa Građevinskog fakulteta, PhD

7 Međunarodne konferencije, predavanja i posjete

Delegacija Univerziteta u Poitiersu je 10. marta posjetila naš univerzitet i tom prilikom je platforma za studentsku mobilnost postala aktivnom. Pored toga, razmatrane su mogućnosti za širom dostupnošću francuskog jezika studentima Univerziteta u Sarajevu te za pokretanje zajedničkih magistarskih studijskih programa. Delegaciju su činili: gđa Catherine Robuchon, direktorka Odjela za međunarodne odnose, prof. dr. Freiderikos Valetopoulos, Odsjek za francuski jezik, i prof. dr. Sanja Bošković, Odsjek za slavenske jezike.

U ponedjeljak 4. aprila 2016. godine **delegacija Univerziteta Putra (Malezija)** posjetila je Univerzitet u Sarajevu. Govoreći o dosadašnjoj saradnji sa Malezijom, istaknuto je da je Univerzitet u Sarajevu 2010. godine dodijelio počasni doktorat NJ. E. Tunu dr. Mahathiru bin Mohamadu, premijeru Malezije u periodu od 1981. do 2003. godine. Naglasivši da Univerzitet u Sarajevu ima potpisanih preko stotinu sporazuma o akademskoj saradnji sa prestižnim univerzitetima iz cijelog svijeta, predstavnici Službe za međunarodnu saradnju su istakli da je u proteklom periodu Univerzitet u Sarajevu ostvarivao saradnju sa šest institucija iz Malezije: Limkokwing University of Creative Technology (Kuala Lumpur), University Sains Malaysia (Penang), National Defense University of Malaysia, University Malaysia Perlis, University Kebangsaan Malaysia i Human Life Advanced Foundation iz Kuala Lumpura. Predstavnici Univerziteta Putra su istakli da Ministarstvo visokog obrazovanja Malezije podržava studente iz Malezije da stječu iskustva u inozemstvu s ciljem obogaćivanja znanja, te da je i ova posjeta organizirana s ciljem širenja mogućnosti za akademski i intelektualni razvoj svojih studenata.

Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu posjetili su **studenti i profesori Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu**. Prije samog druženja i obilaska Sarajeva, gosti su prezentirali istraživanje sa ljetne škole koja se održavala u Dubrovniku pod nazivom "Double face of Cultural Trauma: Victim's and Perpetrator's side Dubrovnik" na temu: "Untold Fragments of the Homeland War: Presentation of Results".

Posjeta studentica sa Marmara univerziteta iz Istanbula Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu. U sklopu posjete Bosni i Hercegovini, studentice sa Ilahijata na Marmara univerzitetu u Istanbulu boravile su u posjeti Sarajevu i studentima Fakulteta islamskih nauka. Na Fakultet islamskih nauka primio ih je prodekan za nastavu doc. dr. Ahmet Alibašić. Tom prilikom grupa studenata sa Fakulteta islamskih nauka, dva dana, 03-04.10.2016., provela je sa gostima iz Turske u obilasku znamenitosti Sarajeva. Tom prilikom studenti su održali zajednički sastanak, na kojem su razgovarali o studiju teologije u Turskoj i Bosni i Hercegovini, te podjelili svoja iskustva o studentskom aktivizmu.

Ambasador Kraljevine Saudijske Arabije u BiH Hani bin Abdullah bin Mohammed Mominah posjetio je Univerzitet u Sarajevu 01.11.2016. godine gdje se susreo s rukovodstvom UNSA, rektorm Rifatom Škrijeljom i timom prorektora, saopćeno je iz Rektorata UNSA. Uz izraženu otvorenost za nastavak dosadašnje uspješne saradnje između Univerziteta u Sarajevu i Ambasade Kraljevine Saudijske Arabije u BiH, u toku susreta su vođeni razgovori o ostvarivanju i intenziviranju saradnje između Univerziteta u Sarajevu i univerziteta u Kraljevini Saudijskoj Arabiji, te razmatrani mogući modaliteti akademske i kulturne saradnje. Posebna pažnja tokom susreta posvećena je projektu „Biblioteka Univerziteta u Sarajevu“ čija je realizacija u toku uz finansijsku podršku Kraljevine Saudijske Arabije. Uz informacije o aktivnostima na realizaciji navedenog projekta, istaknuto je da se radi o najvećem i najskupljem projektu koji je jedna zemlja ponudila Univerzitetu u Sarajevu. Realizacija projekta izgradnje biblioteke je značajna za UNSA, Kanton Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, a posebno za studente kojima će na ovaj način biti osigurani idealni uvjeti za uspješan studij. Zahvaljujući grantu Saudijskog fonda za razvoj Kraljevine Saudijske Arabije, Biblioteka Univerziteta u Sarajevu će biti prvi novoizgrađeni objekt u Kampusu Univerziteta u Sarajevu, saopćeno je iz Službe za odnose s javnošću Univerziteta.

U Rektoratu Univerziteta u Istočnom Sarajevu 07.11.2016. godine održana je **godišnja HERE konferencija pod nazivom “Implementacija Bolonjskog procesa u BiH – Trendovi i prakse u visokom obrazovanju“** koju je organizovala nacionalna Erasmus + kancelarija u saradnji sa UIS-om. Cilj godišnje konferencije bio je da se prenesu znanja, vještine i iskustva stečeni na međunarodnim HERE trening seminarima i studijskim posjetama održanim u 2016. godini, kao i da se unapriredi saradnja između HERE eksperata i relevantnih institucija iz oblasti visokog obrazovanja. Prorektor za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Aleksandra Nikolić, naglasila je da se u odnosu na resurse kojim raspolaže, BiH na pravi način nosi sa izazovima.

Delegacije Univerziteta „Haxhi Zeka“ u Peći i Univerziteta „Hasan Prishtina“ u Prištini posjetile su Univerzitet u Sarajevu, gdje su 16. i 17. novembra održani sastanci sa predstavnicima Univerziteta u Sarajevu. Prof. dr. Rifat Škrijelj, rektor Univerziteta u Sarajevu, susreo se sa prorektorima za međunarodnu saradnju, prof. dr. Ibishom Mazrekuom sa Univerzitetom „Haxhi Zeka“ i prof. dr. Afrimom Hotijem sa Univerzitetom u Prištini. Sastancima su prisustvovali i prorektori Univerziteta u Sarajevu: prof. dr. Aida Hodžić, prof. dr. Aleksandra Nikolić, prof. dr. Željko Šain, student-prorektor Bekir Rovčanin, te prof. dr. Šaćir Filandra, dekan Fakulteta političkih nauka, prof. dr. Borislav Petrović, dekan Pravnog fakulteta, i prof. dr. Elvir Čizmić, prodekan Ekonomskog fakulteta. U ime Univerziteta „Haxhi Zeka“ bili su prisutni i prof. dr. Halit Shabani, dekan Ekonomskog fakulteta, i prof. dr. Nexhdet Shala, dekan Fakulteta za agrobiznis. Na sastancima su razmatrane mogućnosti

ostvarivanja akademске saradnje Univerziteta u Sarajevu sa Univerzitetom „Haxhi Zeka“ i Univerzitetom „Hasan Prishtina“ i modaliteti saradnje koji bi uključivali razmjenu studenata i nastavnog osoblja, saradnju u okviru Erasmus+ programa, realizaciju zajedničkih projekata te druge oblike akademске saradnje. Posebna pažnja je posvećena razgovorima o saradnji fakultetā Univerziteta „Haxhi Zeka“ i Univerziteta „Hasan Prishtina“ sa Pravnim, Ekonomskim i Fakultetom političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Direktor Aleksandrijske biblioteke gospodin Ismail Serageldin posjetio je 22. novembra 2016. godine Univerzitet u Sarajevu gdje se susreo sa rektorm prof. dr. Rifatom Škrijeljom. Sastanku su prisustvovali i prorektori Univerziteta: prof. dr. Željko Šain, prof. dr. Aleksandra Nikolić i prof. Zijad Mehić, te prof. dr. Zlatko Lagumdžija sa Ekonomskog fakulteta, prof. dr. Adnan Pašić sa Arhitektonskog fakulteta i gospođa Bedita Islamović, zamjenica direktora Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine. Uz riječi dobrodošlice, direktoru

gospodinu Serageldinu su predstavljene aktivnosti Univerziteta u Sarajevu planirane s ciljem kontinuiranog razvoja i uključivanja Univerziteta u savremene evropske i svjetske akademske tokove. Tokom susreta razmatrane su mogućnosti saradnje između Univerziteta u Sarajevu i

Aleksandrijske biblioteke, te je posebna pažnja posvećena predstavljanju projekta „Biblioteka Univerziteta u Sarajevu“ čija je realizacija u toku uz finansijsku podršku Kraljevine Saudijske Arabije. Tom prilikom prof. dr. Adnan Pašić je prezentirao idejni projekat „Biblioteke Univerziteta u Sarajevu“. Izražena je obostrana spremnost za ostvarivanje saradnje, a prvi korak u njenom uspostavljanju bit će organiziranje predavanja gospodina Serageldina na Univerzitetu u Sarajevu. Gospodin Ismail Serageldin osnivač i direktor Bibliotheca Alexandrina, autor je preko 100 knjiga i monografija, te oko 500 naučnih radova iz različitih oblasti, uključujući biotehnologiju, ruralni razvoj, održivost, te vrijednost nauke u društvu. Diplomirao je na Univerzitetu u Kairu a zvanje magistra i doktora nauka stekao je na Harvard Univerzitetu. Dobitnik je 35 počasnih doktorata.

8 Ljetne škole na Univerzitetu u Sarajevu

Na Univerzitetu u Sarajevu se od 18. jula do 20. augusta 2016. godine održala međunarodna ljetna škola „Komparativno javno zdravstvo: Srbija i Bosna i Hercegovina“ / „Northwestern's Comparative Public Health: Serbia and Bosnia and Herzegovina“ u organizaciji Univerziteta Northwestern i Univerziteta u Sarajevu: Medicinskog fakulteta, Fakulteta zdravstvenih studija i Filozofskog fakulteta.

U periodu od 19. 8. 2016. – 4. 9. 2016. godine organizovana je nastava u okviru **ljetne škole interkulturnalne filologije na temu „Interkulturni odnos Bosne i Hercegovine, Istoka i Zapada“**. Škola je imala za cilj da okupi studente sa njemačkog govornog područja i da im u okviru različitih seminara približi odnos BiH spram kultura Zapada i Istoka i to kako kroz povijesti tako i modernom vremenu. Ljetna škola filologije podrazumijeva nekoliko različitih segmenata. Jedan segment čini ljetna škola bosanskog/hrvatskog/srpskog jezika za polaznike sa njemačkog govornog područja. Drugi segment čine stručni seminari koji tematiziraju povijesti BiH, kulturno-historijski odnos BiH i Zapada, kulturno-historijski odnos BiH i Istoka, te kritička analiza tematizacije BiH u njemačkim medijima, kao i zemalja njemačkog govornog područja u BH medijima. Treći segment je praktičan i podrazumijeva posjete kulturno-historijskim institucijama, vjerskim objektima, povjesno relevantnim odredištima i slično. Nakon pohađanja svih segmenata programa, 8 učesnika je dobilo certifikat o uspješnom pohađanju ljetne škole (5 ECTS bodova).

U periodu od 19. do 25. septembra 2016. godine na Univerzitetu u Sarajevu je održana treća po redu **međunarodna ljetna škola „Rethinking the Culture of Tolerance“**, čija je tema Tolerance and Conflict Prevention and Resolution, from the Neighbourhoods to the International Community, u organizaciji Univerziteta Bicocca u Milanu, Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Svečano otvaranje međunarodne ljetne škole „Rethinking the Culture of Tolerance“ u amfiteatru Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Tom prilikom prisutnima se obratio ambasador Italije u BiH, kao i rektori Univerziteta u

Sarajevu i Univerziteta u Istočnom Sarajevu. U okviru međunarodne ljetne škole održana je i izložba fotografija „KO.existence“, te međunarodna konferencija o temi „Rethinking the Culture of Tolerance“. Prethodnih godina ova škola je održana na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu (2014), na Univerzitetu u Milatu (2015), dok je 2016. godine domaćin bio Univerzitet u Sarajevu.

9 Organizacijske aktivnosti s međunarodnim karakterom

9.1. Info dani i sastanci

S ciljem diseminacije informacija o mogućnostima koje se pružaju našim studentima, nastavnicima i saradnicima, Služba za međunarodnu saradnju organizira info dane. Ovi događaji predstavljaju priliku za direktni kontakt sa što je moguće više studenata, nastavnika i saradnika, pri čemu se promoviraju sve aktivnosti našeg univerziteta koje imaju međunarodni karakter. Kad je riječ o projektima mobilnosti, ovo je prilika da se predstavi mobilnost kao pojam, zatim individualni i institucionalni efekti mobilnosti, kao i dostupni konkursi (projekti) u datom momentu. Info dani istovremeno doprinose jačanju kontakata između centralnog ureda za međunarodnu saradnju i organizacionih jedinica:

1. 12.05.2016. **Prezentacija programa stipendiranja studijskih i istraživačkih boravaka na univerzitetima u Njemačkoj** za kandidate iz Bosne i Hercegovine održana je u četvrtak 12. maja 2016. godine u Svečanoj sali Rektorata Univerziteta u Sarajevu u organizaciji Njemačke službe za akademsku razmjenu (DAAD) i Službe za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu. Gospođa Tanja Sanden, voditeljica Ureda DAAD-a, gospođa Selma Rakovac, saradnica za savjetovanje, koordinaciju i informacije u Uredu DAAD-a u Sarajevu, prof. dr. Pakeza Drkenda sa Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu te predsjednica Udruženja alumnija DAAD-a i doc. dr. Sanela Mešić, voditeljica Odsjeka za njemački jezik i književnost i članica Udruženja alumnija DAAD-a su zainteresovane studente i nastavno osoblje informisale o mogućnostima stipendiranja koje nudi DAAD.
2. 27.05.2016. U okviru redovne **informativne kampanje predstavnici Ambasade SAD-a i Ureda za odnose s javnošću** prezentirali su ponudu američkih programa obrazovnih bilateralnih razmjena u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu. Zainteresovani su tako imali priliku dobiti potrebne informacije o mogućnostima nastavka studija u SAD-u te o otvorenom natječaju Fulbrightovih i ostalih akademskih programa koje kontinuirano nudi i u potpunosti finansira vlada SAD-a, a koje administrira uz pomoć Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Sarajevu i njenog Odjela za odnose s javnošću, pododjel za obrazovanje i kulturu. U okviru prezentacije svoja iskustva će sa prisutnima podijeliti bivši stipendisti Fulbrightovog programa iz BiH kao i američki stipendisti Fulbrightovog programa koji trenutno borave na organizacionim jedinicama Univerziteta u Sarajevu, saopšteno je iz Službe za odnose s javnošću UNSA.
3. Dana 04.10.2016. godine rukovodilac Službe za međunarodnu saradnju, dr. Jasna Bošnjović je učestvovala na sastanku u kabinetu pomoćnika ministra civilnih poslova gospodina Adnana Husića, gdje je predmet sastanak bio **Nacrt Sporazuma o razumijevanju između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike**

Indije o uspostavljanju Centra izvrsnosti za informacijske tehnologije u BiH. U vezi sa ovim pripremljen je dopis Elektrotehničkom fakultetu, te potom dopis Ministarstvu civilnih poslova.

4. Dana 14.10.2016. održan je sastanak sa predstavnicom Ambasade Mađarske, dr. sci Dominikom Horvat na kojem je analizirano stanje dosadašnje saradnje i na kojem su dogovoreni daljnji koraci saradnje između ove ambasade i Univerziteta u Sarajevu, gdje je prvi korak bilo učešće na Sedmom sajmu stipendija.
5. Univerzitet u Sarajevu je posjetila **delegacija Afyon Kocatepe univerziteta iz Turske** 28.10.2016. godine u okviru dobijanja granta Evropske komisije (Erasmus+) kao programske zemlje. Na sastanku su predstavljene obje institucije, njihove akademske ponude i administrativne mogućnosti, te su razmotrene mogućnosti za uspostavljanje saradnje između naše dvije institucije.
6. Dana 29.10.2016. godine održan je sastanak sa **predstavnicima Francuske Ambasade**, gospodinom Emmanuelom Mouriezom, savjetnikom za saradnju i direktorom Francuskog instituta, i gospođom Catherine Palpant, atašem za kulturu u Ambasadi Francuske.

9.2. Sedmi sajam stipendija

Prepoznajući važnost mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika kroz partnerske Univerzitete u Evropi, ali i šire, Univerzitet u Sarajevu je više godina zaredom organizator sajma stipendija. Ovog puta sedmog po redu. Na osnovu organizacija prethodnih godina spomenuti sajam je već stekao status događaja koji promiče širenje i podsticanje mobilnosti studenata, nastavnika, saradnika i svih ostalih kako u Bosni i Hercegovini tako i izvan nje. Sedmi sajam stipendija je organizirala Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu. Partneri i prijatelji ovog sajma su Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, dok je Stipendije.ba kao medijski partner Sajma pratila pripreme i dešavanja na sajmu. Sajam je održan 15. decembra 2016. godine u prostorijama Mašinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (Vilsonovo šetalište 9), u terminu od 10,00 do 16,00 sati. Kao i dosad, ovo je bila jedinstvena prilika da se predstave različiti oblici finansijske podrške (stipendije, jednokratna finansijska podrška, krediti, zajmovi itd.) bh. građanima za studij u Bosni i Hercegovini i inostranstvu (vladine i nevladine organizacije, diplomatsko-konzularna predstavništva, centri civilnih inicijativa, lokalne zajednice, strane institucije, kulturni centri i dr.). Stipendije imaju ključnu ulogu u uklanjanju finansijskih prepreka pristupu visokom obrazovanju i izravno utječu na povećanje broja

visokoobrazovanih osoba koje će doprinositi dalnjem ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine te stvaranju društva utemeljenog na znanju. Prema tome, glavni cilj sajma stipendija je promoviranje važnosti stipendija za otvaranje i olakšanje pristupa visokom obrazovanju. Ovaj sajam je informativnog karaktera, odnosno služi kao platforma za stjecanje uvida u mogućnosti provođenja projekata mobilnosti. Sedmi sajam stipendija otvorio je prof. dr. Rifat Škrijelj, rektor Univerziteta u Sarajevu, istakavši značaj ovog sajma kao jedinstvene manifestacije Univerziteta u Sarajevu koja svake godine dobije na značaju i koja omogućava studentima da na jednom mjestu pronađu sve potrebne informacije. Rektor Škrijelj je u svom pozdravnom obraćanju izrazio zadovoljstvo velikom posjećenošću Sajma, te naglasio: „Ovo je prilika da učinimo vidljivim napore koje ulažemo kako bi mladi ljudi iz Bosne i Hercegovine imali jednak obrazovanje kao studenti iz Evrope i šire. Kretanje kroz različite visokoobrazovne sisteme te različite kulture i društva nepovratno djeluju i na pojedinca i na instituciju i na društvo u cjelini. Studenti koji imaju iskustvo studiranja i u drugim zemljama su nosioci promjena i mi želimo da se čuje njihov glas.“ Na Sedmom sajmu stipendija predstavljeno je 28 institucija koje dodjeljuju različite oblike finansijske podrške (stipendije, jednokratnu finansijsku podršku, kredite, zajmove itd.) bh. građanima za studij u Bosni i Hercegovini i inostranstvu (vladine i nevladine organizacije, diplomatsko-konzularna predstavništva, centri civilnih inicijativa, lokalne zajednice, strane institucije, kulturni centri i dr.): Studentska asocijacija AIESEC u Sarajevu, Ambasada Francuske u BiH/Campus France BiH/Francuski institut u BiH, Ambasada Japana u BiH, Ambasada Mađarske u BiH, Ambasada Malezije u BiH, Ambasada SAD-a u BiH, Ambasada Švedske u BiH, Ambasada Turske u BiH, BHV Education, Centralni evropski univerzitet (CEU), Konfučijev institut Univerziteta u Sarajevu, DAAD i DAAD alumni, Education USA / US alumni asocijacija u BiH, Erasmus Student Network, ERMA: Evropski regionalni magistarski studij iz demokratije i ljudskih prava u jugoistočnoj Evropi, Fondacija „Konrad Adenauer“, Humanost u akciji BiH, Inicijativna grupa Alpbach u Sarajevu (IGAS), Ministarstvo civilnih poslova

BiH, Sektor za obrazovanje, CEEPUS ured BiH, „Munja“ – inkubator društvenih inovacija, Nacionalni Erasmus+ ured u Bosni i Hercegovini, ProCredit banka, Raiffeisen banka, Sarajevska škola za nauku i tehnologiju (SSST), Stipendije.ba, Univerzitet u Sarajevu (Erasmus Mundus i Erasmus+) i Zagrebačka škola ekonomije i managementa. I Sedmi sajam stipendija uspio je privući nekoliko hiljada

posjetitelja, što svakako govori o ukupnoj zainteresiranosti za stipendije, ali i o dobroj promociji stipendija i Sajma uopće. Pored studentskih asocijacija, ambasada, univerziteta, instituta, fondacija, banaka, prisutno je bilo dosta zaposlenih osoba, koje su iskoristile ovu priliku da dođu i potraže stipendije ili informacije za dodatno obrazovanje ili usavršavanje.

Učenici srednjih škola su ponovo obišli naš sajam kako bi se informirali o budućim projektima mobilnosti koji ih „čekaju“ kada upišu jednu od visokoškolskih ustanova. Sa Univerziteta «Džemal Bijedić» u Mostaru, organizovano su došli studenti kako bi prisustvovali sajmu i informirali se o mogućnostima stipendiranja. Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu uložila je napore u medijsku promociju kako bismo što bolje predstavili vijest o organizaciji Sedmog sajma stipendija i time privukli zainteresirane da na jednom mjestu pronađu informacije o stipendijama. Kroz izjave, gostovanja u jutarnjim i dnevnim emisijama te u radijskim programima predstavili smo projekat koji je na kraju rezultirao sa više hiljada posjetitelja. Promocija se koristila u svim vidovima oglašavanja: TV, print, radio, web, billboardi i ostalo. Također, naši partneri odnosno učesnici sajma, su promovirali sajam stipendija kroz svoje distribucione kanale, web stranice, e-mail newslettere, društvene mreže i slično.

9.3. Sajam francuskih studija

U ponedjeljak 7. novembra 2016. godine na Akademiji likovnih umjetnosti Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Aleksandra Nikolić, prorektorica za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, gospođa Catherine Veber, ataše u Ambasadi Francuske u BiH, i prof. mr. Marina Finci, dekanesa Akademije likovnih umjetnosti, otvorile su treći Sajam studija francuskih univerziteta. Sajam studija su po treći put organizirali Ambasada Francuske i Campus France u Bosni i Hercegovini kako bi studentima bila predstavljena cjelokupna ponuda studija u Francuskoj, različite procedure upisa te različite mogućnosti finansiranja, uključujući i stipendije Vlade Francuske. Na Sajmu je učestvovalo devet najprestižnijih francuskih univerziteta (Université de Bordeaux, Université d'Artois, Université de Poitiers, EPITECH, Université technique de Belfort, Sciences PO Paris, UTC Compiègne, Université de Lyon, INSA Rouen). Prorektorica je otvorila i Naučni komitet koji je tog dana održan u vremenu od 15:30-17.30 na kojem su učestvovali uposlenici Službe za međunarodnu saranju i predstavnici naših organizacionih jedinica.

- Rektorat – prof. dr. Aleksandra Nikolić, dr. Jasna Bošnjović, Ljiljana Šulentić
- Filozofski fakultet – doc. dr. Ksenija Kondali, prodekan
- Pravni fakultet- prof. dr. Meliha Povlakić, prodekan
- Fakultet političkih nauka – prof. dr. Velida Repovac- Nikšić
- Građevinski fakultet – Emina Hadžalić,
- Mašinski fakultet – prof. dr. Branko Vučijak, prodekan

Svake godine Francuska primi 300.000 stranih studenata i nalazi se na trećem mjestu u svijetu prema broju stranih studenata. Sa mrežom od 3.500 visokoobrazovnih institucija Francuska nudi veliki izbor studija u svim oblastima i na svim nivoima, jednaka prava za strane i domaće studente, francuski jezik i kulturu, mogućnost studiranja na francuskom i engleskom jeziku i, prije svega, visokokvalitetno obrazovanje.

10 Škola japanskog jezika

Nakon uspješno završene saradnje Ambasade Japana u BiH i Univerziteta u Sarajevu, vezano za učenje japanskog jezika, ovaj jezik se od akademske 2016/2017.godine nalazi u univerzitetskom programu Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Nakon svečane dodjele certifikata (15.07.2016.) polaznicima četvrтog po redu kursa japanskog jezika naglašeno je da će se od oktobra 2016. godine polaznici kursa imat će priliku pored ostalog, osvojiti i nagradno putovanje u Japan. Ovi ljudi su danas i zvanično postali poligloti, s obzirom na to da je ovo već treći jezik koji uče i koji su sposobni tečno govoriti. S obzirom na to da se značenje uveliko gubi kroz prijevod, ali i sinhronizaciju,

ovi ljudi su odlučili uvrstiti japanski jezik u svoj opus znanja kako bi lakše pratili i razumjeli ponajviše japanske animirane filmove i serije koje stekle nevjerojatnu popularnost u svijetu, a i u našoj zemlji. Kurs japanskog jezika koji je uspješno završilo 38 učenika, studenata, ali i svih ostalih koji su bili zainteresovani za učenje ovog, kako kažu interesantnog jezika.

Orijentacijski dan za kurs japanskog jezika za prijavljene kandidate održan je u srijedu, 28. 09. 2016. godine u Svečanoj sali Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Prisutnima su se obratili NJ.E.Kazuya Ogawa, ambasador Japana u Bosni i Hercegovini, prof. dr. Salih Fočo, dekan Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i voditeljica kursa japanskog jezika, Nozomi Miyanova, MA. Svi prijavljeni polaznici kursa imali su priliku da dobiju podrobne informacije o učenju japanskog jezika, kao i uvid u iskustva onih polaznika koji su već savladali neke aspekte ovog jezika.

11 Usluge podrške Univerziteta u Sarajevu stranim studentima

11.1. Dan dobrodošlice za strane studente, nastavnike i saradnike

Univerzitet u Sarajevu je u studijskoj 2016/2017. godini – kroz programe Erasmus+, Erasmus Mundus, Mevlana, CEEPUS, te na osnovu sporazumā o bilateralnoj saradnji – bio domaćin oko 100 stranih studenata, nastavnika i saradnika koji dolaze sa partnerskih univerziteta izvan granica Bosne i Hercegovine. Služba za međunarodnu saradnju, po uzoru na praksu sa partnerskih univerziteta iz Evropske unije ali i šire, već osmu godinu zaredom organizira orijentacijski program na početku zimskog i ljetnog semestra, a koji ima za cilj da upozna strane studente, nastavnike i saradnike sa Univerzitetom u Sarajevu, njegovom historijom, tradicijom, kulturom kao i historijom, tradicijom i kulturom i običajima naše zemlje. Orijentacijski program započeo je danom dobrodošlice organiziranim u ponedjeljak 26. septembra 2016. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu, a nastavljen u narednim danima kako bi se studenti na vrijeme upoznali sa potrebnim akademskim i administrativnim informacijama o Univerzitetu u Sarajevu, prije početka studijske 2016/2017. godine. U okviru orijentacijskog programa

studenti su se upoznali sa bh. studentima koji su također učestvovali u projektima razmjene, te su imali priliku da uče bosanski/hrvatski/srpski jezik kao i da obiđu značajne turističke destinacije naše zemlje.

11.2. Prijem za 15. generaciju studenata master programa ERMA

Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu je 3. novembra 2016. godine upriličila prijem za grupu studenata iz inostranstva koji se nalaze na jednogodišnjem postdiplomskom studiju u okviru Centra za interdisciplinarne studije (CIS) Univerziteta u Sarajevu. Master program ERMA iz demokratije i ljudskih prava u jugoistočnoj Evropi je intenzivni master program pokrenut zahvaljujući naporima univerziteta učesnika. Programom koordiniraju Univerzitet u Bolonji (IECOB – Institute for Central Eastern and Balkan Europe) i Univerzitet u Sarajevu (CIS), a sufinansira ga Evropska komisija. Studenti će u okviru ovog programa po završetku studija dobiti dvojnu diplomu – jednu od Univerziteta u Sarajevu, a drugu od Univerziteta u Bolonji. Svake godine u ovaj program je uključeno 30 studenata iz jugoistočne Evrope, Evropske unije, Rusije i Kavkaza. Prof. dr. Asim Mujkić, direktor akademskog programa u okviru ERMA studija je pozdravio studente, zaželjevši im dobrodošlicu u Sarajevo. Riječi dobrodošlice studentima je uputila prof. dr. Aleksandra Nikolić, prorektor Univerziteta u Sarajevu, a predstavnik Službe za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, mr. Adnan Rahimić, prezentirao je akademske i administrativne informacije o Univerzitetu u Sarajevu. G.Adriano Remissi, koordinator za akademski razvoj je predstavio program i akademske informacije. Pored studenata, u sklopu ovog programa gostovati će mnogi inostrani predavači.

11.3. Orijentacijski program za domaće studente, nastavnike i saradnike

Učešćem u programima mobilnosti Univerzitet u Sarajevu je omogućio stotinama studenata, nastavnika i saradnika da učestvuju u akademskoj i administrativnoj mobilnosti sa partnerskim univerzitetima širom Evrope. Erasmus+ je novi program Evropske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za period 2014–2020. godine. Ciljevi programa Erasmus+ su poboljšanje vještina i zapošljivosti te modernizacija obrazovanja, osposobljavanje i zapošljavanje mlađih.

Na osnovu raspisanih konkursa u toku akademske 2015/2016. godine odabrani su studenti, nastavnici i saradnici Univerziteta u Sarajevu, tj. stipendisti ovih programa, da dio svoje akademske edukacije odnosno akademskog/administrativnog rada provedu na partnerskim univerzitetima u zemljama članicama Evropske unije. Tim povodom Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu je 17.6. organizirala informativni sastanak sa stipendistima, gdje su im predstavili

sva potrebna akademска i administrativna prava, obaveze i odgovornosti, a koje ih očekuju prije, u toku i nakon mobilnosti. Ovo je ujedno bila prilika da se stipendisti međusobno upoznaju i razmijene dosadašnja iskustva o programima mobilnosti. Spomenuta služba je pripremila promotivni materijal sa svim potrebnim informacijama, a nakon prezentacije održana je i sesija pitanja i odgovora koji nisu bili pokriveni ovom prezentacijom.

11.4. Škola bosanskog/hrvatskog/srpskog jezika za strane studente

Škola bosanskog/hrvatskog/srpskog jezika je organizovana u saradnji Filozofskog fakulteta i Službe za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu u periodu od **26.09. do 20.12.2016.** godine na Filozofskom fakultetu – Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik. Bilo je ukupno 9 polaznika i to 2 na početnom i 7 na naprednom kursu. Ukupno je održano 26 časova kursa, a studenti su dobili 2 ECTS boda za učešće u ovoj školi.

12 Međunarodne aktivnosti članica Univerziteta u Sarajevu i centralnog odjela

12.1. Konfučijev institut Univerziteta u Sarajevu

U nedjelju 27. marta 2016. godine na Trgu djece Sarajeva održana je „Manifestacija kineske kulture“ koju su organizirali Univerzitet u Sarajevu i Konfučijev institut Univerziteta u Sarajevu i time obilježili početak djelovanja Konfučijevog instituta. Tom prilikom predstavnici Konfučijevog instituta su prezentirali različite aspekte kineske kulture: tradicionalnu kinesku muziku, kaligrafiju, izrađivanje figura od papira, ceremoniju ispijanja čaja te vještinu tai-čija (tai chi).

Delegacija Univerziteta u Sarajevu, predvođena prof. dr. Aleksandrom Nikolić, prorektoricom za međunarodnu saradnju, predstavljala je Konfucijev institut Univerziteta u Sarajevu na 11. globalnoj konferenciji Konfucijevih instituta u periodu **09-12.12.2016.** godine. Uz prorektoricu Nikolić, delegaciju su činili i g-din La Weixinom, direktor Instituta, i Miroslav Živanović, koordinator projekta razvoja Konfucijevog instituta u Sarajevu.

Konferencija je okupila 2400 učesnika, predstavnika Konfucijevih instituta i učionica iz svih dijelova svijeta. Pod nazivom “Inovacija, saradnja, inkluzija i dijeljenje”, konferencija je organizovana u dva glavna foruma. Prvi, namijenjen direktorima Konfucijevih instituta, na kojem se raspravljalo o pitanjima kvalitete nastavnog kadra, globalnog sistema za provjeru znanja kineskog jezika, kulturne razmjene, nastavnog materijala i ostalih resursa potrebnih za rad instituta. Drugi forum, namijenjen visokim rukovodicima univerziteta u okviru kojih djeluju Konfucijevi instituti, bio je usmjeren na razmatranje inicijative “Pojas i put”, koja se odnosi na globalno strateško pozicioniranje Kine u svijetu, kao i drugih tema koje se odnose na razvoj partnerstava između poslovnih subjekata i instituta, najbolje prakse iz različitih dijelova svijeta, te petogodišnjih akcionalih planova djelovanja instituta. Tokom konferencije, delegacija sarajevskog Univerziteta sastala se i sa predstavnicima partnerskog Sjeverozapadnog pedagoškog univerziteta iz Kine. Prof. dr. Liu, rektor kineskog univerziteta, zahvalio se sarajevskoj delegaciji na dolasku i učešću u radu konferencije. Susret je iskorišten i za kratki pregled aktuelnih aktivnosti koje se vode u sklopu realizacije projekta “Razvoj Konfucijevog instituta Univerziteta u Sarajevu”. Potvrđena je spremnost oba univerziteta da se utvrđeni ciljevi projekta u potpunosti ispune, dok je kao najznačajniji kratkoročni prioritet potvrđena ambicija da se u kurseve učenja kineskog jezika uključi što veći broj sarajevskih

studenata, što je osnovni preduslov koji će omogućiti provođenje drugih programa saradnje koje uključuju stipendiranje, zajedničke istraživačke projekte, naučne i kulturne razmjene i studije. Izraženo je i zadovoljstvo zbog dolaska novih kineskih volontera, čiji angažman će omogućiti bržu i bolju realizaciju projekta i potpuno uspostavljanje Konfucijevog instituta Univerziteta u Sarajevu.

Razvijanje svijesti o značaju interkulturnalnog razumijevanja bila je osnovna svrha druženja kineskih i bosanskohercegovačkih studenata (sa Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Istočnom Sarajevu) u Sarajevu upriličenog u četvrtak **22.12.2016.** godine u organizaciji Ambasade NR Kine u Bosni i Hercegovini i Konfucijevog instituta Univerziteta u Sarajevu. U Bosni i Hercegovini boravilo je 70 studenata sa nekoliko univerziteta iz Hong Konga, koji je organiziran kao specijalno administrativno područje u okviru NR Kine. Pored Bosne i Hercegovine, ova studentska delegacija je posjetila Albaniju i Srbiju sa namjerom da se bolje upozna sa balkanskim zemljama koje su na svojevrsnoj ruti globalne kineske inicijative pod nazivom „Jedan pojas, jedan put“, koja predstavlja strateški okvir globalnog nastupa NR Kine inspiriran iskustvima „Puta svile“. U okviru organiziranog druženja kineski i bosanskohercegovački studenti su kroz nekoliko muzičkih tačaka predstavili bogatstvo tradicionalnog muzičkog naslijeđa svojih zemalja.

12.2. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija društvenih nauka

Međunarodni projekti, skupovi i konferencije, gostujući pozvani predavači, naš univerzitet i međunarodne visokoobrazovne institucije:

Ekonomski fakultet

- Ekonomski fakultet, predavanje: "Economic Connectivity in the World" (04.05.2016.), predavanje je održao Mr. Kurt Tong, Principal Deputy Assistant Secretary for the Bureau of Economic and Business Affairs at the U.S. Department of State
- Ekonomski fakultet, promocija knjige: "Palgrave Dictionary of Emerging Markets and Transition Economics" (23.05.2016.), knjigu je prezentovao PhD Jens Holscher, Bournemouth University, United Kingdom.
- Ekonomski fakultet, prezentacija na temu: "Value co-creation, dynamic capabilities and customer retention: a qualitative approach" (02.06.2016.), prezentaciju je održao Pablo Cabanelas, Profesor Inuveridade dee Vigo Španija

- Ekonomski fakultet, predavanje na temu: "How to get Published in International Journals: The (Bumpy) Road to (Possible) Success" (15.06.2016.), Predavanje je održao Adamantios Diamantopoulos
- Ekonomski fakultet, kurs na temu: "Cross-Cultural Research Methods" (13.06.2016. – 17.06.2016.), kurs je održao Adamantios Diamantopoulos
- Ekonomski fakultet, research seminar: "What's driving the Drivers of Growth andWhere? (21.06.2016.), seminar je vodio profesor Guido Bortoluzzi- University of Trieste, Italija
- Ekonomski fakultet, treća međunarodna konferencija na temu: "Automorphic Forms and Related Topics" (11.07.2016 – 22.07.2016.), konferencija je bila koncipirana u dva dijela, i to: Istraživačka škola za studente (doktorante) i Radionica za studente i profesore
- Ekonomski fakultet, sedma međunarodna konferencija na temu: "EMAC Regional 2016" (14.09.2016-16.09.2016.), Emac Regional je marketinška konferencija koja je prvi put održana u BiH, domaćin i organizator je bio EFSA
- Ekonomski fakultet, osma međunarodna konferencija na temu: "ICES 2016" (14.10.2016.), ICES2016 je međuanrodnja konferencija koja je okupila najuglednije stručnjake sa aktuelnim temama iz ekonomije i biznisa
- Ekonomski fakultet, prezentacija na temu: " „20-ta godišnjica uspostavljanja diplomatskih odnosa između Japana i BiH i recentna događanja u Japanu"(10.11.2016.), prezentaciju održao ambasador Japana u BiH gospodin NJ. E. Kazuya Ogawa
- Ekonomski fakultet, predavanje na temu: "MMF i BiH" (17.11.2016.), Predavanje je održao šef misije Međunarodnog monetarnog fonda za BiH, gospodin Nadeem Ilah
- Ekonomski fakultet, research seminar: "Challenges of Research in a Small Country" (30.11.2016.), seminar je vodio Peter Trkman sa Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani.

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije

- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, međunarodna konferencija na temu: "XVI dani kriminalističkih nauka „Terorizam i teroristi – Šta znamo i kako dalje?" (06.- 07.10.2016.), konferencija je okupila izlagače, predstavnike akademske zajednice, agencija za provedbu zakona, sistema krivičnog pravosuđa, privatnih zaštitarskih firmi, i nevladinog sektora iz cijelog regiona. Na konferenciji se raspravljalo o kriminalističkim, kriminološkim, sigurnosnim, pravnim, viktimološkim, sociološkim, psihološkim i drugim aspektima terorizma i teroristima. Po uzoru na druge velike konferencije, izlaganja su organizovana kao plenarne sesije, paralelne sesije i poster sesije
- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, regionalna konferencija na temu: "Regionalna znanstvena Konferencija iz oblasti borbe protiv zločina iz mržnje i govora mržnje u suradnji sa OSCE-om" (novembar 2016.), pravni okvir reguliranja zločina iz mržnje i govora mržnje (nacionalna, međunarodna i komparativna perspektiva), prevencija zločina iz mržnje i

govora mržnje (preventivni programi, pozitivna prevencija, uloga nevladinih organizacija u prevenciji zločina iz mržnje i govora mržnje), represija zločina iz mržnje i govora mržnje (kriminalistički i kaznenopravni aspekti rasvetljavanja i dokazivanja zločina iz mržnje i govora mržnje), žrtve kaznenih djela zločina iz mržnje i govora mržnje (položaj žrtve, podrška i pomoć žrtvama kaznenih djela zločina iz mržnje i govora mržnje), jačanje institucija pravne države u borbi protiv zločina iz mržnje i govora mržnje, prezentiranje rezultata novih istraživanja iz oblasti zločina iz mržnje i govora mržnje

Fakultet političkih nauka

- Fakultet Političkih nauka, 14th Annual Tissa Conference: "Social Work as a Forum for Democracy" (22.08.-24.08.2016.), PhD pre – conference Plenum Conference

Pravni fakultet

- Pravni fakultet, Okrugli stol na temu: "Bolonjski proces: reforma reformiranog studija prava?" (06.04.2016.)
- Pravni fakultet, međunarodna konferencija na temu: "5th Bosnian Herzegovinian, Turkish and Croatian Jurist Days" (07.04.2016.)
- Pravni fakultet, gostujuće predavanje/tribina na temu: "Institucije EU – Uloga Evropskog parlamenta i Evropske komisije" (13.04.2016.), predavanje je održao prof. Dr. Burkhard Stepacher, upoznavanje studenata sa osnovnim institucijama EU
- Pravni fakultet, Simpozij: "Simpozij o borbi protiv korupcije", (08.12.2016.)

12.3. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija humanističkih nauka

Međunarodni projekti, skupovi i konferencije, gostujući pozvani predavači, naš univerzitet i međunarodne visokoobrazovne institucije:

Orijentalni institut:

- prezentacija projekta Instituta: na međunarodnom skupu Writing History in Ottoman Europe: Genres, Themes, Historians, Works, Archives 15th-18th Century, BOCHUM, RUHR UNIVERSITÄT 10.-11. maj 2016.
- OISUNSA & Istanbulski univerzitet, Projekt - skup: İslam Telif Geleneğinde Biyografi Yazıcılığı, İstanbul Üni., 11.-12. oktobar 2016.
- Balkan Youth School, Ured za tursku dijasporu i srodne narode Vlade Republike Turske, CNS, BALMED i Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, 20.04.-01.06.2016.

Institut za jezik:

- Od 5. do 9. februara 2016. godine predstavnici Instituta boravili su u Jönkopingu, grad na jugoistoku Švedske. Ova posjeta je nastavak saradnje koju

imamo s udruženjem koje okuplja omladinu uzrasta od 13 do 25 godina, porijeklom iz Bosne i Hercegovine, u organizaciji BEMUF-a.

- U Stockholmu je 19. i 20. novembra 2016. godine održana dvodnevna konferencija o maternjem jeziku pod nazivom „Maternji jezik i višejezičnost kao ključ razumijevanja“. Pokrovitelj Konferencije bila je trezvenjačka organizacija NBV, a Konferenciju je organizirao Savez bosanskohercegovačkih udruženja u Švedskoj u saradnji sa Islamskom zajednicom Bošnjaka u Švedskoj, Bosanskohercegovačko-švedskim savezom žena u Švedskoj i Bosanskohercegovačkim savezom žena u Švedskoj kao članicama NBV-a.
- U okviru međunarodne saradnje u Institutu su boravili nastavnici iz Austrije od 21. do 23. aprila, na kojem su u sklopu projekta “Stručno usavršavanje nastavnika bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika u Republici Austriji” predstavljena najvažnija dostignuća u nauci o jeziku i književnosti u BiH.
- Od 27. do 30.06. na seminaru Reldi u Zagrebu je boravio je predstavnik Instituta.
- U period 26-31.09. predstavnici Instituta boravili su na Kosovu u povodu obilježavanja Dana Bošnjaka Kosova.

Institut za istoriju:

Učešće na skupovima:

- Dženita Rujanac: Doktorska radionica Jugoslavenski socijalizam: sličnosti i posebnosti koja je održana u Puli od 31. 8. do 3. 9. 2016. Podnijela je referat „Jugoslovenska izuzetnost naspram bosanskohercegovačke posebnosti“.
- Dženita Rujanac: Međunarodni znanstveno-stručni skup „Dijasporski i nacionalno manjinski identiteti: migracije, kultura, granice, države“ (Zagreb, 12-13. decembar 2016.). Prezentirala referat pod nazivom „Migracije i socijalističko samoupravljanje u Bosni i Hercegovini. Stvaranje novog čovjeka- žene u stalnom čekanju i muškaraca u stalnom odlasku“.
- Sanja Gladanac, Međunarodna naučna konferencija u Atini Local Approaches to the Second World War in Southeastern Europe, 10 – 11. mart 2016. Izlaganje na temu: Serbs and Jews as an „Unwanted Element“ in Sarajevo (1941)
- Aida Ramić, Doktorska radionica Jugoslavenski socijalizam: sličnosti i posebnosti koja je održana u Puli od 31. 8. do 3. 9. 2016. Podnijela je referat "Spasava se ko – stigne do krova! Bespravna gradnja u Sarajevu".
- Sabina Veladžić, Međunarodni simpozijum o balkanskoj historiji i kulturi, Čanakkale, Turska, 06.-08.10.2016., tema izlaganja: „Question of „Turkish guilt“ and image of Bosnian dark vilayet in the historiography, political theory and literary criticism of socialist Yugoslavia during the 1960-ties and early 1970-ies of the 20th century“.
- Vera Katz, Međunarodna konferencija The identity and self-indentification of the Balkan nations and ethnic and religious minorities after the break-up of Yugoslavia: history, politics, culture, language and the media, Krakow, 12-13. 10. 2016. Izlaganje na temu Položaj nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini poslije raspada Jugoslavije.

- Sonja Dujmović, Skup u Beogradu održan 26. novembra 2016. pod nazivom Jelica Belović Bernadžikovska – etnografskinja, pedagoškinja, književnica. Referat pod nazivom Liminalnost Jelice Belović Bernadžikovske – neophodnost ili izbor.

Fakultet sporta i tjelesnog odgoja

- Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, međunarodna radionica na temu: "Nove tehnologije u sportu – NTS 2016" (15.10.2016.), Tema: "Razvoj projekata u sportu - Umrežavanje, internacionalizacija i modernizacija", Osnovni ciljevi radionice: umrežavanje, razvoj novih ideja u polju projekata u sportu, osnaživanje već postojećih veza među institucijama, razvoj procedura internacionalizacije, implementacija koncepta modernizacije

Filozofski fakultet

- Filozofski fakultet, Posjeta gostujućih lingvista (EMSS) i održavanje 4 radionice (1.2.2016. - 2.2.2016.)
- Filozofski fakultet, "Predavanje Milomira Kovačevića Strašnog, na temu: „Fotografija kao sudska, izražajno sredstvo i svjedočanstvo“ (9.3.2016.), Sarajevsko-pariški fotograf kandidat za 6-aprilsku nagradu grada Sarajeva
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje prof. dr. Diana Reynolds Cordileone, na temu: "What's in the Bag? A Bosnian Peddler in Vienna: 1889" (9.3.2016.), Point Loma Nazarene University, San Diego, USA – visiting Fulbright Professor
- Filozofski fakultet, Program na temu: "Predstavljanje običaja Nevruza i proslava uz postavljanje tradicionalne iranske sofre – haft-sin" (18. 3. 2016.), povodom Iranske nove godine Nouruza 21.3.2016
- Filozofski fakultet, Stručno usavršavanje nastavnika i profesora bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika i književnosti iz Republike Austrije, Predavanja i vježbe držali: Prof. dr. Sanjin Kodrić, Mr. Sc. Aida Kršo, Prof. Azra Hodžić-Kadić (21.3.2016.), Filozofski fakultet UNSA, Institut za jezik UNSA i Institut za interkulturnu pedagogiju u Linzu, Austrija
- Filozofski fakultet, Stručno usavršavanje nastavnika i profesora bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika i književnosti iz Republike Austrije, Predavanja i vježbe držali: Prof. dr. Ismail Palić, Doc. dr. Alen Kalajdžija, Sumeja Kapo, MA, (22.3.2016.), Filozofski fakultet UNSA i Institut za jezik UNSA
- Filozofski fakultet, Gostujuće predavanje libanskog frankofonog pisca Charifa Majdalani na temu: „Metissage et littérature francophone au Liban“ (22.3.2016.), u sklopu obilježavanja Sedmice Frankofonije u BiH
- Filozofski fakultet, Stručno usavršavanje nastavnika i profesora bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika i književnosti iz Republike Austrije, Predavanja i vježbe držali: prof. dr. Dijana Kadžizukić, Prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna, prof. Haris Ćatović (23.3.2016.), Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Filozofski fakultet UNSA i Institut za jezik UNSA
- Filozofski fakultet, posjeta gosp. Petka Staynova, predstavnika Asocijacije Frankofonih Univerziteta (AUF) za BiH (24.3.2016.), susret sa frankofonim nastavnicima i istraživačima

- Filozofski fakultet, Prezentacija na temu: "Specifičnosti pravnog prevođenja i upotrebi terminologije na fakultetima u BiH" (7.4.2016.), nastavak saradnje sa Direkcijom za europske integracije BiH nakon obavljenog stažiranja studenata Odsjeka za anglistiku u Sektoru za prevođenje
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje prof. dr. Predraga Markovića na temu: "Umjetnost antike i srednjeg vijeka na temu Katedrala Sv. Jakova u Šibeniku" (8.4.2016.), doktor humanističkih nauka, vanredni profesor na predmetu Umjetnost gotičkog doba Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje prof. dr. Russella Reisinga na temu: "Who Wrote The Purloined Letter: Poe's Ultimate Hoax" (11.4.2016), redovni profesor američke književnosti i kulture na Univerzitetu Toledo u Ohaju (SAD) i gostujući Fulbright profesor na Sveučilištu u Zagrebu
- Filozofski fakultet, Projekcija čeških filmova, (18.4.2016.- 21.4.2016.)
- Filozofski fakultet, Javno čitanje djela španske i svjetske književnosti „Oštromani plemic Don Kihot od Manche“ (20.4.2016.), učestvovali: Valentin Inzko (OHR), Juan Bosco Giménez Soriano (Ambasada Španije), Christian Hellbach (Njemačka ambasada), Manoel Gomes Pereira (Ambasada Brazila), Vania Altenburg Lorenzo (Ambasada Italije), Mirsad Vilić, Jasna Krivošić Prpić, Jakob Finci, Maria Natalia Bajuk i dr.
- Filozofski fakultet, naučna konferencija, u okviru obilježavanja godine kulture Bosna i Hercegovina i Austrija UPOZNAJMO SE BOLJE - Konferencija pod nazivom: „Unser Bosnien – Bečka škola: Mjesta sjećanja, percepcije, mostovi i prelamanja u odnosu Austrija i Bosna i Hercegovina“, (21.4.2016.), izložbe, koncerti, književne večeri, razne radionice, dani filma ali i naučni skupovi
- Filozofski fakultet, Dan otvorenih vrata na Filozofskom fakultetu, (22.4.2016.), predstavljanje odsjeka, katedri i studijskih programa za buduće studente
- Filozofski fakultet, Naučni skup na temu "Četvrti sarajevski dani psihologije", (21.4.2016. - 23.4.2016.), plenarni izlagač: prof. dr. Dominique Muller (Univerzitet u Grenoblu, Francuska)
- Filozofski fakultet, Gostujuće predavanje prof. dr. Wolfganga Riedel, sa Univerziteta u Würzburgu iz predmeta/oblasti: "Teme i motivi iz njemačke književnosti (Natur und Poesie)" (20.4.2016. - 25.4.2016.),
- Filozofski fakultet, Gostujuće predavanje prof. dr. Norberta Wolfa, sa Univerziteta u Würzburgu, Njemačka, (21.4.2016. - 27.4.2016.)
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje prof. dr. Branke Migotti, iz predmeta/oblasti: Antička arheologija, (25.4.2016.), doktor humanističkih nauka, znanstveni savjetnik na Odsjeku za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Hrvatska
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje (vježbe), u okviru mobilnosti CEEPUS programa gostujuće predavanje dr. Marjete Šarić, sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani iz oblasti: Pedagogija, (25.4.2016. - 29.4.2016.), Filozofski fakultet, Dan slovenačkog jezika i literature, (4.5.2016.),
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje prof. dr. Fotis Jannidis, redovni profesor za noviju njemačku književnost i digitalnu filologiju na Univerzitetu u Würzburgu, Njemačka, (4.5. 2016. - 5.5.2016.)

- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje prof. dr. Timka Alihodžić, doktor humanističkih nauka, znanstveni savjetnik Arheološkog muzeja u Zadru, Hrvatska. Predavanje iz predmeta/oblasti antička arheologija (5.5.2016.)
- Filozofski fakultet, XIV Internacionalni filozofski simpozij, (6.5.2016. - 7.5.2016.)
- Filozofski fakultet, "Posjeta studenata i nastavnika sa Univerziteta Windesheim, Holandija", (09.05.2016.)Filozofski fakultet, posjeta gostujućih profesora Doc. dr. Erja Kautto-Knape i prof. dr. Matti Kuorelatti, (9. 5.2016. - 13. 5.2016.), Univerzitet Jyvaskyla, Finska, predavanja iz oblasti pedagogije
- Filozofski fakultet, posjeta i gostujuća predavanja psihologa iz organizacije Hearing Voices Londona (Velika Britanija) i Mastrichta (Holandija) na temu: „Tretman osoba sa psihičkimporemećajima sa posebnim akcentom na simptome slušnih halucinacija (čujenje glasova)“ (10. 5. 2016.), Rachel Waddingham (voditeljica grupe za pomoć osobama sa psihičkim problemima), SlobodankaPopović (sistemska porodična psihoterapeutkinja, Dirk Cortens, (psihijatar i psihoterapeut)
- Filozofski fakultet, sedmi seminar obrazovanja profesora španskog jezika kao stranog (13.5.2016. - 14.5.2016.)
- Filozofski fakultet, promocija knjige autora mr. sc. Adise Zilić „Stećci Podveležja“ (26.5.2016.), promotori: prof. dr. Dubravko Lovrenović i Edin Bujak, MA
- Filozofski fakultet, praktična radionica eksperimentalne arheologije na temu: „Izrada i ukrašavanje metalnih predmeta (16.05. i 12.06.2016. godine), u suradnji sa Arheološkim udruženjem/udrugom „Panteon“
- Filozofski fakultet, seminar na temu: "Permanentno stručno usavršavanje nastavnika osnovnih i srednjih škola sa područja Kantona Sarajevo" (16. 6. 2016.), uz podršku Ministarstva za obrazovanje Kantona Sarajevo
- Filozofski fakultet, Ljetna škola iz oblasti javnog zdravstva: „Northwestern's Comparative Public Health: Serbia and Bosnia-Herzegovina Program“ (18. 7. 2016. - 20. 8. 2016.), Ljetna škola se fokusirala na javno zdravstvo, ali su se učesnici upoznali i sa historijom i kulturom Bosne i Hercegovine
- Filozofski fakultet, Naučni simpozij „Različiti aspekti u tretmanu demencije“ (14.9.2016.), povodom Svjetskog dana Alzheimerove bolesti
- Filozofski fakultet, Međunarodna konferencija na temu: „Sarajevski filološki susreti 4“ (22.9.2016.- 24.9.2016.)
- Filozofski fakultet, program poezije: "U sklopu 55. Sarajevskih dana poezije program: „Eksperimentalne forme književnog nastupa“ (28.9.2016.), Austrija: Robert Prosser, Matthias Wieider, i Oravin; BiH: Nenad Tanović, književnik; Doc. dr. Almir Bašović, prof. dr. Vahidin Preljević, mr. Naser Šećerović, mr. Ivana Nevesinjac, Florian Haderer-moderator, akademik prof. dr. Dževad Karahasan
- Filozofski fakultet,Orijentacijski dan za polaznike kursa japanskog jezika (28.9.2016.)
- Filozofski fakultet, međunarodna konferencija na temu: "Druga međunarodna anglistička konferencija – CELLTTS", (30.9.2016. -1.10.2016.)
- Filozofski fakultet, gostujuće i javno predavanje na temu „Persian as a lingua franca“ prof. dr. Ludwig Paul, (10.10.2016.), profesor iz oblasti iranistike sa Asien-Afrika instituta Univerziteta u Hamburgu, SR Njemačka

- Filozofski fakultet, posjeta ambasadora Republike Slovenije NJ.E. mr. Iztok Grmek, i savjetnice Barbare Beričić, (18.10.2016.)
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje, blok seminar prof. dr. Wolfgang Riedel sa Univerziteta u Würzburgu, Njemačka na temu: „Mythos und Metapher. Hans Blumenberg und die Literaturwissenschaft“ (17.10.2016. - 20.10.2016.), u okviru zajedničkog doktorskog studija
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje francuskog pisca Emmanuela Rubena na temu: „La littérature contemporaine et l'Europe des frontières“, (21.10.2016.)
- Filozofski fakultet, memorijal, prvi memorijal Jasminu Džindi, (24.10.2016.)
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje doc. dr. Franzieske Sturmer, doktor književno-historijskih nauka na Univerzitetu u Würzburgu, Njemačka (2.11.2016.-8.11.2016.), u okviru programa ERASMUS +
- Filozofski fakultet, prezentacija Darjana Kišića, stručnjaka za zapošljavanje, Kolektiv d.o.o., za studente Filozofskog fakulteta o karijernim prilikama u državama njemačkog i francuskog govornog područja (novembar)
- Filozofski fakultet, Dan Fakulteta, 66. godišnjica Filozofskog fakulteta, (11.11.2016.)
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje Eve Comuzzi na temu: „Italijanski jezik i kreativnost: obilježja i običaji, moda i dizajn“ (14.11.2016.), XVI Sedmica italijanskog jezika u okviru programa: "Mjesec italijanske kulture u BiH"
- Filozofski fakultet, posjeta gosp. Dr. Abbas Khamehyar, zamjenika generalnog direktora Organizacije za kulturu IR Iran za međunarodna pitanja (17.11.2016.)
- Filozofski fakultet, okrugli sto povodom stogodišnjice izdavanja knjige "Kurs opće lingvistike Ferdinanda de Saussurea" (novembar), Domaći učesnici: Halid Bulić, Hasnija Muratagić-Tuna, Munir Mujić, Elma Durmišević-Cernica, Nejla Kalajdžisalihović; Strani učesnici: David Crystal (UK), Martin Haspelmath (Njemačka), Ranko Bugarski (Srbija), Greville G. Corbett (UK)
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje, dva tematska predavanja dr. Zrinke Šimić-Kanaet na temu: „Keramika predmet nevidljive globalizacije“ i „Rimska keramika iz Tilurija“, (28.9.2016. - 29.11. 2016.),
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje, Slovenska fonologija - dr. Damjan Huber (Filozofski fakultet Univerziteta u Ljubljani), (6.12.2016.), U okviru programa Dani slovenačke kulture
- Filozofski fakultet, Prezentacija Slovenska kultura I - Prezentacija studentskih radova (7.12.2016.), U okviru programa Dani slovenačke kulture
- Filozofski fakultet, skup „Obilježavanje 120 godina od rođenja Andre Bretona“, povodom Međunarodnog dana ljudskih prava, (10.12.2016.), donacija knjiga i izložba fotografija, obraćanje profesora FF UNSA, uručivanje poklona u vidu knjiga Biblioteci FF UNSA
- Filozofski fakultet, gostujuće predavanje prof. dr. Olga Markić, doktora filozofskih nauka na temu: „Konekcionistička teorija duha“ (15.12. 2016.)
- Filozofski fakultet, promocija knjige autora Munira Drkić: „Diskurs višejezičnosti u Mesneviji Dželaluddina Rumija“ (15.12.2016.), promotori: Karahalilović Namir, Haverić Đenita, Zildžić Ahmed

- Filozofski fakultet, promocija knjige „The Tocco of the Greek Realm“ autorice Nade Zečević (bivša studentica FF UNSA), (16.12.2016.)
- Filozofski fakultet, promocija knjige „Priča i ideologija“, autora Edina Pobrića, (22.12.2016.)
- Filozofski fakultet, uručivanje certifikata za polaznike škole „Učimo bosanski“ za strane studente na UNSA u zimskom semestru 2016/2017, (27.12.2016.)

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu

- Simpozij na temu: "Islamsko obrazovanje u/za Evropu" (14.10.2016.-16.10.2016.), ciljevi okupljanja bili su: predstavljanje nastavnih planova i programa, kao i razmjena iskustava u njihovoj realizaciji, detektiranje problema i izazova, razmatranje mogućnosti za sinergiju i saradnju, pripreme za naučnu konferenciju o islamskim studijama u Europi koja će se održati u oktobru 2017. godine.
- Konferencija na temu: "Religijske studije i globalni mir" (19.5.2016.-21.5.2016.), cilj konferencije izlaganja uloge religijskih studija u globalnom miru je izgradnja i učvršćivanje mira; partneri TIMAV fondacija Turska, Nedžmetin Erbakan Univerzitet Konya, Turska
- Tribina na temu: "Muhammed Ikbal i njegova 'Džavidnama'", (30. 11. 2016.), povod organiziranja skupa bio je prijevod Ikbalove poeme "Džavidnama" na bosanski jezik. O Muhammedu Ikbalu govorili su: prof. dr. Džemal Latić, voditelj Ikbalove katedre na Fakultetu, dr. Orhan Bajraktarević, docent Islamske filozofije, dr. Husnul-Amin, direktor Instituta "Muhammed Ikbal" za istraživanje i dijalog u Pakistanu i Lejla Hota, prevoditeljica 'Džavidname' na bosanski jezik.
- Fakultet islamskih nauka, seminar na temu "Evropski islam: tatarska komponenta" (24. 5. 2016.), S ciljem upoznavanja sa stanjem i prilikama u kojima žive muslimani u Evropi, posebno oni tatarskog porijekla na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu je organiziran međunarodni seminar pod nazivom: "Evropski islam: tatarska komponenta" na kojem su učestvovali stručnjaci za historiju tatarskih muslimana: prof. dr. Selim Chazbijewicz i dr. Marek Moroń iz Poljske te prof. dr. Adas Jakubauskas iz Litvanije, kao i profesori iz Bosne i Hercegovine: prof. dr. Fikret Karčić, prof. dr. Ismet Bušatlić i prof. dr. Džemal Latić.

Katolički bogoslovni fakultet

- Katolički bogoslovni fakultet, simpozij na temu: "Aktualna situacija mladih u Europi, njihova religioznost i pastoralni izazovi" (12.09.-13. 09. 2016.)
- Katolički bogoslovni fakultet, simpozij na temu: "Pravda u BH društvu. Izazov temeljne ljudskosti" (26.9. - 27. 9. 2016.)
- Katolički bogoslovni fakultet, simpozij na temu: "Milosrđe i solidarnost", (11. 11. 2016.)

12.4. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija medicinskih nauka

Međunarodni projekti, skupovi i konferencije, gostujući pozvani predavači, naš univerzitet i međunarodne visokoobrazovne institucije:

Farmaceutski fakultet

- Farmaceutski fakultet, Prvi studentski kongres na temu: "Hrana-Ishrana-Zdravlje", Sarajevo, (07.07-09. 07.2016)

Fakultet zdravstvenih studija

- Fakultet zdravstvenih studija zajedno samedicinskim i filozofskim fakultetom , projekat pod nazivom "Sommer school International program development; Summer school „ Comparative Public Health: Serbia and Bosnia-Herzegovina", (18.07. do 12.08. 2016.), Prva dva kursa (četiri sedmice) provedena su na Univerzitetu u Beogradu, dok se druga polovina Ljetne škole provela na UNSA u Sarajevu.
- Projekat Federalnog ministarstva zdravstva/Švicarske agencije za razvoj i saradnju i Fakulteta zdravstvenih studija na Projektu "Jačanje sestrinstva u BiH".
- Organizacija i realizacija Prvog studentskog kongresa na temu: "Hrana-Ishrana-Zdravlje", Sarajevo, (07.07-09. 07.2016).

Medicinski fakultet

- Medicinski fakultet, drugi internacionalni kongres studenata medicine "SaMED 2016", (04.02.2016- 07.02.2016.)
- Medicinski fakultet, simpozij:"Obilježavanje Svjetskog dana zdravlja 2016. - Pobijedimo dijabetes zajedno", (07.04.2016.), Cilj: Sproveđenje aktivnosti zadatih od Svjetske zdravstvene organizacije sa ciljem uključivanja svih relevantnih aktera u borbi protiv šećerne bolesti -nadzor i kontrola bolesti; Partneri: Federalno Ministrastvo zdravstva, Federalni Zavod za javno zdravstvo, Kantonalni Zavod za javno zdravstvo, Agencija za akreditaciju i kontrolu u zdravstvu AKAZ, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, J.U. Dom zdravlja Kantona Sarajevo
- Medicinski fakultet, Stručni sastanak na temu: "BIMARKER I TESTIRANJA U BIH: VAŽNOST I ODGOVORNOST PATOLOGIJE U ERI PERSONALIZOVANE MEDICINE", TESLIĆ, BIH, (15.4.-16.4.2016.), prognostički markeri kod karcinoma pluća
- Medicinski fakultet, Internacionalni Simpozij na temu: "MOLECULAR MECHANISMS OF POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER", (23.05.2016.), Medicinski fakultet UNSA, Klinički Centar Univerziteta u Sarajevu i DAAD Stability Pact for South Eastern Europe collaborative project.
- Medicinski fakultet, CME kurs Causal inference methods in epidemiology", (25.05.-28.05.2016.),
- Medicinski fakultet, konferencija na temu: "Antikoruptivne mjere u obrazovanju u zdravstvenom sektoru", (09.06.2016.), predočen Akcioni plan za borbu protiv korupcije Medicinskog fakulteta 2016-2019
- Medicinski fakultet, ljetna škola: "Comparative Public Health: Serbia and Bosnia and Herzegovina – International Program Development (IPD)", (18. 07.

2016. - 29.07.2016.), teme: Slavenske civilizacije: Historija, kultura i politika BiH, javno zdravstvo i mentalno zdravlje u BiH, partneri: Medicinski fakultet, Filozofski fakultet i Fakultet zdravstvenih studija UNSA, i Northwestern University (Northwestern), Evanston, IL, SAD

- Medicinski fakultet, "ERA-EDTA CME", kurs I kategorije Nephrology Applied Omics, (24.09.2016.), primjena omiks tehnologija u nefrologiji
- Medicinski fakultet, međunarodni kongres , TREĆI KONGRES PATOLOGA BIH SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM SARAJEVO (02.11.-3.11.2016.), patologija dojke, pluća, GIT i kože
- Medicinski fakultet, Škola patologije: "10 th BRYAN WARREN SCHOOL OF PATHOLOGY SARAJEVO", (03.11.-4.11.2016.)
- Medicinski fakultet, radionica: Obilježavanje Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom: "Specifičnosti u radu sa djecom sa invaliditetom", (05.12.2016.), cilj: Upoznati studente završnih godina Medicinskog fakulteta sa specifičnostima rada sa djecom sa posebnim potrebama, pristupu i rješavanju problema kroz buduću ljekarsku praksu; Partneri: K.J.U. Centar za obrazovanje, odgoj i rehabilitaciju „Vladimir Nazor“, Udruženje studenata medicinskog fakulteta USMF, Udruženje studenata medicine u BiH BOHEMSA

Veterinarski fakultet

- Veterinarski fakultet, kongres VetIstanbul Group, (17.05.- 20.05. 2016.)

12.5. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija tehničkih nauka

Međunarodni projekti, skupovi i konferencije, gostujući pozvani predavači, naš univerzitet i međunarodne visokoobrazovne institucije:

Arhitektonski fakultet

- Arhitektonski fakultet, međunarodna konferencija: "HIGHER EDUCATION, RESEARCH AND DEVELOPMENT IN ARCHITECTURE", (07.11.2016. – 08.11.2016.), unapređenje curricula arhitektonskih fakulteta

Elektrotehnički fakultet

- Elektrotehnički fakultet, konferencija: "XI International Symposium on Telecommunications – BIHTEL 2016", (24.10.2016-26.10.2016.), Ciljevi: Okupljanje naučnika i stručnjaka iz područja telekomunikacija s ciljem prezentacije najnovijih istraživanja i inovacija iz područja telekomunikacija ; Partneri: BH Telecom, Comtrade, Rhode & Schwarz

12.6. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija prirodnih nauka

Međunarodni projekti, skupovi i konferencije, gostujući pozvani predavači, naš univerzitet i međunarodne visokoobrazovne institucije:

Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju

- Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, radni sastanak na temu "COST Action, BM 1106 - Genetics in Irritable Bowel", (28.02.-29. 02.2016.)
- Univerzitet u Heidelbergu, Njemačka - COST Action BM 1106 - Genetics in Irritable Bowel Syndrome –trening škola “Molecular Methods in IBS Research: genetics, epigenetics and microbiota research” u periodu od 11.-13. marta 2016. godine. Plenarno predavanje "Mendelian traits versus complex genetics" za sve učesnike, održala je prof. dr. Lejla Pojskić, šefica Laboratorije za humanu genetiku.
- Na naučno-stručnom skupu u organizaciji AREA Science Parka i ICGEB iz Trsta te Evropske komisije (JRC) učestvovala je prof. dr. Lejla Pojskić, naučni savjetnik. Cilj skupa bilo je razmatranje političkih imperativa u komercijalizaciji inovacija s aspekta istraživača (inovatora), zakonodavnog i izvršnog sektora.
- Prof. dr. Adaleta Durmić-Pašić i prof. dr. Lejla Pojskić učestvovali su na zajedničkoj radionici JRC i ICGEB na temu „Genomski editing i izvedene tehnologije: naučni i zakonodavni aspekti“. Cilj radionice je bilo razmatranje budućnosti razvoja i primjene odnosno regulacije upotrebe genomskog editinga.

Prirodno-matematički fakultet

- Prirodno-matematički fakultet, konferencija na temu: "2nd ITHMC – 2nd International Tourism and Hospitality Management Conference", (15.10-17.10.2016.), međunarodna konferencija iz oblasti turizma i menadžmenta, /Partner:Zenith Group Sarajevo
- Prirodno-matematički fakultet – Odsjek za hemiju, drugi međunarodni kongres, "2nd International Congress of Chemists and Chemical Engineers of Bosnia and Herzegovina", (21.10.-23.10.2016.)
- Prirodno-matematički fakultet – Odsjek za geografiju, četvrti kongres geografa Bosne i Hercegovine, (17.11– 19.11.2016.)

Poljoprivredno –prehrambeni fakultet

- Poljoprivredno-prehrambeni fakultet, Prvi studentski kongres Hrana-Ishrana-Zdravlje, (07.07.-09.07.2016.)
- Poljoprivredno-prehrambeni fakultet , Ljetna škola: "Summer School in Sarajevo - Beekeeping - preserving our future", (04.09.-21.09.2016.)
- Poljoprivredno-prehrambeni fakultet, naučno stručna konferencija: "27th International Scientific-Expert Congress of Agriculture and Food Industry", (26.09.-28.09. 2016.), tema: "Poljoprivreda i prehrambene tehnologije"
- Poljoprivredno-prehrambeni fakultet, Izložba Hirošima i potpisivanje peticije protiv atomskog naoružanja. U Sarajevu je postavljena izložba posvećena godišnjici bacanja atomske bombe na Hirošimu i Nagasaki. Izložba je bila postavljena u holu Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u

Sarajevu u periodu od **19. do 23. 12. 2016.** godine gdje su posjetioc mogli pogledati izložbu. Svrha izložbe je da apeluje na ljudi da uvide štetu prouzrokovanoj atomskom bombom kako bi ljudi razumjeli neophodnost ukidanja nuklearnog naoružanja u svijetu. Dana **20.12.2016.** godine na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu Univerziteta u Sarajevu je upriličena origami radionica (umijeće savijanja papira), video prezentacija i potpisivanje peticije za ukidanje nuklearnog naoružavanja.

Šumarski fakultet

- Šumarski fakultet, međunarodni seminar na temu: "Pokretanje međukatedarske saradnje u naučnoj oblasti Uređivanje šuma, -planiranje gazzovanja šumama", (27.10.- 29. 10.2016. godine), cilj: "Prijedlozi moguće saradnje šumarskih fakulteta regionala".
- Šumarski fakultet, radionica-projekat na temu: "Međunarodni studentski projekt -Alternative futures for Sarajevo polje", (29.03.2016.), tema - Replaniranje Sarajevskog polja, na osnovu aktuelnog prostornog plana i trenutnog stanja; Cilj: isticanje pejsažnih, privrednih, turističkih potencijala, zaštita prostora.

12.7. Aktivnosti sa međunarodnim karakterom - Grupacija umjetničkih nauka

Međunarodni projekti, skupovi i konferencije, gostujući pozvani predavači, naš univerzitet i međunarodne visokoobrazovne institucije:

Akademija likovnih umjetnosti

- Akademija likovnih umjetnosti, izložba i grafička radionica, međunarodna izložba „18. Minijature“ , (11.01. -16.01.2016.), u okviru gostovanja održana je grafička radionica studenata akademije iz Sarajeva i njihovih kolega sa zagrebačke akademije. Njihov zadatak je bio izrada zajedničke grafičke mape u tehnički brakopis/akvatinta, a na temu pjesme "Misao svijeta", autora Silvija Strahimira Kranjčevića.
- Akademija likovnih umjetnosti, predavanja na temu "Održiva moda - Nordic Days in BiH - Lecture :Sustainable Fashion", (20.05.2016.), govornici: Mirko Sarovic, Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, sa Akademije likovnih umjetnosti Ms.Tone Tobiasson- NICE Fashion, Norveška, Ms. Sigrid Barnekow, Mistra Future Fashion, Švedska, Ms. Nadira Mingasson – Skaljic, "Udružene" BiH
- Akademija likovnih umjetnosti, predavanja prof. Petar Barišić, Izložba i predavanja "Objekti" red. prof.Petara Barišića /ALU Univerziteta u Zagrebu , (30.05.-03.06.2016.), izložba, predavanje i prezentacija rezultata dugogodišnjeg rada na polju skulpture.; PARTNERI: ALU Sarajevo- Odsjek kiparstvo
- Akademija likovnih umjetnosti, suradnja Sarajevskih studenata i mladih umjetnika iz Graza , rad u ateljeu, izložbe u Grazu i Sarajevu: "In parallel/

Initiative Sarajevo-Graz, (17.06.-25.06. 2016.), PARTNERI: ALU Sarajevo-Odsjek za grafiku i Odsjek kiparstvo

- Akademija likovnih umjetnosti, suradnja Sarajevskih studenata i mladih umjetnika iz Graza , rad u ateljeu, izložbe u Grazu i Sarajevu: "In parallel Initiative Sarajevo-Graz", (09.09.-19.09. 2016.), PARTNERI: ALU Sarajevo-Odsjek za grafiku i Odsjek kiparstvo
- Akademija likovnih umjetnosti, predavanja, radionice, izložbe, prezentacije: "POP UP", (27.10 – 29.10.2016.), Predavanja eminentnih stručnjaka iz područja dizajna, ilustracije i multimedije; radionice, izložbe, prezentacije itd.; PARTNERI: UG Studenti dizajna
- Akademija likovnih umjetnosti, Predavanje i radionica: "Igor Rakčević - Upotreba recikliranih materijala kroz suvremenih pristup grafici", (11.11.2016.), na Akademiji likovnih umjetnosti, Odsjeka za grafiku, magistar grafike Igor Rakčević iz Crne Gore je održao predavanje i radionicu "Upotreba recikliranih materijala kroz suvremenih pristup grafici"
- Akademija likovnih umjetnosti, sajam sa ciljem informisanja o različitim oblastima studija na francuskim univerzitetima, "Studenstki dan 2016. Francuski univerziteti u Sarajevu", (07.11.2016.), studentski dan pruža priliku da upoznate brojne francuske univerzitete, načine i uslove upisa na francuske visokoškolske ustanove, mogućnosti finansiranja i studija
- Akademija likovnih umjetnosti, predavanja Simon Wilkinson : "POP-IN! ALU 04 - Making Art In Virtual Reality", (30.11.2016.), PARTNERI: UG Studenti dizajna i British Council Bosnia and Herzegovina
- Akademija likovnih umjetnosti, Izložba „photo graz selection“ predstavlja presjek aktualne fotografске scene Graza i Štajerske, (14.12. - 22.12.2016.), izložba photo graz selection prikazuje izbor od 27 pozicija, koje jasno vizualiziraju golemu raznolikost ove fotografске scene, uspoređuje načine rada različitih starosnih grupa i odražava njihove aktuelne teme i lične stavove.
- Akademija likovnih umjetnosti Izložba 100 plakata za eliminaciju ekstremizma - Make Extremism History, izložba tematizira borbu protiv ekstremizma u svim oblicima, viđenu i iskazanu umijećem grafičkih dizajnera iz više od 50 zemalja svijeta, (23.12.-17.01.2017.), udruženje likovnih umjetnika primjenjenih umjetnosti i dizajnera BiH peti put organizuje izložbu 100 najboljih plakata koji su posvećeni temama ljudskih prava. 2012. godine profesorica na katedri za grafički dizajn prof. Dalida Karić Hadžiahmetović je bila među 10 najboljih, sa temom rodne jednakosti.
- Akademija likovnih umjetnosti, kiparska radionica studenata i profesora ALU Sarajevo, "Ostrožac, atelje pod vedrim nebom". Osnovna ideja ovog projekta je da se otvore mogućnost praktične primjene i proširivanja saznanja studenata stečenih kroz edukaciju u teoretskoj i praktičnoj nastavi.

Muzička akademija

- Muzička akademija, organizacija, međunarodni muzikološki simpozij „Muzika u društvu“, (20.10. – 22.10.2016.)

Aneks 1

Lista Erasmus+ međuinstitucijskih sporazuma aktivnih u 2016. godini

Br.	DRŽAVA:	ERASMUS+ MEĐUINSTITUCIJSKI SPORAZUMI UNIVERZITETI IZ "PROGRAMSKIH" ZEMALJA	VAŽI DO:	KONTAKT	OBUHVATA:	RANG U ZEMLJI	RANG U SVIJETU	WEB ADRESA
1	Rumunija	Alexandru Ioan Cuza Univerzitet u Iašiju	2021.	ioana.pastinaru@uaic.ro	UNIVERZITET	3	1196	http://www.uaic.ro/en/
2	Turska	„Middle East“ Tehnički univerzitet (METU), Ankara	2021.	ico@metu.edu.tr sceylan@metu.edu.tr	UNIVERZITET	1	456	http://www.metu.edu.tr/
3	Italija	Politehnički univerzitet u Bariju	2017.	rosilda.sammarco@poliba.it	UNIVERZITET	53	1278	http://www.poliba.it/
4	Slovačka	Univerzitet Matej Bel, Banska Bistrica	2021.	andrea.bobakova@umb.sk	UNIVERZITET	9	2939	https://www.umb.sk/en/
5	Italija	Univerzitet u Bolonji	2017.	federico.messersi2@unibio.it	UNIVERZITET	1	117	http://www.unibo.it/en/homepage
6	Španija	Univerzitet u Granadi	2017.	intldimension@ugr.es	UNIVERZITET	4	209	https://www.ugr.es/en/
7	Njemačka	Univerzitet u Heidelbergu	2018.	katharina.reinhardt@zuv.uni-heidelberg.de	UNIVERZITET	1	86	http://www.uni-heidelberg.de/
8	Finska	Univerzitet u Jyväskylä	2017.	laura.laamanen@jyu.fi	UNIVERZITET	5	415	https://www.jyu.fi/en
9	Latvija	Univerzitet u Latviji	2017.	sintija.maculevica@lu.lv	UNIVERZITET	1	1026	http://www.lu.lv/eng/

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

10	Slovenija	Univerzitet u Mariboru	2021.	ana.milovan@um.si uros.kline@um.si	UNIVERZITET	2	1187	https://www.um.si/en/Pages/default.aspx
11	Francuska	Univerzitet u Poitiersu	2017.	christine.robuchon@univ-poitiers.fr	UNIVERZITET	24	750	http://www.univ-poitiers.fr/
12	Portugal	Univerzitet u Portu	2018.	international@reit.up.pt	UNIVERZITET	1	181	https://sigarra.up.pt/up/p/web_base.gera_pagina?p_pagina=home
13	Nizozemska	Univerzitet u Groningenu	2021.	r.j.van.groningen@rug.nl msd@rug.nl	UNIVERZITET	3	98	http://www.rug.nl/?lang=en
14	Mađarska	Univerzitet u Szegedu	2021.	gabriella.balog.molnar@rekt.szte.hu	Farmaceutski fakultet	3	586	https://www.u-szeged.hu/english
15	Hrvatska	Veleučilište Velika Gorica	2021.	marina.crnko@vvg.hr	Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	22	15365	http://www.vvg.hr/
16	Češka Republika	Masaryk Univerzitet u Brnu	2017.	zmeskalova@czs.muni.cz zosouchova@czs.muni.cz	UNIVERZITET	3	453	https://www.muni.cz/en
17	Njemačka	Tehnički univerzitet u Braunschweigu	2016.	b.mehlhorn@tu-bs.de	Elektrotehnički fakultet	54	701	https://www.tu-braunschweig.de/
18	Hrvatska	Sveučilište u Zagrebu	2017.	zpitaner@unizg.hr	UNIVERZITET	1	535	http://www.unizg.hr/
19	Portugal	Univerzitet Nova de Lisboa	2021.	international@unl.pt cpisano@unl.pt	UNIVERZITET	5	419	http://www.unl.pt/en

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

20	Grčka	Aristotel univerzitet u Solunu	2017.	mamylona@ad.auth.gr	UNIVERZITET	1	248	https://www.auth.gr/en
21	Njemačka	Međunarodni psihoanalitički univerzitet u Berlinu	2021.	carmen.scher@ipu-berlin.de silvia.droege@ipu-berlin.de	Filozofski fakultet	286	10745	https://www.ipu-berlin.de/en.html
22	Austrija	Univerzitet u Grazu	2017.	anja.hoffmann@uni-graz.at blaz.ploj@uni-graz.at	UNIVERZITET	6	526	https://www.uni-graz.at/en/
23	Slovenija	Univerzitet u Ljubljani	2021.	intern.office@uni-lj.si anja.golec@ff.uni-lj.si	Filozofski fakultet	1	292	https://www.uni-lj.si/eng/
24	Poljska	Adam Mickiewicz univerzitet u Poznanu	2021.	justw@amu.edu.pl	Filozofski fakultet	5	577	https://international.amu.edu.pl/
25	Latvija	Tehnički univerzitet u Rigi	2020.	Timo-Juhani.Turunen@rtu.lv	UNIVERZITET	2	1884	http://www.rtu.lv/en
26	Njemačka	Coburg Univerzitet za primijenjene nauke	2021.	annette.stegemann@hs-coburg.de	Fakultet političkih nauka	174	5649	https://www.hs-coburg.de/
27	Španija	Univerzitet u Barseloni	2017.	cmansilla@ub.edu eguillamon@ub.edu	UNIVERZITET	1	141	http://www.ub.edu/web/ub/en/
28	Švedska	Univerzitet u Lundu	2018.	elisabeth.axell@er.lu.se petra.moser-norgaard@er.lu.se	Fakultet političkih nauka	2	108	http://www.lunduniversity.lu.se/
29	Španija	Univerzitet u Almeriji	2017.	sripro@ual.es sriproyectos@ual.es	UNIVERZITET	46	1078	http://cms.ual.es/UAL/en/

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

30	Italija	Univerzitet La Sapienza u Rimu	2017.	<u>erasmusworld@uniroma1.it</u> <u>graziella.gaglione@uniroma1.it</u>	UNIVERZITET	2	127	<u>http://en.uniroma1.it/</u>
31	Njemačka	Univerzitet u Saarlandu	2017.	<u>fabienne.saunier@io.uni-saarland.de</u> <u>e.klueh@io.uni-saarland.de</u>	UNIVERZITET	36	392	<u>http://www.uni-saarland.de/nc/en/home.html</u>
32	Hrvatska	Sveučilište u Splitu	2018.	<u>acosic@unist.hr</u> <u>mia.vuco@unist.hr</u>	UNIVERZITET	2	1093	<u>http://www.unist.hr/</u>
33	Velika Britanija	Middlesex univerzitet	2021.	<u>C.Jaycox@mdx.ac.uk</u> <u>exchangein@mdx.ac.uk</u> <u>n.rachel-naseem@mdx.ac.uk</u>	UNIVERZITET	73	874	<u>https://www.mdx.ac.uk/</u>
34	Velika Britanija	Buckinghamshire new univerzitet	2017.	<u>florin.ioras@bucks.ac.uk</u>	Šumarski fakultet	136	4604	<u>http://bucks.ac.uk/</u>
35	Njemačka	Univerzitet u Marburgu	2021.	<u>erasmus-partnercountries@verwaltung.uni-Marburg.de</u> <u>christina.bohle@uni-marburg.de</u>	UNIVERZITET	32	360	<u>http://www.uni-marburg.de/index_html-en</u>
36	Poljska	Univerzitet u Varšavi	2021.	<u>Katarzyna.Kozdra@admin.uw.edu.pl</u>	UNIVERZITET	1	349	<u>http://en.uw.edu.pl/</u>
37	Švedska	Malardalen Univerzitet	2018.	<u>radu.dobrin@mdh.se</u>	UNIVERZITET	17	1446	<u>http://www.mdh.se/?l=en_UK</u>
38	Finska	Univerzitet u Helsinkiju	2018.	<u>raisa.asikainen@helsinki.fi</u>	UNIVERZITET	1	89	<u>https://www.helsinki.fi/en</u>

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

39	Italija	Politehnički univerzitet delle Marche u Ankoni	2021.	international.mobility@univpm.it	UNIVERZITET	37	760	http://www.univpm.it/English/
40	Litvanija	Vytautas Magnus univerzitet	2018.	Martynas.Kleinauskas@vdu.lt	Fakultet političkih nauka	3	2179	http://www.vdu.lt/en/
41	Nizozemska	Erasmus univerzitet u Roterdamu	2017.	zarkov@iss.nl	Fakultet političkih nauka	8	221	https://www.eur.nl/
42	Češka Republika	Palacky univerzitet u Olomoucu	2017.	pavel.ptacek@upol.cz	Fakultet političkih nauka	5	709	https://www.upol.cz/en/
43	Njemačka	Weihenstephan-Triesdorf univerzitet primijenjenih nauka	2020.	michaela.ring@hswt.de	Šumarski fakultet	193	6784	https://www.hswt.de/en.html
44	Njemačka	Nürtingen-Geislingen univerzitet primijenjenih nauka	2021.	lydia.rambold@hfwu.de	Šumarski fakultet	176	5839	https://www.hfwu.de/hfwu-start/
45	Portugal	POLITEHNIČKI INSTITUTI (konzorcij):	2021.		UNIVERZITET			
		a. Politehnički institut Castelo Branco						
		b. Politehnički institut Coimbra						
		c. Politehnički institut Guarda						

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

		d. Politehnički institut Leiria		acecilia@ipleiria.pt		19	1868	http://www.ipleiria.pt/home/
		e. Politehnički institut Portalegre		carlos.afonso@ipportalegre.pt		37	5213	http://www.ipportalegre.pt/pt/
		f. Politehnički institut Santarem		helder.pereira@esg.ipsantarem.pt		33	3539	http://www.ipsantarem.pt/
		g. Politehnički institut Tomar		c.catroga@ipt.pt		29	3175	http://portal2.ipt.pt/
		h. Politehnički institut Viseu		re@pres.ipv.pt		21	2163	http://www.ipv.pt/guide/
46	Italija	Univerzitet u Pavii	2018.	erasmusoverseas@unipv.it	UNIVERZITET	32	696	http://www.unipv.eu/site/en/home.html
47	Turska	Yildiz tehnički univerzitet	2021.	abakkoc@yildiz.edu.tr	Gradjevinski fakultet	16	1234	http://www.yildiz.edu.tr/en/
48	Madarska	Univerzitet u Pečuju	2021.	czeh.gabor@pte.hu	UNIVERZITET	5	1019	http://aok.pte.hu/en
49	Litvanija	Litvanski sportski univerzitet	2017.	erasmus@lsu.lt	Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	12	5561	http://www.lsu.lt/en
50	Portugal	Politehnički institut Viana do Castelo	2017.	internacional@ipvc.pt carlos.brandao@ipvc.pt	UNIVERZITET	28	3116	http://www.ipvc.pt/
51	Italija	Tuscia univerzitet	2021.	barbati.sisfor@unitus.it edoardo.chiti@libero.it	Šumarski fakultet	56	1431	http://www.unitus.it/
52	Hrvatska	Sveučilište u Rijeci	2017.	international@uniri.hr	Ekonomski fakultet	3	1572	https://www.uniri.hr/

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

53	Francuska	Rochelle business škola	2021.	wrightmh@esc-larochelle.fr	Ekonomski fakultet	230	7771	http://www.esc-larochelle.fr/eng
54	Francuska	Rennes business škola	2021.	magali.felin@esc-rennes.com laura.meunier@esc-rennes.com	Ekonomski fakultet	181	5732	https://www.rennes-sb.com/
55	Poljska	Varšavska škola za ekonomiju	2017.	mferenc@sgh.waw.pl	Ekonomski fakultet	48	2622	http://www.sgh.waw.pl/en/Pages/default.aspx
56	Austrija	Univerzitet za ekonomiju i business u Beču	2016.	Marlene.Wahlmueller@wu.ac.at	Ekonomski fakultet	11	970	https://www.wu.ac.at/en/
57	Slovenija	Univerzitet u Primorskoj	2017.	Natasa.Grzinic@fts.upr.si	Prirodno-matematički fakultet	4	2184	https://www.upr.si/en
58	Španija	Univerzitet u Jaenu	2017.	chica@ujaen.es	UNIVERZITET	42	911	http://www10.ujaen.es/
59	Njemačka	Univerzitet u Würzburgu	2021.	sabine.kraemer-neubert@uni-wuerzburg.de	Filozofski fakultet	20	264	https://www.uni-wuerzburg.de/en/ueber/university/
60	Njemačka	Humboldt univerzitet u Berlinu	2017.	matthias.parske@uv.huberlin.de dietmar.buchmann@hu-berlin.de	Filozofski fakultet	14	199	https://www.hu-berlin.de/en/
61	Poljska	Univerzitet Silesia u Katowicama	2021.	Joanna.Mrowiec-Denkowska@polsl.pl	Filozofski fakultet	8	820	http://english.us.edu.pl/
62	Češka Republika	Karlov univerzitet u Pragu	2017.	Petr.Jancikova@ff.cuni.cz radka.zgarbova@ruk.cuni.cz	UNIVERZITET	1	223	http://www.cuni.cz/UKEN-1.html

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

				sandra.vlainic@ff.cuni.cz				
63	Njemačka	Univerzitet u Štugartu	2017.	schuster@ia.uni-stuttgart.de incoming2@ia.uni-stuttgart.de	Arhitektonski fakultet	23	295	https://www.uni-stuttgart.de/
64	Francuska	Univerzitet u Artoisu	2018.	georgeta.breaban@univ-artois.fr manon.benaouda@univ-artois.fr	Filozofski fakultet	78	1661	http://www.univ-artois.fr/
65	Francuska	Univerzitet "Diderot" u Parizu	2018.	cecile.derbois@univ-paris-diderot.fr	Filozofski fakultet	6	359	https://www.univ-paris-diderot.fr/
66	Portugal	Univerzitet u Lisabonu	2017.	internacional@letras.ulisboa.pt	Filozofski fakultet	2	267	https://www.ulisboa.pt/en/
67	Rumunija	"Spiru Haret" univerzitet u Bukureštu	2017.	m.andrei.geo@spiruharet.ro	Prirodno-matematički fakultet	27	4228	http://www.spiruharet.ro
68	Danska	Kraljevska muzička akademija	2017.		Muzička akademija	19	9904	http://english.dkdm.dk/
69	Italija	Konzervatorij "Giuseppe Tartini" u Trstu [Conservatorio di Musica Tartini]	2017.		Muzička akademija	121	12089	http://www.conservatorio.trieste.it/

UNIVERZITET: Odnosi se na sve akademske oblasti koje se izučavaju u sklopu Univerziteta u Sarajevu.

FAKULTET: Odnosi se samo na navedenu članicu Univerziteta u Sarajevu.

Aneks 2

Sporazumi/Memorandumi/Protokoli o akademskoj saradnji – bilateralna saradnja

a) međuuniverzitetski

No.	Kont.	Država	Univerzitet	Važi do	Rang lista u zemlji	Rang lista u svijetu	Web adresa
1	AM	SAD	Ohio univerzitet:	automatski se produžava svake godine			
			a. Univerzitet u Daytonu		198	765	www.udayton.edu
			b. Sinclair Community koledž		1208	5706	www.sinclair.edu
			c. Wright State univerzitet		188	698	www.wright.edu
			d. Central State univerzitet		1216	5735	www.centralstate.edu
			e. Wittenberg univerzitet		775	3556	www.wittenberg.edu
2	AM	SAD	Loyola univerzitet u Chicagu	bez vremenskog ograničenja	149	488	www.luc.edu
3	AM	SAD	Univerzitet South Carolina u Aikenu	bez vremenskog ograničenja	685	3075	www.usca.edu
4	AM	SAD	Univerzitet u Missouri Saint Louis	08.04.2018.	214	845	www.umsl.edu
5	AM	SAD	Državni univerzitet u Arizoni	bez vremenskog ograničenja	42	53	www.asu.edu
6	AM	SAD	Northwestern Univerzitet	14.07.2019.	31	39	www.northwestern.edu
7	AM	Kanada	Univerzitet Western Ontario	13.11.2017.	11	196	www.uwo.ca
8	AM	Kanada	Univerzitet New Brunswick	bez vremenskog ograničenja	26	622	www.unb.ca
9	AF	Egipat	Ain Shams Univerzitet	automatski se produžava na isti period	7	1499	www.shams.edu.eg

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

10	AF	Egipat	Univerzitet u Kairu	automatski se produžava na isti period	2	693	www.cu.edu.eg
11	AF	Maroko	Univerzitet u Casablanci Hassan II	05.10.2020.	11	5078	www.univh2c.ma
12	AF	Sudan	Karary Univerzitet	automatski se produžava na isti period	20	16006	www.karary.edu.sd
13	AZ	Ujedinjeni Arapski Emirati	Zayed Univerzitet	bez vremenskog ograničenja	6	2456	www.zu.ac.ae
14	AZ	Ujedinjeni Arapski Emirati	Sharjah Univerzitet	31.05.2017.	5	2375	www.sharjah.ac.ae
15	AZ	Irak	Babylon Univerzitet	28.10.2016. a zatim se obnavlja dok jedna od strana ne zatraži raskid	1	2272	www.uobabylon.edu.iq
16	AZ	Japan	Meiji Univerzitet / 明治大学	bez vremenskog ograničenja	46	1145	www.meiji.ac.jp
17	AZ	Japan	Sophia Univerzitet / 上智大學	16.12.2016. a zatim se automatski produžava	72	1487	www.sophia.ac.jp
18	AZ	Jordan	Svjetski univerzitet Islamskih nauka i obrazovanja	20.02.2019.	20	10512	www.wise.edu.jo
19	AZ	Katar	Univerzitet u Kataru	01.11.2021.	1	1332	www.qu.edu.qa
20	AZ	Kina	Zhongnan univerzitet za ekonomiju i pravo / 中南财经政法大学	bez vremenskog ograničenja	243	2950	www.znufe.edu.cn
21	AZ	Kina	Northwest Normal univerzitet / 西北师范大学	02.04.2020. a zatim se automatski obnavlja svake godine	1806	14869	www.nwnu.edu.cn

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

22	AZ	Kuvajt	Univerzitet u Kuvajtu	bez vremenskog ograničenja	1	1105	www.kuniv.edu.kw
23	AZ	Pakistan	Nacionalni univerzitet za nauku i tehnologiju	16.09.2017.	1	1344	www.nust.edu.pk
24	AZ	Saudijska Arabija	Univerzitet King Saud, Koledž za nauku	bez vremenskog ograničenja	1	328	www.ksu.edu.sa
25	AZ	Sirija	Univerzitet u Aleppu*	22.03.2013. a zatim se automatski obnavlja na period od tri godine	8	14207	www.alepuniv.com
26	E	Albanija	Univerzitet Luigj Gurakuqi Shkoder	bez vremenskog ograničenja	6	12506	www.unishk.edu.al
27	E	Austrija	Univerzitet Leopold-Fransen u Innsbrucku	bez vremenskog ograničenja	3	334	www.uibk.ac.at
28	E	Austrija	Univerzitet primijenjenih nauka u Salzburgu	15.10.2018.	32	5505	www.fh-salzburg.ac.at
29	E	Austrija	Alpen Adria Univerzitet u Klagenfurtu	13.09.2019.	9	950	www.uni-klu.ac.at
30	E	Bosna i Hercegovina	Međunarodni univerzitet u Sarajevu	23.2.2019	3	3465	www.ius.edu.ba
31	E	Bugarska	Univerzitet St Kliment Ohridski u Sofiji/ Софийски университет Св Климент Охридски	19.05.2020.	1	840	www.uni-sofia.bg
32	E	Crna Gora	Univerzitet Crne Gore	bez vremenskog ograničenja	1	2997	www.ucg.ac.me
33	E	Finska	Univerzitet Istočne Finske / Itä-Suomen yliopisto	od 03.03.2016. automatski se produžava na periode od po pet godina	8	643	www.uef.fi
34	E	Finska	Jyväskylä Univerzitet / Jyväskylän yliopisto	21.03.2017.	5	449	www.jyu.fi
35	E	Francuska	Univerzitet Avignona i Pays de Vaucluse	bez vremenskog ograničenja	8	1011	www.univ-avignon.fr

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

36	E	Francuska	Univerzitet Sophia Antipolis u Nici za Ekonomski fakultet	od 24.09.2013. automatski se produžava na periode od po pet godina	11	458	www.unice.fr
37	E	Francuska	Univerzitet Paris 8 Vincennes-St Denis	28.05.2019.	58	1212	www.univ-paris8.fr
38	E	Francuska	Univerzitet u Atroisu	15.07.2021.	78	1493	www.univ-atrois.fr
29	E	Francuska	Katolički institut u Parizu	24.11.2021.	196	6669	www.Icp.fr
40	E	Grčka	Univerzitet u Patrasu	bez vremenskog ograničenja	5	570	www.upatras.gr
41	E	Hrvatska	Josip Juraj Strossmayer Sveučilište u Osijeku	bez vremenskog ograničenja	4	2504	www.unios.hr
42	E	Hrvatska	Sveučilište u Rijeci	bez vremenskog ograničenja	2	1447	www.uniri.hr
43	E	Hrvatska	Sveučilište u Splitu	bez vremenskog ograničenja	3	1772	www.unisp.hr
44	E	Hrvatska	Sveučilište u Zagrebu	bez vremenskog ograničenja	1	479	www.unizg.hr
45	E	Hrvatska	Sveučilište u Zadru	25.1.2017	5	3371	www.unizd.hr
46	E	Italija	Univerzitet u Bolonji, Fakultet političkih nauka - Forli Campus	automatski se obnavlja svake godine počevši od 31.07.2010.	2	108	www.unibo.it
47	E	Italija	Univerzitet u Moliseu	automatski se produžava od 2000	60	1590	www.unimol.it
48	E	Italija	Univerzitet La Sapienza u Rimu	bez vremenskog ograničenja	1	97	www.uniroma1.it
49	E	Italija	Univerzitet IUAV u Veneciji (Institut za arhitekturu u Veneciji)	bez vremenskog ograničenja	64	2216	www.iuav.it

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

50	E	Italija	Univerzitet u Trstu	automatski se produžava svake godine počevši od 2008.	22	566	www.univ.trieste.it
51	E	Italija	Univerzitet Bicocca u Milanu	17.02.2020.	19	520	www.unimib.it
52	E	Italija	Politehnički univerzitet u Torinu	automatski se produžava svake godine počevši od 2008.	13	430	www.polito.it
53	E	Italija	Politehnički univerzitet delle Marche	30.11.2017.	35	813	www.univpm.it
54	E	Italija	Univerzitet u Tusci Viterbo	04.05.2020.	54	1324	www3.unitus.it
55	E	Kosovo	AAB Univerzitet	bez vremenskog ograničenja	19	15446	www.universitetiaab.com
56	E	Mađarska	Univerzitet u Pečuju / Pécsi Tudományegyetem PTE	14.05.2019.	5	853	www.ptu.hu
57	E	Makedonija	Ss. Ćiril i Metodije Univerzitet u Skopju	bez vremenskog ograničenja	5	11461	www.ukim.edu.mk
58	E	Makedonija	Univerzitet Goce Delchev u Štipu	01.02.2017.	1	3091	www.udg.edu.mk
59	E	Norveška	Univerzitet u Oslu/ Universitetet i Oslo	bez vremenskog ograničenja	1	86	www.uio.no
60	E	Norveška	Norveški univerzitet za nauku i tehnologiju / Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet	bez vremenskog ograničenja	3	202	www.ntnu.no
61	E	Njemačka	Aalen univerzitet	bez vremenskog ograničenja	252	8303	www.fh-aalen.de
62	E	Njemačka	Friedrich Alexander Univerzitet Erlangen-Nürnberg	bez vremenskog ograničenja	27	309	www.uni-erlangen.org

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

63	E	Njemačka	Univerzitet u Tubingenu	23.10.2023.	16	194	www.uni-tuebingen.de
64	E	Njemačka	Bradenburški univerzitet za tehnologiju Cottbus	bez vremenskog ograničenja	73	1552	www.tu-cottbus.de
65	E	Njemačka	Univerzitet u Kasselu	bez vremenskog ograničenja	52	624	www.uni-kassel.de
66	E	Njemačka	Univerzitet Julius Maximilians u Wurzburgu	01.12.2020.	19	217	www.uni-wuerzburg.de
67	E	Njemačka	Univerzitet u Štutgartu	25.02.2020.	24	301	www.uni-stuttgart.de
68	E	Njemačka	Univerzitet Georg August u Goettingenu za Šumarski fakultet	automatski se produžava	14	187	www.uni-goettingen.de
69	E	Poljska	Varšavska škola za ekonomiju / Szkoła Główna Handlowa w Warszawie	automatski se obnavlja svake godine počevši od 03.04.2006.	45	2249	www.sgh.waw.pl
70	E	Poljska	Univerzitet u Wroclawu / Uniwersytet Wrocławski	bez vremenskog ograničenja	4	498	www.uni.wroc.pl
71	E	Poljska	Univerzitet za tehnologiju u Poznanu / Politechnika Poznańska	12.01.2021.	11	899	www.put.poznan.pl
72	E	Rumunija	Univerzitet u Bukureštu	bez vremenskog ograničenja	2	975	www.unibuc.ro
73	E	Rumunija	Univerzitet Valahia u Targovištu	automatski se obnavlja svake tri godine	23	3404	www.valahia.ro
74	E	Rumunija	Univerzitet Babes-Bolyai, Cluj-Napoca	22.10.2020.	1	938	www.ubbcluj.ro
75	E	Rumunija	Univerzitet u Craiovi	09.12.2020.	10	1856	www.ucv.ro
76	E	Rusija	Državni univerzitet S A Esenin u Ryazanu / Рязанский государственный университет С А Есенина	bez vremenskog ograničenja	102	4870	www.rspu.ryazan.ru

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

77	E	Rusija	Medicinska akademija Sechenov u Moskvi	automatski se produžava svake 3 godine počevši od 07.02.2013.	63	3914	www.mma.ru
78	E	Slovačka	Univerzitet u Trnavi / Trnavská univerzita v Trnave	15.06.2017.	13	3837	www.truni.sk
79	E	Slovenija	Univerzitet u Ljubljani	bez vremenskog ograničenja	1	286	www.uni-lj.si
80	E	Slovenija	Univerzitet u Mariboru	bez vremenskog ograničenja	2	1156	www.uni-mb.si
81	E	Slovenija	Univerzitet u Primorskoj	bez vremenskog ograničenja	3	1936	www.upr.si
82	E	Srbija	Univerzitet u Beogradu	bez vremenskog ograničenja	1	536	www.bg.ac.rs
82a	E	Srbija	Univerzitet u Beogradu, Biološki fakultet u saradnji s PMF	dok traje međuniverzitetski sporazum			www.bio.bg.ac.rs
83	E	Srbija	Univerzitet u Novom Sadu	bez vremenskog ograničenja	2	886	www.uns.ac.rs
84	E	Srbija	Univerzitet u Nišu	25.09.2017.	3	1394	www.ni.ac.rs
85	E	Španija	Univerzitet u Barseloni	automatski se obnavlja svake tri godine počevši od 2008.	2	116	www.ub.es
86	E	Španija	Univerzitet u Granadi	28.11.2017.	6	178	www.ugr.es
87	E	Švicarska	Univerzitet u Ženevi	14.05.2018.	4	160	www.unige.ch
88	E	Švedska	Univerzitet u Malmu	bez vremenskog ograničenja	12	1181	www.mah.se
89	E	Švedska	Univerzitet u Umei	bez vremenskog ograničenja	8	263	www.umu.se
90	E	Turska	Yildiz Tehnički univerzitet / Yıldız Teknik Üniversitesi	24.04.2017.	21	1239	www.yildiz.edu.tr

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

91	E	Turska	Ege Univerzitet	automatski se obnavlja svake godine	9	801	www.ege.edu.tr
92	E	Turska	Suleyman Demirel Univerzitet	bez vremenskog ograničenja	22	1330	www.sdu.edu.tr
93	E	Turska	Univerzitet u Istanbulu	06.11.2019.	4	654	www.istanbul.edu.tr
94	E	Turska	Univerzitet u Trakiji	28.11.2018.	53	2007	www.trakya.edu.tr
95	E	Turska	Hacettepe Univerzitet	bez vremenskog ograničenja	8	798	www.haceteppe.edu.tr
96	E	Turska	Tehnički univerzitet u Istanbulu	13.10.2020.	1	431	www.itu.edu.tr
97	E	Turska	Ondokuz Mayıs Univerzitet	21.09.2017.	24	1379	www.omu.edu.tr
98	E	Turska	Istanbulski univerzitet za trgovinu	09.07.2017.	81	4088	www.iticu.edu.tr
99	E	Turska	Turska policijska akademija za Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	07.12.2018.	118	5877	www.pa.edu.tr
100	E	Turska	Atatürk Univerzitet	13.12.2018.	14	1087	www.atauni.edu.tr
101	E	Turska	Sinop Univerzitet	20.05.2019.	122	5946	www.sinop.edu.tr
102	E	Turska	Gediz univerzitet za Ekonomski fakultet	10.03.2021. i može se po dogovoru automatski obnavljati	114	5689	www.gediz.edu.tr
103	E	Ukrajina	Željeznički prometni Institut u Donjecku (DRTI) za Fakultet za transport i komunikacije	bez vremenskog ograničenja	234	17776	www.drti.donetsk.ua

b) ostali (centri, instituti)

No.	Kont.	Država	Institucija	Važi do	Web strana	Vrsta dokumenta
1	AM	SAD	Bosnian-Herzegovinian American Community Center Chicago, Illinois	nema vremenskog ograničenja	www.bhacc.org	-
2	AM	SAD	Institut za svjetski angažman, Čikago, Illinois	01.02.2017.	www.weinstitute.org	Memorandum
3	AM	SAD	Koledž za informacione tehnologije Sjeverna Karolina, Šarlota i Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, Memorandum o razumijevanju i saradnji	nema vremenskog ograničenja	www.uncc.edu	Memorandum
4	AM	SAD	Državni Univerzitet Rutgers, New Yarsey i Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, Memorandum o razumijevanju i saradnji	nema vremenskog ograničenja	www.rutgers.edu	Memorandum
5	AZ	Ujedinjeni Arapski Emirati	Emiratski centar za strateške studije i istraživanje (ECSSR)	nema vremenskog ograničenja	www.ecssr.ac.ae	Sporazum
6	AZ	Katar	Institut za meduvjerski dijalog, Doha (DICID)	nema vremenskog ograničenja	www.dicid.org	Memorandum
7	AZ	Kina	Konfučijev institut, sporazum o osnivanju instituta	07.12.2019.	www.chinesecio.com	Sporazum

Izvještaj o radu u oblasti međunarodne saradnje Univerziteta u Sarajevu za 2016. godinu

8	AZ	Malezija	Fondacija HumanLife za unapređenje života ljudi	nema vremenskog ograničenja		Memorandum
9	E	Grčka	Evropska organizacija za javno pravo (EPLO)	nema vremenskog ograničenja	www.eplo.org	Memorandum
10.	E	Italija	Udruženje "Rondine Citadella della Pace"	nema vremenskog ograničenja	www.rondine.org	Protokol
11	E	Italija	Internacionalni centar za teorijsku fiziku Abdus Salam iz Trsta	14.07.2019.	www.ictp.it	Memorandum
12	E	Španija	Evropski institut Istočne Evrope Univerziteta Compluense, Madrid	nema vremenskog ograničenja	www.ucm.es	Konvencija
13	E	Španija	Državna agencija za međunarodnu saradnju Ministarstva inostranih poslova Španije i UNSA za angažman lektora za španski jezik	nema vremenskog ograničenja		Memorandum
14	E	Turska	Institut Yunus Emre - protokol o saradnji za projekt "Turkologija"	nema vremenskog ograničenja	www.yev.org.tr	Protokol
15	E	Velika Britanija	Oksfordski centar za islamske studije	nema vremenskog ograničenja	www.occis.ac.uk	Sporazum

Aneks 3

Mevlana ugovori

Broj	Grad	Ime univerziteta	Važi do:	Rang u državi	Rang u svijetu	Web adresa
1	Jedrene	Trakya univerzitet	2019.	51	2213	www.trakya.edu.tr
2	Samsun	Ondokuz Mayis univerzitet	2018.	29	1548	www.omu.edu.tr
3	Kirikkale	Kirikkale univerzitet	2018.	62	2606	www.kku.edu.tr
4	Bartin	Bartin univerzitet	2018.	108	6412	www.bartin.edu.tr
5	Trabzon	Karadeniz tehnički univerzitet	2018.	15	1219	www.ktu.edu.tr/
6	Bursa	Uludag univerzitet	2019.	19	1291	www.uludag.edu.tr
7	Diyarbakir	Dicle univerzitet	2020.	52	2248	www.dicle.edu.tr
8	Kutahya	Dumlupinar univerzitet	2019.	55	2345	www.dpu.edu.tr
9	Istanbul	Marmara univerzitet	2020.	20	1295	www.marmara.edu.tr
10	Afyonkarahisar	Afyon Kocatepe univerzitet	2021.	36	1870	www.aku.edu.tr
11	Antalya	Akdenize univerzitet	2020.	28	1517	www.akdeniz.edu.tr
12	Kayseri	Erciyes univerzitet	2021.	14	1165	www.erciyes.edu.tr
13	Canakkale	Canakkale Onsekiz Mart univerzitet	2021.	38	1893	www.comu.edu.tr
14	Kahramarmaras	Kahramarmaras Sütçüimam univerzitet	2021.	57	2535	www.ksu.edu.tr
15	Izmir	Izmir Katip Celebi univerzitet	2017.	95	5976	www.ikc.edu.tr